

กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE ACADEMIC ADMINISTRATION STRATEGY FOR PRIMARY SCHOOL IN THE
NEW NORMAL ERA

By
MRS. Alita KANWARATRON

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Doctor of Philosophy EDUCATIONAL ADMINISTRATION
Department of Educational Administration
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

61252911 : การบริหารการศึกษา แบบ 2.1 ปรัชญาตฤษฏีบัณฑิต

คำสำคัญ : กลยุทธ์การบริหารวิชาการ, ฐานวิถีชีวิตใหม่

นาง อาลิตา กาญจนวราธร: กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ อาจารย์
ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริประภา

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยออกแบบเป็นการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณา ผู้ให้ข้อมูลคือผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวนทั้งสิ้น 17 คน โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างจำนวน 1 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย ภาพอนาคตที่เป็นไปได้มากที่สุด และกลยุทธ์ มีรายละเอียดดังนี้ 1) ภาพอนาคตแง่ดี ประกอบด้วย โรงเรียนมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ มีการวางแผนนโยบายด้านการจัดการศึกษา ครูได้รับการอบรมด้านเทคโนโลยี นักเรียนจะได้รับการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีระบบการวัดและการประเมินผลที่ทันสมัย การนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตร เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2) ภาพอนาคตแง่ร้าย ประกอบด้วย การขาดทรัพยากรและการสนับสนุน โรงเรียนไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย ครูขาดทักษะและความรู้การจัดการเรียนการสอนไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้มีข้อจำกัด การวัดและประเมินผลที่ยังไม่สอดคล้องเหมาะสม ความร่วมมือเกิดผลกระทบต่อการเรียนรู้ 3) ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด ประกอบด้วย โรงเรียนจะมีนโยบายและแผนงานวิชาการที่ชัดเจนขึ้น มีการพัฒนาทักษะของบุคลากร การนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอนรวมถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ชุมชนแห่งการเรียนรู้สามารถพัฒนาและเติบโต 4) กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์สำคัญ 19 กลยุทธ์ย่อย คือ (1) กลยุทธ์ที่ 1 นโยบายและแผนงานวิชาการในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย (1.1) การกำหนดนโยบายและแผนงานวิชาการที่ชัดเจน (1.2) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้โมเดลที่เหมาะสม (1.3) การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะสูง (1.4) การนำเทคโนโลยีมาช่วยในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชิงรุก (1.5) การพัฒนาระบบการนิเทศ (2) กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาทักษะและสมรรถนะของบุคลากรบนฐานวิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย (2.1) การพัฒนาสมรรถนะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง (2.2) การพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีม (2.3) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและทักษะในการใช้เทคโนโลยี (2.4) การพัฒนาองค์ความรู้และใช้นวัตกรรมทางการศึกษา (2.5) การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (2.6) ใช้ระบบฐานข้อมูลและกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหา (3) กลยุทธ์ที่ 3 นวัตกรรมและสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย (3.1) การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (3.2) การสนับสนุนการเรียนรู้แบบผสมผสานและการเรียนรู้ด้วยตนเอง (3.3) การใช้สื่อนวัตกรรมที่หลากหลายเพื่อยกระดับกระบวนการเรียนรู้ (3.4) การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (3.5) การใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยี (4) กลยุทธ์ที่ 4 เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย (4.1) การสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย และองค์กรวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา (4.2) การพัฒนาวิธีการแลกเปลี่ยนทรัพยากรและการเรียนรู้ร่วมกัน (4.3) การสร้างรูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

61252911 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : ACADEMIC ADMINISTRATION STRATEGY, THE NEW NORMAL

MRS. Alita KANWARATRON : THE ACADEMIC ADMINISTRATION STRATEGY FOR PRIMARY SCHOOL IN THE NEW NORMAL ERA Thesis advisor : Associate Professor Nuchnara Rattanasiraprapha, Ph.D.

The purpose of this research was to identify the academic administration strategy for primary school in the new normal era. This research was future research using Ethnographic Futures Research design. Data were collected by interviewing 17 specialists and experts. Using the purposive selection technique of experts according to specified criteria. The data collection tool was an unstructured interview, and the data was analyzed using content analysis followed by descriptive writing narratives.

The findings revealed that the optimistic scenario, the pessimistic scenario The most probable scenario, and the strategies as follows: 1) The optimistic scenario; Schools will integrate technology and innovation, implement educational management policies, and provide continuous technological training for teachers. Students will experience diverse learning opportunities, supported by a modern system of measurement and evaluation. Mentoring will be collaborative, fostering a learning community. 2) The pessimistic scenario; includes a lack of resources and support, with schools unable to access modern technologies and innovations. Teachers will lack the skills and knowledge necessary for effective teaching, leading to outdated teaching practices. Learning opportunities will be limited, measurement and evaluation systems will be inadequate, and cooperation will negatively impact learning. 3) The most probable scenario; Schools will establish clearer academic policies and plans, develop staff skills, and utilize innovations in teaching, learning, and assessment. The learning community will develop and grow, supported by collaborative efforts. 4) The strategies consist of four major strategies and nineteen sub-strategies; (1) Policy and academic planning in the era of change strategies; includes establishing clear academic policies and plans, improving educational quality using appropriate models., developing competency-based curricula, using technology in proactive student support systems, and enhance mentoring processes. (2) Development of skills and competencies of personnel in the new normal era strategies; includes developing competencies aligned with changes, enhancing communication skills and teamwork, fostering ethics and technological skills, developing knowledge and applying educational innovations, establishing professional learning communities, and using data systems and research processes for development and problem-solving. (3) Innovation and digital technology media strategies; include using digital platforms for learning assessment, supporting blended learning and self-directed learning, utilizing diverse innovative media to enhance learning processes, developing educational innovations and creating learning environments, and applying artificial intelligence and technology. (4) Learning networks to support change strategies; including building partnerships with networks and professional organizations to enhance educational quality, develop methods for resource sharing and collaborative learning, and create effective communication models.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้เมตตา สั่งสอน ให้ความรู้ และเป็นต้นแบบให้แก่ข้าพเจ้า รองศาสตราจารย์ ดร. วรกาญจน์ สุขสดเขียว รองศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายสุตา เตียเจริญ และคณาจารย์ในภาควิชาการบริหาร การศึกษาทุกท่าน ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนะ ช่วยเหลือแก้ปัญหา ข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนรองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ศิริสรวิทย์ อาจารย์สังกัดคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้ทรงคุณวุฒิในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณพระคุณบิดา มารดา ที่อบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา ให้ผู้วิจัยเติบโตในสังคมได้อย่างมีความสุข ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่านที่กรุณาให้ข้อมูล ความคิดเห็นที่มีคุณประโยชน์ต่องานวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบคุณเจ้าของหนังสือ วารสาร เอกสาร และวิทยานิพนธ์ทุกเล่ม ที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ ขอขอบคุณเพื่อนพี่น้องนักศึกษารุ่น 16/1 ตลอดจนเพื่อนพี่น้องภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณอันยิ่งใหญ่แก่ พระคุณบิดา พระคุณมารดา ตลอดจนครูบาอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

อาลิตา กาญจน์วรารช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	3
ปัญหาของการวิจัย	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ข้อคำถามของการวิจัย	9
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	24
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	26
กลยุทธ์การบริหารวิชาการ.....	26
ความหมายของกลยุทธ์ (Strategies).....	26
การบริหารวิชาการ	29
ความหมายของการบริหารวิชาการ	29
หลักการบริหารวิชาการ.....	31
ขอบข่ายการบริหารวิชาการ	33
ฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)	37
ความหมายของฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal).....	37

การบริหารวิชาการในฐานะวิถีชีวิตใหม่.....	39
แนวคิดการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR)...	46
องค์ประกอบของการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR)	47
ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา.....	50
ความหมายของโรงเรียนประถมศึกษา.....	50
ภาระหน้าที่ของโรงเรียนประถมศึกษา	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54
งานวิจัยในประเทศ.....	54
งานวิจัยต่างประเทศ.....	60
สรุป.....	66
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย.....	67
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	67
ระเบียบวิธีวิจัย	69
แผนแบบการวิจัย	69
ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ.....	70
ตัวแปรที่ศึกษา.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย	71
การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย	72
สรุป.....	72
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ตอนที่ 1 ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ.....	74

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ	92
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	97
สรุปผลการวิจัย.....	97
อภิปรายผล.....	101
ข้อเสนอแนะ	112
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	112
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	113
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก หนังสือขอสัมภาษณ์งานวิจัยและรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	115
ภาคผนวก ข ประเด็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	120
รายการอ้างอิง	122
ประวัติผู้เขียน	130

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	21
แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	68
แผนภูมิที่ 3 แผนแบบการวิจัย.....	69
แผนภูมิที่ 4 กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่.....	96

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศจะต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ประกอบกับกระแสของ ยุคโลกาภิวัตน์ท่ามกลางความผันผวน ความแปรเปลี่ยน ความสับสนวุ่นวายของสังคม ซึ่งนับวัน จะยิ่งทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นกลายเป็นวิกฤตของสังคมไทยในอนาคต ทิศทางหรือแนวทางที่มี ส่วนสำคัญในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นคือระบบการจัดการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา ของกระทรวง ศึกษาธิการมีเป้าหมายสูงสุด คือ การพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เต็มศักยภาพ โดยเน้น ให้นักเรียนมีความสามารถทางความคิด สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง รู้จักคิด วิเคราะห์ ค้นคว้า สาเหตุและหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้ทันโลกทันเหตุการณ์ มองกว้าง คิดไกล ใฝ่รู้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติ ซึ่งการศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญ เป็นสิ่งสำคัญในโลกที่เปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วของศตวรรษที่ 21 ด้วยเหตุนี้ ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทใน การพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจและ สังคมทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และโลก ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาและ การพัฒนา ศักยภาพและความสามารถของคนไทยโดยมุ่งเน้นให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และ สมรรถนะที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน การศึกษาถือเป็นสิทธิพื้นฐานของคนไทยที่ รัฐบาลต้องจัดสรรให้ เพื่อพัฒนาทุกคนในทุกช่วงวัยให้เติบโตอย่างครบถ้วนในทุกด้านซึ่งเป็น ทรัพยากรปัญญาสำคัญในการเสริมสร้างทักษะ ลักษณะนิสัย และความสามารถในการทำงาน และ การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคม ในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมากในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศโดยมี เป้าหมายให้ทุกคนไทย สามารถเข้าถึงโอกาสและความเท่าเทียมในการศึกษาที่มีคุณภาพพัฒนาระบบ การบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มพูนกำลังคนให้มีความสามารถตรงตามความ ต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ¹

¹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579* (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560), 8-9.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการบริหารจัดการศึกษาของประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กล่าวถึงสิทธิและเสรีภาพในการศึกษาไว้ในมาตรา 54 ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และ “รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล”² ซึ่งการให้ความสำคัญและพัฒนาการศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นในการยกระดับมาตรฐานและคุณภาพของระบบการศึกษาในประเทศ การกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ การจัดสรรงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป การมอบอำนาจไปสู่หน่วยงานด้านการศึกษาโดยตรงเป็นก้าวสำคัญที่จะช่วยให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอิสระและความสามารถในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารและการจัดการเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็ว และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การจัดตั้งสถานศึกษาให้มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายจะช่วยเสริมสร้างความเป็นอิสระและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ ทำให้สถานศึกษามีความยืดหยุ่นในการดำเนินงานภายใต้กรอบที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและประเทศชาติ³ โดยที่การพัฒนาผู้เรียนตามความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 นั้นให้ความสำคัญกับการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ประกอบกับความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลกซึ่งประเทศไทยเองก็มีการปรับเปลี่ยนไปสู่ประเทศไทย 4.0 โดยการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ จากประเทศที่ได้เปรียบด้านความหลากหลายเชิงชีวภาพในเชิงแข่งขัน เพื่อเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจอุตสาหกรรม “เพิ่มมูลค่า” ไปสู่โครงสร้าง

² “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560,” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 134, ตอนที่ 40ก (6 เมษายน 2560): 14.

³ ภารดี อนันต์นาวิ, *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ 5 (ชลบุรี: มนตรี, 2557), 279.

เศรษฐกิจอุตสาหกรรม “สร้างมูลค่า” จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการระดมทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ระบบการบริหารจัดการ เป็นต้น⁴

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ให้ความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจะต้องขับเคลื่อนลงสู่สถานศึกษาอย่างทันที มีแนวทางในการนิเทศติดตาม ส่งเสริม สนับสนุนประสิทธิภาพในการทำงาน ทั้งในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระบบประกันคุณภาพ การปฏิรูปหลักสูตร ปฏิรูปการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่ดี วิทยาการท้องถิ่น นโยบายที่สำคัญเกี่ยวกับยาเสพติดการส่งเสริมการอ่าน การวิเคราะห์และสำรวจช่วยเหลือโรงเรียนที่มีปัญหาด้านข้อมูลสื่อสารทางคอมพิวเตอร์และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง⁵ โดยที่ความสำเร็จหรือการบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษานั้น จำเป็นต้องอาศัย การบริหารจัดการวิชาการที่มีประสิทธิผลกล่าวคือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ฯลฯ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหาร ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทอย่างมากต่อการบริหารวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ การตอบสนองต่อพัฒนาการของผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม การปฏิบัติการเรียนการสอนทำให้เกิดวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการพัฒนาการเรียนรู้ของทั้งผู้เรียนและผู้สอนหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้นั่นเอง นอกจากนี้การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาเพื่อทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ไม่จะเป็นการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานที่เน้นการกระจายอำนาจให้กับสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเป็นแนวทางที่สำคัญและจำเป็นในการบริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันตลอดจนการระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อนำงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดการศึกษาจากหลาย ๆ ภาคส่วน โดยคำนึงถึงความจำเป็นพื้นฐานของสถานศึกษา เช่น หนังสือเรียน สื่อ วัสดุทัศน โตะ เก้าอี้ อุปกรณ์และเครื่องมือ วิทยาศาสตร์ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้เพื่อให้การศึกษาไทยสำเร็จลุล่วง

⁴ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579** (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560), 8-9.

⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** (กรุงเทพฯ: ชุมชนสมสภรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553), 8-9.

ตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้⁶ การบริหารงานวิชาการจึงถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษา เนื่องจากเป้าหมายหลักของสถานศึกษาคือทำให้การศึกษาที่มีคุณภาพ⁷ โดยทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับ การจัดการวิชาการ การบริหารวิชาการครอบคลุมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การนำ หลักสูตรไปใช้ วิธีการสอน สื่อการสอน การประเมินผล การจัดการห้องสมุด การบริหารการศึกษา การวางแผนการศึกษา และการจัดการประชุมหรืออบรมทางวิชาการ เป้าหมายคือเพื่อส่งเสริมให้ ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงาน ที่มีความสำคัญยิ่งในสถานศึกษา และเป็นภารกิจหลักที่จะนำไปสู่การสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรต้องการ เพื่อให้ทุกคนสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

จากเหตุการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ในทุกระดับทั่วโลก ทำให้โรงเรียนและสถาบันการศึกษาจำนวนมากต้องหยุดการสอน ตามข้อมูลจาก UNESCO ที่ World Economic Forum⁸ รายงานในปี 2020 พบว่ามีนักเรียนกว่า 1.38 พันล้านคน ได้รับผลกระทบจากการปิดโรงเรียน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญในวิธีการจัดการระบบ การศึกษา การเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนที่สุดคือความจำเป็นในการดำเนินการสอนอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุดชะงัก ซึ่งมีผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน และนั่นจะมีผลต่อคุณภาพของประชากร ในอนาคต ดังนั้นได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนในหลายรูปแบบ ซึ่งส่งเสริมการคิดนวัตกรรมและ การเกิดขึ้นของรูปแบบการสอนใหม่ ๆ โดยที่นักเรียนไม่สามารถมาโรงเรียนได้แต่นักเรียนยังสามารถ เรียนรู้ได้ การเรียนรู้ทางไกลผ่านสื่อออนไลน์ได้ถูกนำมาใช้เป็นวิธีแก้ไขปัญหาในการศึกษาและ การทำงานในช่วงการระบาดของ COVID-19 ทั้งครูในสถานศึกษาและพนักงานในสถานที่ทำงาน ต่างต้องทำงานจากที่บ้านเนื่องจากสถานการณ์การระบาดที่รุนแรง อย่างไรก็ตามในด้านการจัด การศึกษานั้นไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่เพราะบางโรงเรียนและนักเรียนขาดเครื่องมือที่จำเป็น

⁶ กนกอร สมปราชญ์, *ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา* (ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา, 2560), 57.

⁷ จิตติมา วรณศรี, *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา* (พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์, 2557), 25.

⁸ World Economic Forum, **4 ways COVID-19 could change how we educate future generations 2020**, Accessed March 16, Available from <https://www.weforum.org/agenda/2020/03/4-ways-covid-19-education-future-generations/>

สำหรับการเรียนรู้ทางไกล เช่น สมาร์ทโฟนที่มีคุณภาพดี นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังต้องเผชิญกับความยากลำบากเนื่องจากระบบเศรษฐกิจที่หยุดชะงัก นำไปสู่การว่างงานจำนวนมาก ซึ่งถือว่าเป็นสถานการณ์ที่รุนแรง การแพร่ระบาดครั้งนี้อาจถือว่ารุนแรงกว่าการเกิดสงครามโลก เนื่องจากมีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก และติดเชื้อระบาดกระจายเป็นทวีคูณ ผลกระทบในด้านการศึกษารั้งนี้ มีผลโดยตรงต่อนักเรียน/ นักศึกษา ทำให้เกิดระบบการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ สถาบันการศึกษาทุกระดับต้องปรับตัวในสถานการณ์ปัจจุบัน และต้องเตรียมความพร้อมเพื่ออนาคต การระบาดของ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบ ในภาวะวิกฤติได้ก่อให้เกิดโอกาสสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ ในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ การจัดการเรียนการสอน อาหารและสุขภาพ ผลลัพธ์การเรียนรู้ ทางจิตวิทยาต่อนักเรียน ต่อผู้บริหารและครูผู้สอน การให้บริการของสถานศึกษา ส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ ที่เคยปฏิบัติไม่สามารถดำเนินงานได้ดั้งเดิม หรือต้องปรับปรุง เพราะสถานการณ์เปลี่ยนแปลงในขณะเดียวกันก็พัฒนาสิ่งใหม่มาแทน การเรียนการสอนแบบใหม่ การทำงานแบบใหม่ สังคมแบบใหม่ ภายใต้อุปสรรคข้อจำกัดแบบใหม่โดยการปฏิบัติตัวเป็นเวลานาน ซึ่งจะกลายเป็นชีวิตวิถีใหม่ในการดำเนินชีวิตในบริบทการศึกษา⁹ ซึ่งผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19 ที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษานั้น ประกอบด้วย 1) ด้านสังคม สังคมการเรียนรู้มีผลกระทบจากมาตรการทางสาธารณสุขในการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) การให้บุคคลอยู่ห่างกัน อย่างน้อย 1-2 เมตร ในการทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การประชุม การนั่งคุยกัน การรับประทานอาหารโต๊ะเดียวกัน การปฏิสัมพันธ์ การยืนห่างกันในลิฟท์โดยสาร เป็นต้น ทุกคนสวมหน้ากากอนามัย แม้แต่การเดินทางก็ต้องสวมหน้ากากอนามัยด้วยเช่นกัน ระบบการประชุมออนไลน์ที่สามารถประชุมในที่ทำงานหรือที่บ้าน โดยไม่ต้องไปนั่งรวมกันในที่ประชุมเดียวกัน 2) ด้านเศรษฐกิจ การระบาดของ COVID-19 ได้สร้างผลกระทบอย่างรุนแรง ทำให้เกิดการว่างงานเนื่องจากการปิดกิจการของสถานประกอบการ ส่งผลให้ผู้ปกครองไม่มีรายได้ และนักเรียนหรือนักศึกษาไม่มีเงินจ่ายค่าเล่าเรียนหรือซื้ออุปกรณ์การศึกษา นอกจากนี้ สถาบันการศึกษายังพบกับปัญหารายได้ที่ลดลง ซึ่งกระทบต่อระบบการจัดการเรียนการสอน และรัฐบาลไม่มีงบประมาณสำหรับการสนับสนุนการศึกษาอย่างเพียงพอ สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการระบบการศึกษาในประเทศ 3) ด้านการศึกษา ได้รับผลกระทบหลายด้าน คือ (3.1) การจัดการเรียนการสอน เป็นหัวใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน วิกฤต COVID-19 ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้สอนสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ ๆ ในการเรียนการสอนผ่านวิธีการและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในช่วงที่การระบาดอยู่ในจุดสูงสุด ทุกคนต่างอยู่ที่บ้าน ทำงานและเรียนจากที่บ้าน และเมื่อสถานการณ์เริ่มคลี่คลาย การเรียนการสอนก็เริ่ม

⁹ เทียน ทองแก้ว, “การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19,” *คุรุสภาวิทยากร* 1, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563): 1-10.

ผสมผสานระหว่างการเรียนในโรงเรียนและที่บ้าน ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมที่สุดในช่วงนี้คือ การเรียนแบบผสมผสาน¹⁰ ซึ่งเป็นวิธีการเรียนการสอนในระบบผสมผสานในหลายลักษณะตามแนวคิดและประสบการณ์ของผู้สอนและความสามารถของผู้เรียน เช่น การผสมผสานระบบการสอนออนไลน์กับสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น การทำงานผ่านทางโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งอาศัยการเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ต การใช้หลากหลายวิธีการสอน การรวมเทคโนโลยีการสอนกับการเรียนในห้องเรียนปกติ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับการปฏิบัติงาน สิ่งเหล่านี้ได้รับความนิยมน้อย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตว่าการใช้ระบบการสอนออนไลน์อย่างเดียวอาจไม่ได้ผลเต็มที่ เนื่องจากนักเรียนอาจขาดความสนใจหรือไม่มีความมั่นใจในตนเอง การสอนแบบนี้ต้องใช้ระบบตัวต่อตัวมาช่วยเสริมการเรียนรู้ด้วย (3.2) ผลลัพธ์การเรียนรู้ นักเรียนต้องหยุดการเรียนในห้องเรียนทำให้ระบบการสอนต้องปรับเปลี่ยนไป โอกาสในการเรียนรู้แบบตัวต่อตัวและการเรียนด้วยตนเองกลายเป็นทางเลือกหลัก ซึ่งส่งผลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้โดยรวม โดยเฉพาะในส่วนของ การฝึกทักษะหรือการปฏิบัติที่ต้องการฝึกปฏิบัติจริง ผลลัพธ์การเรียนรู้อาจไม่ตรงกับความคาดหวังเมื่อโรงเรียนปิดตัว นักเรียนจึงต้องอยู่บ้านภายใต้การดูแลของผู้ปกครองซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญของการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษามีผลกระทบบ้าง กล่าวคือ แม้นักศึกษาจะมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าผู้เรียนระดับอื่น แต่ก็ยังพบข้อจำกัดในการเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ที่ไม่เพียงพอ (3.3) ผลกระทบทางจิตวิทยาต่อนักเรียน นักเรียนและนักศึกษาต้องเผชิญกับความเครียดจากการต้องอยู่ในบ้านเป็นเวลานาน แม้ว่ามาตรการควบคุม จะได้รับการผ่อนคลายบ้างแล้วก็ตาม ความกังวลเกี่ยวกับการระบาดครั้งที่สองหรือสามยังคงมีอยู่ รวมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อรายได้ของครอบครัว การช่วยเหลือจากรัฐที่ไม่สามารถครอบคลุมทุกคนได้ และความล่าช้าในการพัฒนาวัคซีน ทั้งหมดนี้ส่งผลให้เกิดความกังวลและความเครียด (3.4) ผลกระทบต่อผู้บริหารและครูผู้สอน ประกอบด้วย การบริหารวิกฤติ เป็นช่วงภาวะที่ผู้ได้รับผลกระทบในการบริหารที่ยาก ต้องจัดการกับภาวะวิกฤติที่เกิดจากมาตรการของรัฐ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง ป้องกันไม่ให้เกิด แก๊ซสถานการณ์ด้วยความรวดเร็ว การสื่อสารที่ดีเป็นปัจจัยความสำเร็จ จึงต้องเป็นนักสื่อสารที่ดี หรือหาคนที่มีความสามารถในการสื่อสารมาช่วย และมีทีมงานช่วยเหลือ ทั้งระหว่างการเกิดวิกฤติ และภายหลังวิกฤติ ครูผู้สอนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนจากแบบดั้งเดิมไปสู่การสอนแบบผสมผสาน รวมถึงการเตรียมตัวสำหรับการสอนหลังจากสถานการณ์ดีขึ้น ทั้งนี้ การออกแบบและทดลองการสอนก่อนนำไปใช้จริงเป็นสิ่งจำเป็น

¹⁰ Bettina Schwenger, "Creating blended learning experiences requires more than digital skills," *Pacific Journal of Technology Enhanced Learning* 2, 1 (December 2019): 35.

การปรับเปลี่ยนนี้มีผลกระทบต่อการจัดห้องเรียน สื่อการสอน การจัดตารางเวลาการสอน การทดสอบ และการกำหนดระเบียบและเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียนรู้ (3.5) ผลกระทบต่อการให้บริการของสถานศึกษา เมื่อสถานศึกษาต้องหยุดการดำเนินงาน เครือข่ายผู้ปกครองจะพบกับผลกระทบที่สำคัญ โครงการที่ได้วางแผนไว้จำเป็นต้องถูกเลื่อนออกไปหรือยกเลิก การรวมกลุ่มสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ก็ต้องถูกยกเลิกเช่นกัน นอกจากนี้ งบประมาณที่กำหนดไว้ก็ต้องถูกปรับเปลี่ยนเพื่อนำไปใช้ในการจัดการกับวิกฤต COVID-19 จะเห็นได้ว่าการระบาดของ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบ ในภาวะวิกฤตก็ได้ก่อให้เกิดโอกาสสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ ในด้านต่าง ๆ คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ การจัดการเรียนการสอน ผลลัพธ์การเรียนรู้ ทางจิตวิทยาต่อนักเรียนต่อผู้บริหารและครูผู้สอน การให้บริการของสถานศึกษาส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ ที่เคยปฏิบัติไม่สามารรถดำเนินงานได้ดั้งเดิม หรือต้องปรับปรุง เพราะสถานการณ์เปลี่ยนแปลงในขณะเดียวกันก็พัฒนาสิ่งใหม่มาแทนการเรียนการสอนแบบใหม่ การทำงานแบบใหม่ สังคมแบบใหม่ ภายใต้สิ่งแวดล้อมแบบใหม่โดยการปฏิบัติตัวเป็นเวลานาน ซึ่งจะกลายเป็นชีวิตวิถีใหม่ในการดำเนินชีวิตในบริบทการศึกษา ความเปลี่ยนแปลงของชีวิตประจำวันหลังโควิดที่เริ่มกลับสู่สภาวะปกติ แต่เป็นภาวะปกติแบบใหม่ หรือที่เรียกว่า “New Normal”¹¹

ปัญหาของการวิจัย

ในช่วงที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 มีความรุนแรงขึ้น ภาครัฐต้องประกาศการปิดสถาบันการศึกษาในช่วงเวลาต่อมา กลายเป็นสาเหตุให้นักเรียนจำนวนกว่า 1.5 พันล้านคน หรือมากกว่า 90% ของนักเรียนทั้งหมดในโลกได้รับผลกระทบในกระบวนการเรียนรู้ สำหรับประเทศไทยศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) กำหนดให้เปิดภาคเรียนในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 ระยะแรกโดยให้ทยอยผ่อนผันการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา เพื่อจัดการศึกษารูปแบบการเรียนการสอน ให้มีการดำเนินการทั้งแบบผ่าน DLTV ออนไลน์ และออฟไลน์ในชั้นเรียนซึ่งจะใช้วิธีผสมผสาน หรืออาจจะเป็นการเรียนรู้ที่บ้านกับครอบครัวอย่าง Home School ตามความเหมาะสมการกำหนดแนวการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนต่อไปได้¹² เมื่อรัฐบาลประกาศการผ่อนคลายเป็นระยะที่ 5 ได้อนุญาตให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ (On-Site) ที่ต้องเป็นไปตามมาตรการทางสาธารณสุข และตามบริบท

¹¹ เทื่อน ทองแก้ว, “การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19,” *คุรุสภาวิทยากร* 1, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563): 1-10.

¹² สุวิมล มธูรส, “การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19,” *วารสารรัชต์ภาคย์* 15, 40 (พฤษภาคม-มิถุนายน 2564): 35.

ทางการศึกษาในระดับชั้นต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยหรือเด็กเล็ก ประถมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ซึ่งอาจเป็นวิถีชีวิตทางการศึกษาในรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ตามวิถีชีวิตทางการศึกษาในรูปแบบใหม่นี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมมาก่อน ทำให้สถานศึกษาบางแห่งยังพบปัญหาในการปรับเปลี่ยนรูปแบบกระบวนการจัดการศึกษา เช่น ปัญหาในการเข้าถึงเทคโนโลยีและการใช้งานให้เหมาะสม ซึ่งถือว่ามีความท้าทายสำคัญในการศึกษายุคใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องหาวิธีการบริหารจัดการศึกษาที่เหมาะสมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ภายใต้ความปกติใหม่ (New Normal) โดยคำนึงถึงการจัดรูปแบบการเรียนการสอน การพัฒนาครู การบริหารหลักสูตร และการรับฟังข้อเสนอแนะจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน¹³ สิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษาอย่างลึกซึ้งไม่ได้ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ต้องเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ทางการศึกษา เป็นผู้นำที่มีพฤติกรรมทางวิชาการมีความรู้ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพที่สามารถบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล สามารถนำสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย และเชื่อมโยงสภาพปัจจุบันไปสู่อนาคตได้เพื่อให้การดำเนินงานในการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา บรรลุเป้าประสงค์ตามนโยบายการศึกษาชาติ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องสร้างความตระหนัก และเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาอย่างมีศักยภาพมากขึ้นตามความพร้อม ความเหมาะสม และบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาชาติให้ทัดเทียมสากล และอีกประการหนึ่ง การจัดการศึกษาต้องเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเข้าเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตของสังคมในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ การเมือง ฯลฯ ทำให้ต้องมีการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนทุกระดับ เพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยให้มีความรู้ความสามารถในการแข่งขัน และมีทักษะพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทุกระดับอย่างมีประสิทธิภาพ¹⁴

เนื่องด้วยสภาพปัญหาและสาเหตุต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น การบริหารวิชาการจึงเป็นการบริหารงานด้านหนึ่งที่มีความสำคัญกับนักเรียนเป็นอย่างมาก เพราะการบริหารวิชาการเป็นหัวใจหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ผู้บริหารจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างยิ่ง เพราะการบริหารงานวิชาการนั้นมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสถานศึกษา

¹³ พัชรภรณ์ ดวงชื่น, “การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19,” **วารสารศิลปการจัดการ** 4, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2563): 1788.

¹⁴ วชิรวิทย์ สุราสา, “ผู้บริหารที่นำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ บนวิถีแห่งความเปลี่ยนแปลง,” **วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี** 5, 2 (กันยายน-ตุลาคม 2565): 188-200.

สำหรับฐานวิถีชีวิตใหม่ เป็นรูปแบบการเปลี่ยนแปลงสู่รูปแบบการดำเนินชีวิตที่ไม่เหมือนเดิม เกิดจากปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบจนทำให้วิถีการดำเนินชีวิตที่เคยถือเป็นมาตรฐานในสังคมต้องเปลี่ยนไป นำไปสู่การนิยมและปฏิบัติตามวิถีใหม่ที่ถูกรับเปลี่ยนไปสู่มาตรฐานและวิถีชีวิตที่แตกต่างจากเดิม การเรียนการสอนในฐานวิถีชีวิตใหม่ อาจเป็นการปรับแนวทางการเรียนการสอนที่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ ที่เรียกว่าสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ที่ครูและผู้บริหารต้องปรับบทบาทในการสอน การบริหาร และวิธีการสอน การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในมิติแบบใหม่ที่ผสมผสาน การสาธารณสุขกับการจัดการศึกษาในระบบใหม่ในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาแนวคิดแบบใหม่ (Design Thinking) การพัฒนาทักษะชีวิต (Life Skill) ในภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ในด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และกระบวนกรทางความคิด (Mindset) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ เพื่อให้ได้การบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาที่สามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทราบกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่

ข้อคำถามของการวิจัย

กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่เป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าศึกษาเอกสาร หนังสือ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ และผู้วิจัยได้สรุปมาพอสังเขปเพื่อเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับ กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ จำนวน 8 เล่ม

ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel) กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การเน้นความสำคัญทางวิชาการ 2) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 3) คุณภาพของหลักสูตรและโอกาสการเรียนรู้ 4) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในโรงเรียน 5) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในห้องเรียน 6) การร่วมมือของผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา 7) ความสามารถในการประเมินผล 8) การใช้เวลาเรียนอย่างคุ้มค่ามีประสิทธิภาพ 9) การจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ

- 10) การพัฒนาปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอน 11) การเรียนรู้อย่างมีอิสระ
12) การให้ข้อมูลย้อนกลับ¹⁵

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจงานด้านวิชาการ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงไว้ดังนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา¹⁶

เทียน ทองแก้ว กล่าวว่า การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่ไม่ใช่การแก้ปัญหาเดิม ๆ ปรากฏการณ์ COVID-19 ควรออกแบบอนาคตของการศึกษาใหม่ในการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้น้ำหนักการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนให้มากกว่า การนับชั่วโมงเรียนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสนใจของนักเรียนและความคิดสร้างสรรค์ การสร้างความรักสามัคคีในครอบครัว สังคมและประเทศชาติ เป็นคนดีมีคุณธรรม ส่งเสริมนักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ ทำทายทางการเรียน พร้อมกับกลุ่มอื่น ๆ โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ในสถานการณ์ที่ปรับเปลี่ยนรวดเร็ว (Disruption) การพัฒนาทักษะชีวิตที่สามารถยืดหยุ่น ปรับตัวอยู่ได้ใน

¹⁵ Wayne Hoy and Cecil Miskel, *Educational Administration: Theory Research and Practice*, 6th ed. (New York: McGraw-Hill, 2001), 301.

¹⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552), 29.

สถานการณ์ที่เป็นจริง (Resilience) บนพื้นฐานของการสาธารณสุขที่ดี มาตรฐานทางการสาธารณสุข ที่จะเป็นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในอนาคต ที่เป็นการศึกษาตลอดชีวิต¹⁷

ยีน ภู่วรรณ กล่าวถึง รูปแบบทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) มี 2 รูปแบบ ดังนี้ 1) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบชั้นเรียน (Onsite) 2) รูปแบบการเรียนการสอนทางไกล (Distance Learning) โดยมีคลังความรู้ (Knowledge Bank) ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Learning Platform) รูปแบบการเรียนรู้ใหม่เป็นพื้นฐานการสร้างความสามารถ สมรรถนะ การกำหนดทักษะความสามารถที่จะได้รับจากกิจกรรมการเรียน ครูจะเป็นผู้กระตุ้นการเรียนแบบอภิปรายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เทคโนโลยีมีส่วนช่วยในเรื่องเหล่านี้ได้รูปแบบการเรียนรู้ใหม่ จึงควรเน้นรูปแบบการสร้างประสบการณ์ (Learning Experience)¹⁸

จิตประสงค ทัศนะ นันต์ พงษ์ธร สิงห์พันธ์ และ สุวิมล โพธิ์กลิ่น ได้อธิบายว่า การศึกษายุคใหม่มีลักษณะเด่นที่เน้นการสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสร้างความรู้และนวัตกรรม และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา การสร้างความรู้ร่วมกันในชุมชนสร้างความรู้และแสวงหาความรู้โดยใช้เทคโนโลยี ให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลาและมีอิสระในการกำหนดเนื้อหาวิธีการ มุ่งสนองความต้องการของผู้เรียน¹⁹

พงศ์รัตน์ ธรรมชาติ และ ชวลิต เกิดทิพย์ ได้อธิบายว่า วิธี New Normal ต้องเผชิญกับภาวะของการปรับตัวครั้งใหญ่ จึงจำเป็นต้องพัฒนาครูอย่างเร่งด่วน โดยฝึกอบรมให้ครูมีความรู้ มีทักษะในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนและเทคโนโลยี ให้สามารถนำเทคโนโลยีจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการสนับสนุนแพลตฟอร์มที่ครูสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งสภาพปกติ การเรียนแบบ onsite หรือการเรียนแบบ online การเรียนรู้แบบออนไลน์จึงกลายเป็นความปกติใหม่ (วิถี New Normal) ของสังคมไทยในปัจจุบันมากขึ้น การเรียนการสอนออนไลน์ (Online learning) จัดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีเรียนรู้ในรูปแบบเดิม ๆ ให้เป็นการเรียนรู้ใหม่ ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

¹⁷ เทียน ทองแก้ว, “การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19,” *ครูสภาวิทยากร* 1, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563): 5-6.

¹⁸ ยีน ภู่วรรณ, *รูปแบบการเรียนรู้วิถีใหม่ ชีวิตวิถีใหม่และความฉลาดทางดิจิทัล*, เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://learningdq-dc.ku.ac.th/>

¹⁹ จิตประสงค ทัศนะ นันต์, พงษ์ธร สิงห์พันธ์ และ สุวิมล โพธิ์กลิ่น, “รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล,” *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์* 9, 3 (พฤษภาคม 2564): 1214.

ครูมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการปฏิรูป การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเลือกเรียนรู้ตามความสนใจได้ดีที่สุด ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ทุกเวลา ก่อให้เกิดการเรียนรู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและพัฒนาได้เต็มศักยภาพ²⁰

วีรภัทร ภักดีพงษ์, อานนท์ เมธีวรฉัตร และ วินัย ทองมัน ได้อธิบายแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ไว้ว่า 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนใน 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการนิเทศการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา²¹

ปुณณัฐฐา มาเชค ได้กล่าวถึง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารวิชาการ หมายถึง การที่ผู้รับผิดชอบหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิชาการได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลตามความต้องการของนักเรียน การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน²²

2. แนวคิดเกี่ยวกับงานวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Future Research : EFR)

แนวคืดงานวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Future Research : EFR) คือการวิจัยเพื่อศึกษาถึงแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในในขอบเขตเวลาหนึ่ง ที่กำหนดขึ้นในอนาคตและพัฒนาจากวิธีการมนุษยวิทยาวัฒนธรรมและชาติพันธุ์วิทยาตามความต้องการและข้อจำกัดของการวิจัยในอนาคต²³ ในการวิจัยอนาคตมีจุดมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่ออธิบายอนาคตของสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ 2) เพื่อประเมินสถานภาพความรู้ปัจจุบันกับอนาคตที่เป็นไปได้ 3) เพื่อชี้ให้เห็นถึงผลกระทบที่จะเป็นไปได้ในอนาคต 4) เพื่อระบุให้เห็นถึงข้อควรระวังที่ไม่

²⁰ พงศ์รัตน์ ธรรมชาติ และ ชวลิต เกิดทิพย์, “บททวนบทเรียน ONSITE สู่ ONLINE กับการพัฒนาครูที่ไร้ทิศทางในยุควิกฤต COVID-19,” วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ 8, 12 (ธันวาคม 2564): 18-19.

²¹ วีรภัทร ภักดีพงษ์, อานนท์ เมธีวรฉัตร และ วินัย ทองมัน, “แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษายุคดิจิทัล ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร,” วารสารวิจัยวิชาการ 5, 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2565): 245-247.

²² ปุณณัฐฐา มาเชค, “การบริหารองค์กรทางการศึกษาในยุคดิจิทัล” (เอกสารประกอบการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบริหารการศึกษา, 2565), 79

²³ Robert B. Textor, “The ethnographic futures research method: An application to Thailand,” *Futures* 27, 4 (October): 461-471.

พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต 5) เพื่อช่วยให้เข้าใจพื้นฐานของกระบวนการเปลี่ยนแปลง²⁴ โดยการสัมภาษณ์เริ่มจากการกำหนดกลุ่มประชากรจากที่สามารถให้ข้อมูลได้อย่างครบถ้วนและหลากหลายแง่มุม ในการสัมภาษณ์จะมีคำถามแบบปลายเปิด นอกจากนี้ผู้วิจัยจะต้องสัมภาษณ์อนาคตภาพที่เป็นทางเลือกทั้ง 3 ภาพ ตามลำดับคือ 1) การสร้างภาพอนาคตแง่ดี (The optimistic scenario) ผู้สัมภาษณ์จะต้องเน้นย้ำว่าภาพอนาคตที่พึงประสงค์ (desirability) คือสิ่งที่จะเป็นไปได้ตามความคิดเห็นส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์เท่านั้น 2) การสร้างภาพอนาคตแง่ร้าย (The pessimistic scenario) ผู้สัมภาษณ์จะขอให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อธิบายถึงอนาคตที่ไม่พึงปรารถนาแต่ไม่ใช่ภาพอนาคตที่เลวร้ายที่สุด 3) ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด (The most probable scenario) ในการสัมภาษณ์ ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุดจะเป็นการเปลี่ยนประเด็นจากอนาคตที่ปรารถนาหรือไม่พึงปรารถนาให้เป็นประเด็นที่เกี่ยวกับอนาคตที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการถามถึง การคาดการณ์ของอนาคต หลังจากนั้นนำข้อมูลมาถอดเทปสัมภาษณ์เพื่อจำแนกความคิดที่มีลักษณะคล้ายกัน หรือความคิดที่มีความเห็นร่วมกันของผู้ให้สัมภาษณ์ในแต่ละหัวข้อเพื่อสรุปเป็นภาพอนาคต²⁵

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อค้นพบจากงานวิจัยของนักวิชาการไทยและต่างประเทศ จำนวน 17 เรื่อง

ฮาบิบ และ โจฮันเนเซน (Habib and Johannesen) ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทการบริหารวิชาการในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การศึกษาระดับอุดมศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรด้านการบริหารวิชาการมีความรู้จำกัดเกี่ยวกับกลยุทธ์ของสถาบัน สิ่งที่ผู้บริหารวิชาการเชื่อว่าพวกเขาได้ทำเพื่อสนับสนุนและดำเนินการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้กับสิ่งที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการคนอื่น ๆ พบเห็น การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ไม่ค่อยมีการกล่าวถึงในการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน บริหารวิชาการมีความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แตกต่างกัน ความแตกต่างเหล่านั้นดูเหมือนจะเกี่ยวข้องอย่างมากกับการประเมินบทบาทในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการศึกษาในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู²⁶

²⁴ Robert B. Textor, *A Handbook on Ethnographic Futures Research*, 3rd ed. (Stanford University: School of Education and Dept. of Anthropology, 1980), 13.

²⁵ ชาตรี มูลสถาน, “การวิจัยอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณา,” *วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* 16, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2553).

²⁶ Laurence Habib and Monica Johannesen, “The role of academic management in implementing technology-enhanced learning in higher education,” *Technology, Pedagogy and Education* 29, 2 (February 2020): 129-146.

โอบราด (Obrad) ทำการศึกษาเรื่อง “ข้อจำกัดและผลที่เกิดขึ้นจากการสอนออนไลน์” พบว่า การใช้เครื่องมือการสอนออนไลน์ในช่วง COVID-19 และการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการศึกษาในประเทศโรมาเนีย ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพการทำงานของครูไปเป็นอย่างมากในการที่จะให้กระบวนการจัดการเรียนรู้นั้นบรรลุวัตถุประสงค์ในการสอนและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจำเป็นต้องมีแนวทางในการปฏิรูประบบการศึกษาโดยใช้กระบวนการที่คนใหม่ ซึ่งอาจรวมถึงการปรับโครงสร้างองค์กรการศึกษาให้ทันสมัย การปรับปรุงหลักสูตรการสอนให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีใหม่ๆ และการตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและบริบทของโรงเรียนที่เปลี่ยนไป²⁷

ซาโน้ และ ซุมิยะ (Sano and Sumiya) ทำการศึกษาเรื่อง “ความหลากหลายของกลยุทธ์การศึกษาประถมศึกษาผลจากสี่ประเทศในเขตสหราชอาณาจักรต่อวิกฤติการณ์ COVID-19” การศึกษานี้มุ่งเน้นไปที่การศึกษากลยุทธ์ที่แตกต่างกันของสี่ประเทศในสหราชอาณาจักร ได้แก่ อังกฤษ ไอร์แลนด์เหนือ สกอตแลนด์ และเวลส์ ในการให้คำตอบในปัญหาที่เกิดขึ้นจากการระบาดของโรค COVID-19 พบว่า กลยุทธ์ทางการศึกษาที่ประเทศต่าง ๆ ในเขตสหราชอาณาจักรนำมาปรับใช้ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 มีด้วยกันตั้งแต่ การใช้การเรียนรู้แบบระยะไกล โดยทุกประเทศได้ส่งเสริมการเรียนรู้แบบระยะไกลผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ โดยได้ทำการปรับเปลี่ยนและพัฒนาอย่างรวดเร็วเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ต่อเนื่อง แม้จะอยู่นอกสถานศึกษา มีการสนับสนุนผู้เรียนกลุ่มเปราะบาง โดยมีการใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของแต่ละประเทศในเขตสหราชอาณาจักรในการตอบสนองต่อวิกฤติการณ์ที่เกิดจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยแต่ละประเทศได้ใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของแต่ละประเทศในการรักษาคุณภาพการศึกษาและการเข้าถึงการศึกษาที่เท่าเทียม²⁸

เฟอร์นันเดซ, ลอเรนเต้ และเรกาลาโด (Fernández, Lorente and Regalado) ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การศึกษาระดับประถมศึกษาในหลักสูตรแบบดิจิทัล” ผลการศึกษาพบว่า เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นทีม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ เครื่องมือและทรัพยากรทางดิจิทัลช่วยเพิ่มความสามารถในการกำกับดูแลความ

²⁷ Ciprian Obrad, “Constraints and Consequences of Online Teaching,” *Sustainability* 12, 17 (2020): 1-23.

²⁸ Hironobu Sano and Lilia Asuca Sumiya, “Variety of Strategies in Primary Education: The Responses of the Four UK Nations to the COVID-19 Crisis,” *European Journal of Educational Management* 4, 2 (November 18, 2021): 127-139.

ต้องการในการเรียนรู้ที่หลากหลาย การใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนช่วยให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ครูต้องปรับเปลี่ยนแนวทางและกลยุทธ์ในการสอนเพื่อรวมเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงการใช้สื่อการสอนแบบใหม่²⁹

วูยิซิเล มซิลลา (Vuyisile Msila) ทำการศึกษาเรื่อง “ผู้บริหารสถานศึกษาช่วงหลังโควิด-19: มิติใหม่ของการจัดการบริหารโรงเรียนสำหรับอนาคต” ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนบางแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในชนบทที่ด้อยโอกาส จะตื่นตระหนกกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมครั้งใหญ่ที่มีอิทธิพลต่อโรงเรียน นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะขัดขวางความก้าวหน้าในโรงเรียนเหล่านี้ ดังนั้นจึงเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของผู้เรียนและแรงจูงใจของครู ข้อสรุปแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ด้อยโอกาสต้องการทักษะจำนวนหนึ่ง ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนและส่งเสริม ครูและนักเรียนให้สามารถปรับตัวภายหลังที่พบกับเหตุการณ์วิกฤตนี้สนับสนุนการสอนตลอดจนการปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีของครูและนักเรียน ทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับโรงเรียนหลังโควิด-19³⁰

เปเรซ และคณะ (Pérez et al.) ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การศึกษาในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 ด้วยวิธีการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ” งานวิจัยนี้นำเสนอด้วยวิธีการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบถึงกลยุทธ์การศึกษาที่ใช้ทั่วโลกในช่วงการระบาดของโรค COVID-19 ผลการศึกษาพบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพิ่มขึ้นอย่างมากจากแต่ก่อน ผลจากการระบาดของโรค COVID-19 ทำให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ยังไม่ได้รับความสำคัญมากนัก แต่ในช่วงการระบาด การใช้เทคโนโลยีเหล่านี้เพิ่มขึ้นอย่างมาก การใช้แพลตฟอร์มในการติดต่อสื่อสารได้รับความนิยมมากขึ้น ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่า การปรับตัวเข้ากับเครื่องมือดิจิทัลในด้านการศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็วเนื่องจากการระบาดของโรค COVID-19 การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ช่วยให้การเรียนรู้สามารถดำเนินต่อไปได้ท่ามกลางการล็อกดาวน์ทั่วโลก³¹

²⁹ Isabel María Gallardo-Fernández, Laura Monsalve Lorente and Miriam Elizabeth Aguasanta-Regalado, “Primary Educational Strategies in Times of Digital Curriculum,” **Digital Education Review**, No.40 (December 2021): 66-81.

³⁰ Vuyisile Msila, “School managers for Post Covid 19 school: Reimagining the art of managing school for the future” (Research and Innovation 14th annual International Conference of Education, November 8-9, 2021).

³¹ Pérez et al., “Educational Strategies During The Covid-19 Pandemic: Systematic Review,” **Journal of Language and Linguistic Studies** 18, 4 (October 2022): 243-251.

แอนเดอร์สัน และคณะ (Andersson et al.) ทำการศึกษาเรื่อง “ความไว้วางใจในการบริหารงานวิชาการในช่วงการระบาดของ COVID-19: ผลกระทบระยะยาวต่อสุขภาพจิตและการเชื่อมั่นทางวิชาการ” ผลการวิจัย พบว่า ในช่วงการระบาดของ COVID-19 สถาบันการศึกษาต้องปิดทำการและปรับรูปแบบการเรียนการสอนมาเป็นรูปแบบออนไลน์ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ทำลายสำหรับทั้งนักเรียนและครู-อาจารย์ ผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่สามารถสร้างความไว้วางใจในความสามารถในการจัดการวิกฤตินี้ได้ จะช่วยให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัยและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น งานวิจัยนี้พบว่าความไว้วางใจในตัวผู้บริหารมีผลกระทบเชิงบวกต่อสุขภาพจิตและการเชื่อมั่นทางวิชาการของนักเรียนในช่วงการระบาดของ COVID-19 การสร้างความไว้วางใจและการสื่อสารที่ดีระหว่างสถาบันการศึกษาและนักเรียน รวมถึงการสนับสนุนและบริหารจัดการจัดการศึกษาที่ดีในช่วงเวลาที่มีความไม่แน่นอนนี้ สามารถช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและลดภาวะเครียดให้กับนักเรียน³²

พันธวิษณุ เลียงชีพชอบ, สุกัญญา แซ่มช้อย และ พงษ์ศิริบรรณพิทักษ์ ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0” ผลการวิจัย พบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ (1) การพัฒนาหลักสูตร (2) การจัดการเรียนรู้ (3) การวัดผลประเมินผล (4) การพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 2) กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก คือ (1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล (2) พัฒนาการจัดการเรียนรู้มุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล (3) เพิ่มการวัดผลประเมินผลคุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล (4) เร่งรัดพัฒนา จัดทำและใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล³³

³² Claes Andersson et al., “Trust in academic management during the COVID-19 pandemic: longitudinal effects on mental health and academic self-efficacy,” *cogent education* 11, 1 (2024): 1-10.

³³ Phunthawit Liangcheepchop Sukanya Chaemchoy and Pruet Siribanpitak, “Academic Management Strategies of Primary Schools Based on the Concept of Thais 4.0,” *PSAKU International Journal of Interdisciplinary Research* 8, 2 (July-December 2019): 209-215.

ชโนทัย เจริญเนื่อง ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบได้แก่ การวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี การวัดผลและประเมินผล การนิเทศภายใน การวิจัยชั้นเรียน และการประกันคุณภาพการศึกษา และมีน้ำหนักขององค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.593-0.785 2) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ได้แก่ (1) กลยุทธ์การวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร (2) กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ (3) กลยุทธ์การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี (4) กลยุทธ์การวัดผลและประเมินผล (5) กลยุทธ์การนิเทศภายใน (6) กลยุทธ์การวิจัยชั้นเรียน และ (7) กลยุทธ์การประกันคุณภาพการศึกษา³⁴

สุนิรันดร์ และ ภูมิพิพัฒน์ ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของจังหวัดกำแพงเพชร” ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของจังหวัดกำแพงเพชรโดยรวม อยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการบริหารงานวิชาการ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานตามขอบข่ายของงานวิชาการ 7 ด้าน 3) ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และการบริหารจัดการ ตามลำดับ 4) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้น มี 9 กลยุทธ์ ดังนี้ (1) ปรับปรุงฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนงานวิชาการ (2) พัฒนาระบบการจัดทำแผนงานวิชาการ โดยเน้นการมีส่วนร่วม (3) ปรับปรุงระบบโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ (4) พัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานพัฒนาวิชาการ (5) พัฒนางานแนะแนวเพื่อส่งเสริมค่านิยมรักการเรียน (6) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นครูมืออาชีพ (7) ปรับปรุงเครือข่ายการพัฒนางานวิชาการ (8) พัฒนาระบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการ (9) พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 5) การประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ พบว่า มีความสอดคล้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์³⁵

³⁴ ชโนทัย เจริญเนื่อง และคณะ, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์,” *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัย* 14, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2563): 32.

³⁵ สุนิรันดร์ รุ่งเรืองธมชัย และ ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงค, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของจังหวัดกำแพงเพชร,” *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี* 14, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563): 76-77.

อรชร วรรณสอน และ ศักดิ์พันธ์ ดันวิมลรัตน์ ทำการศึกษาเรื่อง “อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล เพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21” ผลการวิจัยพบว่า อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มี 12 ด้าน 85 ตัวแปร คือ 1) ด้านปัจจัยสนับสนุน 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7) ด้านการแนะแนวและการเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียน 8) ด้านการวัดประเมินผล 9) ด้านการนิเทศการศึกษา 10) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 11) ด้านการประสานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และ 12) ด้านผลลัพธ์ที่พึงประสงค์³⁶

เกียรติศักดิ์ สาสุทธิ์ ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า 1) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ มี 6 กลยุทธ์ คือ (1) กลยุทธ์เสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา (2) กลยุทธ์พัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพนักเรียน (3) กลยุทธ์พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและสภาพแวดล้อม (4) การส่งเสริมการนิเทศการศึกษาพัฒนาวิชาการ (5) กลยุทธ์พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และ (6) กลยุทธ์ประเมินผลพัฒนาวิชาการ 2) การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา มีความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก³⁷

รสสุคนธ์ มั่นคง และคณะ ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก 5 กลยุทธ์ กลยุทธ์รอง 12 กลยุทธ์ และวิธีดำเนินการ 41 วิธี กลยุทธ์หลัก ได้แก่ 1) ผลักดันให้มีแหล่งเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัย 2) เสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

³⁶ อรชร วรรณสอน และ ศักดิ์พันธ์ ดันวิมลรัตน์, “อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21,” **วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร** 12, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564): 73-82.

³⁷ เกียรติศักดิ์ สาสุทธิ์, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา,” **วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)** 16, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2565): 384.

และการสื่อสาร 3) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) ขับเคลื่อนการนิเทศการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) พลิกโฉมการพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของการนำไปใช้และความเป็นประโยชน์³⁸

อังคณา ไชยวงศ์, หาญศึก เล็บครุฑ และ สมเกียรติ ตุ่นแก้ว ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษางานวิชาการตามวิธีการเรียนรู้ใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3” พบว่า กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษางานวิชาการตามวิธีการเรียนรู้ใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ คือ 1) มีระบบการบริหารจัดการงานวิชาการด้วยเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาโครงสร้างการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามวิธีการเรียนรู้ใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 3) ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้นำทางด้านวิชาการและมีทักษะการใช้เทคโนโลยี 4) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 5) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาการระหว่างโรงเรียนและชุมชน³⁹

สุชาติ หุทธิพิย์, ทะนง ทองภูเบศร์ และ พิภพ วัชชิงเงิน ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดเชิงนวัตกรรม” พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา 3) ด้านการสร้างนวัตกรรม 4) ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม⁴⁰

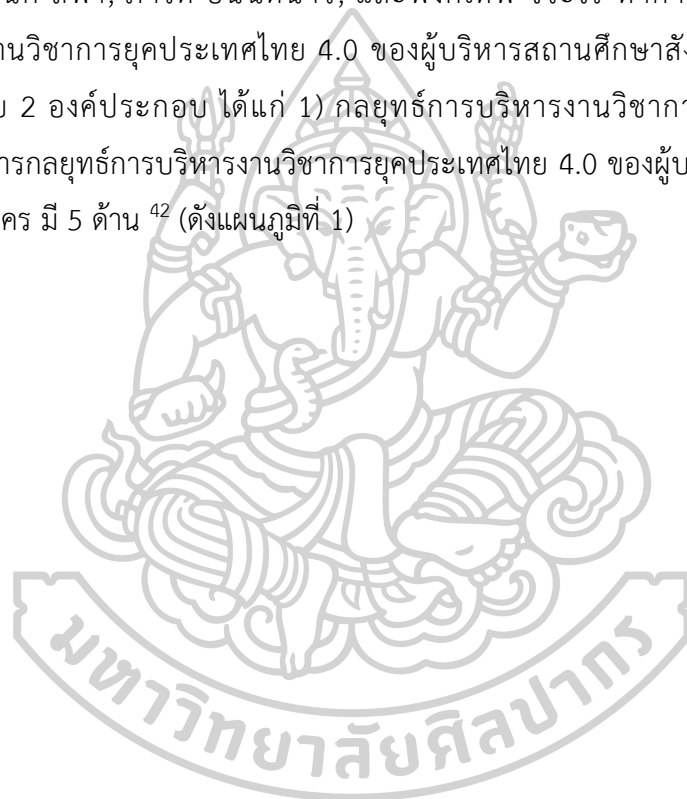
³⁸ รสสุคนธ์ มั่นคง และคณะ, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,” **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี** 11, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2565): 115-126.

³⁹ อังคณา ไชยวงศ์, หาญศึก เล็บครุฑ และ สมเกียรติ ตุ่นแก้ว, “กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษางานวิชาการตามวิธีการเรียนรู้ใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3,” **วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่** 8, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2566): 1-21.

⁴⁰ สุชาติ หุทธิพิย์, ทะนง ทองภูเบศร์ และ พิภพ วัชชิงเงิน, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดเชิงนวัตกรรม,” **วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย** 7, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2566): 1150.

วีระศักดิ์ สนสูงเนิน และชุกฤษฏ์ มุสิกานนท์ ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารวิชาการของโรงเรียนในยุคฐานวิถีชีวิตถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1” ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียน มี 7 กลยุทธ์ 15 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) กลยุทธ์ที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน 2) กลยุทธ์ที่ 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) กลยุทธ์ที่ 3 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) กลยุทธ์ที่ 4 ด้านวัดผล ประเมินผล 5) กลยุทธ์ที่ 5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) กลยุทธ์ที่ 6 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการจัดการศึกษา 7) กลยุทธ์ที่ 7 ด้านการนิเทศการศึกษา⁴¹

ธัญชนก สีฟ้า, ภารดี อนันต์นาวิ, และพงศ์เทพ จิระโร ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคประเทศไทย 4.0 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร” ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคประเทศไทย 4.0 2) กระบวนการกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคประเทศไทย 4.0 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มี 5 ด้าน ⁴² (ตั้งแผนภูมิที่ 1)

⁴¹ วีระศักดิ์ สนสูงเนิน และ ชุกฤษฏ์ มุสิกานนท์, “การบริหารวิชาการของโรงเรียนในยุคฐานวิถีชีวิตถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1,” *Journal of Roi Kaensarn Academi* 8, 12 (ธันวาคม 2566): 663.

⁴² ธัญชนก สีฟ้า, ภารดี อนันต์นาวิ และ พงศ์เทพ จิระโร, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคประเทศไทย 4.0 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร,” *วารสารศิลปการจัดการ* 8, 1 (มกราคม-มีนาคม 2567): 563.

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ที่มา : Wayne Hoy and Cecil Miskel, **Educational Administration: Theory Research and Practice**, 6th ed. (New York: McGraw-Hill, 2001), 301.

: กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552), 29.

: เตือน ทองแก้ว, “การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19,” **คุรุสภาวิทยากร** 1, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563): 5-6.

: ยืน ภู่วรรณ, **รูปแบบการเรียนรู้วิถีใหม่ ชีวิตวิถีใหม่และความฉลาดทางดิจิทัล**, เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://learningdq-dc.ku.ac.th/>

: จิตประสงค์ ทมะนันต์, พงษ์ธร สิงห์พันธ์, และ สุวิมล โพธิ์กลิ่น, “รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล,” **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์** 9, 3 (พฤษภาคม 2564): 1214.

: พงศ์รัตน์ ธรรมชาติ และ ชวลิต เกิดทิพย์, “ทบทวนบทเรียน ONSITE สู่ ONLINE กับการพัฒนาครูที่ไร้ทิศทางในยุควิกฤต COVID-19,” **วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์** 8, 12 (ธันวาคม 2564): 18-19.

: วิรัชพร ภักดีพงษ์, อานนท์ เมธีวรฉัตร และ วินัย ทองมัน, “แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษายุคดิจิทัล ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร,” **วารสารวิจัยวิชาการ** 5, 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2565): 245-247.

: ปุณณัฐ มาเชค, “การบริหารองค์กรทางการศึกษาในยุคดิจิทัล” (เอกสารประกอบการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบริหารการศึกษา, 2565), 79

: Robert B. Textor, “The ethnographic futures research method: An application to Thailand,” **Futures** 27, 4 (October): 461-471.

: Robert B. Textor, **A Handbook on Ethnographic Futures Research**, 3rd ed. (Stanford University: School of Education and Dept. of Anthropology, 1980), 13.

: ชาตรี มูลสถาน, “การวิจัยอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณา,” **วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน** 16, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2553).

: Laurence Habib and Monica Johannesen, “The role of academic management in implementing technology-enhanced learning in higher education,” **Technology, Pedagogy and Education** 29, 2 (February 2020): 129-146.

: Ciprian Obrad, “Constraints and Consequences of Online Teaching,” **Sustainability** 12, 17 (2020): 1-23.

: Hironobu Sano and Lilia Asuca Sumiya, “Variety of Strategies in Primary Education: The Responses of the Four UK Nations to the COVID-19 Crisis,” **European Journal of Educational Management** 4, 2 (November 18, 2021): 127-139.

: Isabel María Gallardo-Fernández, Laura Monsalve Lorente and Miriam Elizabeth Aguasanta-Regalado, “Primary Educational Strategies in Times of Digital Curriculum,” **Digital Education Review**, No.40 (December 2021): 66-81.

: Vuyisile Msila, “School managers for Post Covid 19 school: Reimagining the art of managing school for the future” (Research and Innovation 14th annual International Conference of Education, November 8-9, 2021).

: Pérez et al., “Educational Strategies During The Covid-19 Pandemic: Systematic Review,” **Journal of Language and Linguistic Studies** 18, 4 (October 2022): 243-251.

: Claes Andersson et al., “Trust in academic management during the COVID-19 pandemic: longitudinal effects on mental health and academic self-efficacy,” **cogent education** 11, 1 (2024): 1-10.

: Phunthawit Liangcheepchop Sukanya Chaemchoy and Pruet Siribanpitak, “Academic Management Strategies of Primary Schools Based on the Concept of Thais 4.0,” **PSAKU International Journal of Interdisciplinary Research** 8, 2 (July-December 2019): 209-215.

: ชโนทัย เจริญเนื่อง และคณะ, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์,” **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัย** 14, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2563): 32.

: สุรินทร์ รุ่งเรืองรัชชัย และ ภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของจังหวัดกำแพงเพชร,” **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี** 14, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563): 76-77.

: อรชร วรณสอน และ ศักดิพันธ์ ตันวิมลรัตน์, “อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21,” **วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร** 12, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564): 73-82.

: เกียรติศักดิ์ สาสุทธิ์, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา,” **วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)** 16, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2565): 384.

: รสสุคนธ์ มั่นคง และคณะ, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,” **วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี** 11, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2565): 115-126.

: อังคณา ไชยวงศ์, หาญศึก เล็บครุฑ และ สมเกียรติ ตุ่นแก้ว, “กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษางานวิชาการตามวิถีการเรียนรู้ใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3,” **วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่** 8, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2566): 1-21.

: สุชาติ หุทิพย์, ทะนง ทองภูเบศร์ และ พิภพ วะชิงเงิน, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดเชิงนวัตกรรม,” **วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย** 7, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2566): 1150.

: วีระศักดิ์ สนสูงเนิน และ ชุกฤษฏ์ มุสิกานนท์, “การบริหารวิชาการของโรงเรียนในยุควิถีชีวิตถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1,” **Journal of Roi Kaensarn Academi** 8, 12 (ธันวาคม 2566): 663.

: ธัญชนก สีฟ้า, ภารดี อนันต์นารี และ พงศ์เทพ จิระโร, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคประเทศไทย 4.0 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร,” **วารสารศิลปการจัดการ** 8, 1 (มกราคม-มีนาคม 2567): 563.

นิยามศัพท์เฉพาะ

กลยุทธ์การบริหารวิชาการ หมายถึง แผนหรือวิธีการใหม่ที่ออกแบบมาเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ในการพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการวางแผนและการดำเนินการที่มีการคิดและวิเคราะห์อย่างรอบคอบ มีการปรับตัวตามสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป วิธีการดำเนินงาน กระบวนการทำงาน ในการจัดกิจกรรมภายในโรงเรียน โดยมีรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนภายใต้สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง โดยบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ใช้แหล่งเรียนรู้และแพลตฟอร์มในกระบวนการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพ พัฒนาหลักสูตรด้านเทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียนโดยมุ่งเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ปรับรูปแบบการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านเทคโนโลยีและสมรรถนะให้สอดคล้องกับการพัฒนานักเรียนที่เปลี่ยนไป สร้างสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ใช้ระบบเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการวัดและการประเมินผลที่สะท้อนความสำเร็จของผู้เรียน เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับประถมศึกษา หรือเปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีเป้าหมายการศึกษามุ่งวางรากฐานเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ และความสามารถขั้นพื้นฐาน

ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึง แนวทางการดำเนินชีวิตที่ปรับเปลี่ยนใหม่โดยแตกต่างไปจากเดิม ในหลากหลายมิติ ซึ่งเกิดจากการที่มีปัจจัยหรือเหตุการณ์บางอย่างมากระทบต่อความเป็นปกติ ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงในการใช้ชีวิตประจำวัน การทำงาน การสื่อสาร รวมถึงวิถีแห่งการเรียนรู้ โดยการศึกษาที่ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงโดยการเรียนออนไลน์หรือการเรียนผ่านระบบดิจิทัล เพื่อลดความเสี่ยงจากการรวมกลุ่มในพื้นที่ปิด ซึ่งการเรียนการสอนการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมสู่วิถีชีวิตใหม่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่” ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย ทั้งหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจัดระเบียบวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้ 1) กลยุทธ์การบริหารวิชาการ 2) แนวคิดการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Futures Research : EFR) 3) ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 5) สรุป

กลยุทธ์การบริหารวิชาการ

ความหมายของกลยุทธ์ (Strategies)

กลยุทธ์เป็นคำที่ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลาย “กลยุทธ์” หรือ “Strategy” นั้น มีที่มาจากคำภาษากรีกว่า “Strategos” ซึ่งเป็นคำศัพท์ทางทหารที่ใช้อธิบายถึงศิลปะของแม่ทัพ และราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายว่าเป็นแนวทางในการดำเนินงานและขอบเขตการใช้ทรัพยากร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ระยะยาวขององค์กร เกิดจากกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ อันประกอบด้วย เป้าประสงค์ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าว⁴³ นอกจากนี้ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของไว้หลายประการ ดังนี้

เซอร์โต และปีเตอร์ (Certo and Peter) อธิบายว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่มั่นใจได้ว่าจะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้⁴⁴

เฟรด (Fred) อธิบายว่า กลยุทธ์เป็นการวางแผนตามวัตถุประสงค์ระยะยาวที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ⁴⁵

มินท์เบิร์ก (Mintzberg) กล่าวถึงหลัก 5 Ps หรืออักษร P 5 ตัวในการวางแผนกลยุทธ์ ดังนี้

⁴³ สุปัญญา ชมจินดา, “ราชบัณฑิตยสถาน,” จดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน 21, 245 (ตุลาคม 2554): 8.

⁴⁴ Samuel C. Certo and J. Paul Peter, **Strategic Management: Concepts and Application**, 2nd ed. (Singapore: McGraw-Hill, 1991), 16-17.

⁴⁵ Fred R. David, **Strategic Management: Concepts and Cases**, 10th ed. (New Jersey: Prentice-Hall, 2005), 5-6.

1) กลยุทธ์เป็นแผน (Strategy is a plan = P1) กลยุทธ์ถูกมองว่าเป็นแนวทางหรือแผนที่กำหนดทิศทางและวิถีทางในการดำเนินงานขององค์กรเพื่อเดินทางสู่เป้าหมายในอนาคต 2) กลยุทธ์เป็นแบบแผนหรือรูปแบบ (Strategy is a pattern = P2) หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติงานที่มีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งสะท้อนถึงการวางแผนและการปรับตัวขององค์กรตามเวลาและสถานการณ์ 3) กลยุทธ์เป็นการกำหนดฐานะหรือตำแหน่ง (Strategy is a position = P3) หมายถึง การกำหนดตำแหน่งขององค์กรในตลาดหรือในสภาพแวดล้อมการแข่งขัน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและเป้าหมาย 4) กลยุทธ์เป็นทัศนภาพ (Strategy is a perspective) มุ่งเน้นไปที่การมองเห็นและการยึดถือคุณลักษณะหรือวัฒนธรรมขององค์กรเป็นหลัก ซึ่งเป็นวิธีการดำเนินงานที่ต้องการให้ทุกคนในองค์กรยึดถือร่วมกัน 5) กลยุทธ์เป็นกลวิธีในการเดินหมาก (Strategy is a ploy) หมายถึง การใช้กลยุทธ์หรือยุทธวิธีเฉพาะเจาะจงเพื่อเอาชนะคู่แข่ง โดยการวางแผนและใช้อุบายในการดำเนินการหรือการเดินเกมเพราะฉะนั้น ทุกฝ่ายจึงต้องวางแผนกลยุทธ์ โดยคำนึงถึงการใช้อุบายในการดำเนินงาน (maneuver) หรือกลยุทธ์ ยุทธวิธี (tactic) ในการเดินหมาก เดินเกม เพื่อเอาชนะ⁴⁶

อาร์มสตรอง (Armstrong) ให้นิยามคำว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการที่ถูกเลือกมาเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ระบุไว้ในอนาคต โดยระบุถึงลักษณะพื้นฐานสำคัญของกลยุทธ์ที่สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) เป็นการมองไปข้างหน้า (forward looking) ในลักษณะนี้กลยุทธ์เป็นเหมือนการประกาศเจตน์จำนง (a declaration of intent) ที่ระบุถึงเป้าประสงค์ในระยะยาวครอบคลุมไปถึงการที่จะบรรลุเป้าประสงค์นั้นอย่างไรด้วยการให้แนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ 2) เป็นการมองโดยยึดทรัพยากรเป็นฐาน (resource-based view) โดยการตระหนักว่าความสามารถเชิงองค์กร (organizational capability) หรือความสามารถที่จะทำให้องค์กรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องขึ้นอยู่กับความสามารถเชิงทรัพยากร (resource capability) หรือคุณภาพและปริมาณของทรัพยากรในองค์กรพร้อมแนວໂນ້ມที่ทรัพยากรในองค์กรเหล่านั้นจะทำให้ได้ผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่ต้องการได้ 3) มีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุความเหมาะสมเชิงกลยุทธ์ (strategic fit) ทั้งความสอดคล้องกันเองระหว่างกลยุทธ์ตามงาน (functional strategy) แต่ละงานความสอดคล้องกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ (business strategy) ภายในบริบทสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก⁴⁷

⁴⁶ Henry Mintzberg, **The rise and Fall of strategic Planning** (New York: The Free Press, 1994), 23-32.

⁴⁷ Michael Armstrong, **Armstrong's handbook of strategic human resource management**, 5th ed. (Philadelphia: USA, 2014), 26-27.

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ ให้ความหมายกลยุทธ์ว่า หมายถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกของธุรกิจเพื่อพิจารณาหาโอกาส และ ภัยอันตราย ตลอดจนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในของบริษัทเพื่อหาจุดอ่อน และจุดแข็ง⁴⁸

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล ได้ให้ความหมายของกลยุทธ์ไว้ คือ กระบวนการวางแผนงาน ที่ได้มีการเตรียมชุดการตัดสินใจสำหรับการกระทำในอนาคตด้วยวิธีทางที่ดีที่สุด ที่มีการเชื่อมโยงเป้าประสงค์อันได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เข้ากับวิถีทาง (Means) และวิธีการ (Method) จะทำให้บรรลุเป้าประสงค์ การคิดเชิงกลยุทธ์จึงเป็นเรื่องของการวิเคราะห์และจินตนาการอย่างรอบด้านจากข้อมูลเชิงลึกแล้วสังเคราะห์ได้แนวทาง วิธีการ เครื่องมือ ที่คิดว่าดีที่สุดในการบรรลุเป้าประสงค์ โดยใช้ทรัพยากรต่ำที่สุด (Minimized Resources)⁴⁹

พรศักดิ์ อูร์จฉัตชัยรัตน์ อธิบายว่า กลยุทธ์มีความสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กร ต้องประกอบด้วยปัจจัยหลายด้าน ในการวางแผนกลยุทธ์เป็นการ วางกรอบในการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเป็นเครื่องมือที่ใช้กำกับการประเมินตามแผนมีความ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และเป็นการช่วยส่งเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการบนสถานการณ์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงสูงการวางแผนกลยุทธ์มีความสำคัญซึ่งในยุคที่โลกปรับเปลี่ยนการปรับสู่ความปกติใหม่ (New Normal) ผู้บริหารต้องตั้งเป้าหมายสร้างแรงบันดาลใจรวมทั้งกระบวนการในการทำงาน เป็น การเดินทางสู่องค์กรในรูปแบบใหม่ การกำหนดกลยุทธ์จึงสำคัญเพื่อเป็นการรับมือกับเหตุการณ์ที่ไม่ คาดคิด และไม่คิดว่าจะเกิดเมื่อโลกก้าวเข้าสู่ภาวะถดถอยหรือการล่มสลายในบางสิ่งบางอย่าง⁵⁰

ทั้งนี้จึงสรุปได้ว่า กลยุทธ์ คือ แผนหรือวิธีการใหม่ที่ออกแบบมาเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ในการพัฒนากลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการวางแผนและการดำเนินการที่มีการคิดและวิเคราะห์อย่างรอบคอบ มีการปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

⁴⁸ สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, *การบริหารเชิงกลยุทธ์*, พิมพ์ครั้งที่ 18 (กรุงเทพฯ: อัมรินทร์, 2553), 5.

⁴⁹ ประเวศน์ มหารัตน์สกุล, *กลยุทธ์การวางแผนและการจัดการ* (กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส (2989) จำกัด, 2560), 45.

⁵⁰ พรศักดิ์ อูร์จฉัตชัยรัตน์, *New Normal* (กรุงเทพฯ: โอเคบี, 2563), 5-7.

การบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการจัดการการศึกษา เป็นสิ่งที่ทุกโรงเรียนต้องปฏิบัติ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพสูงสุด ในที่นี้จะขอนำเสนอรายละเอียดการบริหารวิชาการ ตามลำดับดังนี้

ความหมายของการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารในการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยจุดมุ่งหมายอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและคุณสมบัติที่ต้องการ โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

ฟอเรสต์และกินเซอร์ (Forest and Kinser) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานที่จะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหาร การส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรการสอน และการจัดการเรียนรู้⁵¹

เคทเทอร์ริดจ์ และ มาร์แชลล์ (Ketteridge and Marshall) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพมากที่สุด ประกอบด้วยงานหลายอย่าง เช่น หลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาครูด้านวิชาการ รวมถึงการนิเทศการสอน⁵²

กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพที่สุด⁵³

จรูณี แก้วเอี่ยม กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นการบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัด

⁵¹ James J. F. Forest and Kevin Kinser, **Higher Education in the United States: An Encyclopedia** (Oxford: ABC-CLIO, 2002), 1.

⁵² Ketteridge Steve and Marshall Stephanie, **A Handbook for Teaching and Learning in Higher Education: Enhancing Academic Practice** (New York: Taylor & Francis, 2009), 3.

⁵³ กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือครูการปฏิบัติงานข้าราชการครู** (กรุงเทพฯ: ชุมชนุมนุสสรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552), 32-38.

การเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน⁵⁴

จิตติมา วรรณศรี กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อื่น เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา⁵⁵

สัมมา รณิธย์ กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนที่มีการดำเนินงานของโรงเรียนก่อนการจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของผู้เรียนโดยมีการประสานงานของทุกคนใน โรงเรียนร่วมกันบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ส่วนในการบริหารโรงเรียนนั้นผู้บริหารจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการบริหารงานด้านวิชาการ เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความรู้ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และภาวะสุขภาพตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ⁵⁶

สุกัญญา แซ่มซ้อย ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารวิชาการ ว่าการบริหารวิชาการ เป็นหน้าที่สำคัญที่ทำโดยการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และการประเมินผล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความเข้าใจ และความรู้เกี่ยวกับทักษะการบริหารงานวิชาการ โดยถือว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยนำบุคลากรทางการศึกษามาวางแผนการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ⁵⁷

จากความหมายของนักวิชาการ สรุปได้ว่าการบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมในสถานศึกษา เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุดโดยสนองความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น

⁵⁴ จรุงณี แก้วเอี่ยม, **เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ** (ยะลา: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2557), 35.

⁵⁵ จรุงณี แก้วเอี่ยม, **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา** (พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์, 2557), 3.

⁵⁶ สัมมา รณิธย์, **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพลส, 2560), 99.

⁵⁷ สุกัญญา แซ่มซ้อย, **การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563), 44.

เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา โดยผู้บริหารเป็นผู้นำทางด้านวิชาการและเป็นผู้ให้แนะนำประสานงานการปฏิบัติงานกับครูในด้านการเรียนการสอนโดยให้สอดคล้องกับปรัชญาและนโยบายทางด้านการศึกษาของโรงเรียน เพื่อแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียน

หลักการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการเป็นงานที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาที่จะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร มีนักวิชาการหลายท่านให้หลักการบริหารวิชาการ ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการมีหลักการบริหาร ดังนี้
1) หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ ผู้เรียนสามารถจบหลักสูตรตามเวลาที่กำหนดไว้โดยไม่มีผลการออกหรือเรียนล่าช้าเกินกว่าที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ 2) หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตที่ได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้นั้น คือ ผู้เรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถทักษะคุณภาพ⁵⁸

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการว่า ผู้บริหารควรคำนึงถึงหลักการบริหาร ดังนี้ 1) มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารต้องเข้าใจถึงเป้าหมายของสถานศึกษาว่าเป็นไปในทิศทางใด จึงจะ จัดงาน จัดคน จัดเงิน จัดวัสดุอุปกรณ์ได้เหมาะสม 2) ต้องมีเทคนิควิธีในการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานทุกประเภทย่อมต้องมีเทคนิควิธีการ ขั้นตอน และกระบวนการที่ทำการมีระบบ มีความรอบคอบ จึงจะทำให้งานดำเนินไปด้วยดี 3) มีการประเมินผลงานทางวิชาการ เมื่อได้ดำเนินกิจการใด ควรจะได้มีการประเมินผลและติดตามผล เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงงานได้ดีขึ้น⁵⁹

จรุณี แก้วเอี่ยม กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการมีหลักการบริหารในการบริหารงานวิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจากภาระงานดังกล่าวของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องยึดหลักในการทำงานโดยเฉพาะหลักการบริหารงานวิชาการเป็นแนวคิดเพื่อปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ มีหลักการที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้ 1) **หลักการพัฒนาคุณภาพ** (Quality Management) เป็นการบริหารงานเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตั้งชี้วัดคือ ผลผลิตและกระบวนการ

⁵⁸ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ: นำศิลป์โฆษณา, 2552), 32.

⁵⁹ ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2553), 18-19.

เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ **2) หลักการมีส่วนร่วม (Participation)** การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอตลอดเวลา โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วมเสนอแนะปรับปรุงและพัฒนา หลักการมีส่วนร่วมต้องการให้ทุกคนได้ร่วมกันทำงาน ซึ่งลักษณะของงานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายอาจดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการ วิชาการ ซึ่งจะมีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผลเพราะในการบริหารงานวิชาการผู้บริหารไม่สามารถทำคนเดียวได้ต้องอาศัยความรู้ความสามารถของบุคลากร นั่นคือ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคลากร ทั้งในการร่วมคิดวางแผนการทำงาน ร่วมปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกัน หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ (2.1) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรในขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้มีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด (2.2) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Output) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น (2.3) หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การบรรลุผลผลิตที่ต้องการด้วยการใช้เวลา การลงทุน และการใช้แรงงานให้น้อยที่สุด โดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มทรัพยากรทางการบริหารเพิ่มเติม **3) หลักการความเป็นวิชาการ (Academic)** หมายถึง คุณลักษณะที่รวมถึงเนื้อหาและสาระของวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยหลักการในการพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนรู้ วิธีการสอน การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษา และการทำวิจัย เป็นต้น หลักการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญก่อให้เกิดลักษณะความเป็นวิชาการที่ต้องอาศัยองค์ความรู้เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์ ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการต่างๆ เพราะด้านการบริหารการศึกษามีหลักและกระบวนการในการดำเนินการจึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับหลักการของศาสตร์ในสาขาวิชา⁶⁰

สรุปได้ว่า หลักในการบริหารวิชาการ ควรเริ่มที่จัดทำแผนงานวิชาการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบาย มีการทำงานเป็นทีม มีเอกภาพในการทำงาน มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ สนับสนุนส่งเสริมการทำงานและการริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานวิชาการ มีการให้ขวัญและกำลังใจในการทำงาน อาศัยหลักการพัฒนาคุณภาพ หลักการมีส่วนร่วม หลักแห่งประสิทธิภาพ หลักแห่งประสิทธิผล หลักแห่งการประหยัด และหลักความเป็นวิชาการ

⁶⁰ จรุงณี แก้วเอี่ยม, **เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ** (ยะลา: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2557), 7.

ขอบข่ายการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการใช้หลักการคล้ายคลึงกับการบริหาร ซึ่งมีหลายมุมมองที่กล่าวถึง และยังเกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ซึ่งมีหน่วยงานและนักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ดังนี้

เซอร์จิโอวานนี และคณะ (Sergiovanni and others) ได้ให้ความเห็นว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1) การกำหนดปรัชญาการศึกษาและวัตถุประสงค์โดยสร้างและกำหนดปรัชญาการศึกษาเพื่อให้เป็นแนวทางในการบริหารงาน และตั้งวัตถุประสงค์เพื่อบรรลุตามปรัชญานั้น 2) การพัฒนาโครงการโดยออกแบบและจัดทำโครงการที่ช่วยให้การบริหารงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ 3) การประเมินผลหลักสูตรและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการ 4) การสร้างบรรยากาศที่เปิดรับการเปลี่ยนแปลงโดยจัดสรรบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา 5) จัดหาวัสดุเพื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อความต้องการ⁶¹

ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy) ได้กำหนดคุณลักษณะของการบริหารงานวิชาการออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน และ 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ⁶²

ออสติน และเรย์โนลด์ (Austin and Reynolds) ได้ระบุถึงควมมีประสิทธิผลของสถานศึกษาจะต้องประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการที่เข้มแข็งในด้านต่างๆ คือ 1) การออกแบบและการดำเนินการหลักสูตรและวิธีการสอน 2) การเสริมสร้างและการพัฒนาความสามารถของครู 3) การใช้ประโยชน์จากเวลาเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 4) ความเป็นเลิศทางวิชาการที่ได้รับการยอมรับ 5) การร่วมมือและการสนับสนุนจากฝ่ายผู้ปกครอง 6) การทำงานร่วมกันในการวางแผนการศึกษา⁶³

ฮอย และมิสเกล (Hoy and Miskel) กล่าวถึงปัจจัยที่สถานศึกษามีคุณภาพประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการที่มีความสำคัญในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) การเน้นความสำคัญทางวิชาการ 2) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 3) คุณภาพของหลักสูตรและโอกาสการเรียนรู้ 4) การสร้างสภาพแวดล้อมที่

⁶¹ Thomas J. Sergiovanni et al., **Educational Governance and Administration** (New Jersey: Prentice-Hall, 1980), 267-268.

⁶² Phillip Hallinger and Joseph Murphy, "Assessing the Instructional Management Behavior of Principals," *The Elementary of School Journal* 86, 2 (November 1985): 218-245.

⁶³ Gilbert Austin and David Reynolds, "Managing for Improved School Effectiveness: an international survey," **School Organization** 10, 2-3 (February 2007): 167-168.

เหมาะสมในโรงเรียน 5) สภาพแวดล้อมการเรียนในห้องเรียน 6) การร่วมมือของผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา 7) ความสามารถในการประเมินผล 8) การใช้เวลาเรียนอย่างคุ้มค่ามีประสิทธิภาพ 9) การจัดการเรียนการสอนอย่างมีระบบ 10) การพัฒนาปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอน 11) การเรียนรู้อย่างมีอิสระ 12) การให้ข้อมูลย้อนกลับ⁶⁴

ฟอเรส และกินเซอร์ (Forest and Kinser) ได้กำหนดขอบข่ายและภาระงานด้านการบริหารวิชาการไว้ดังนี้ 1) งานกำหนดเป้าหมายและมาตรฐาน 2) งานวางแผนและพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สนับสนุนเป้าหมายและมาตรฐาน 3) งานด้านการตลาด 4) งานด้านบุคลากร 5) การจัดทำตารางเรียนและการจัดลำดับ 6) การจัดชั้นเรียน 7) งานด้านกฎหมาย 8) การวัดประเมินผลและการประกันคุณภาพ 9) การแก้ไขข้อขัดแย้ง 10) การเสริมแรง ขวัญกำลังใจ คุณธรรม จริยธรรม 11) งานที่เกี่ยวข้องกับกระทรวง 12) การจัดสรรงบประมาณ 13) การจัดทำรายงานประจำปีต่อสาธารณชน⁶⁵

กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดขอบข่ายของการบริหารวิชาการไว้ดังนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ 14) การสนับสนุนด้านวิชาการให้กับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่น 15) การกำหนดกฎหมายและแนวทางปฏิบัติสำหรับกิจกรรมวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียน 17) การพัฒนาและใช้งานสื่อและเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้⁶⁶

⁶⁴ Wayne Hoy and Cecil Miskel, **Educational Administration: Theory Research and Practice**, 6th ed. (New York: McGraw-Hill, 2001), 301.

⁶⁵ James J. F. Forest and Kevin Kinser, **Higher Education in the United States: An Encyclopedia** (Oxford: ABC-CLIO, 2002), 1-10.

⁶⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552), 29.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารวิชาการไว้ดังนี้ **1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ** เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาและการประยุกต์ใช้หลักสูตร มีรายละเอียดของงานดังนี้ (1) แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทินการศึกษา ความรับผิดชอบตามภาระหน้าที่การจัดชั้นตอนและเวลาในการทำงาน (2) โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร (3) บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ **2) การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการเรียนการสอน** เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้ (1) การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา (2) การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน (3) การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษาและความพร้อมของบุคลากร (4) การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้นครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นสื่อประกอบ หรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง (5) การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวทันวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ (6) การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เป็นการให้นักเรียนนักศึกษา รู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง **3) การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน** เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ประกอบด้วย (1) การเตรียมสื่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้สำหรับนักเรียน โดยเน้นการให้ครูมีตัวเลือกในการใช้เครื่องมือและกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนการสอน (2) การจัดห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ที่รวบรวมหนังสือ เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ และทรัพยากรวิชาการอื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนและนักศึกษาสามารถใช้เพื่อการศึกษา การวิจัย และการเรียนรู้เพิ่มเติม (3) การนิเทศการสอนเป็นการช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ครู เพื่อพัฒนาและปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนและการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น **4) การวัดผลและประเมินผล** กระบวนการที่ใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการตรวจสอบและวิเคราะห์ประสิทธิภาพของผลการเรียนรู้⁶⁷

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารวิชาการไว้ดังนี้

- 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
- 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 4) การพัฒนาหลักสูตร

⁶⁷ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, *การบริหารงานวิชาการ* (กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2553), 18-19.

ของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา⁶⁸

ภารตี อนันต์นาวิ กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารวิชาการไว้ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา⁶⁹

สัมมา ธรนิธย์ กล่าวว่า ขอบข่ายของการบริหารวิชาการประกอบด้วย 1) การจัดหลักสูตร และแผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย การวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนรู้ การวางแผนการดำเนินงานวิชาการ 2) การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดทำตารางสอน การกำหนดผู้สอน การดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร การจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร 3) การจัดสื่อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดทำเนืงการเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ ห้องสมุด นวัตกรรม ตลอดจนเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน 4) การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน ประกอบด้วย การติดตามการดำเนินการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาครู การประชุมทางวิชาการ 5) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การวัดและประเมินผล

⁶⁸ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรประเทศไทย จำกัด, 2556), 39-41.

⁶⁹ ภารตี อนันต์นาวิ, **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 5 (ชลบุรี: มนตรี, 2557), 14.

การเรียนรู้ของนักเรียน การประเมินผลการสอนของครู การประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา⁷⁰

ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ ได้กำหนดขอบข่ายและภาระงานด้านการบริหารวิชาการไว้ 7 ประการ ดังนี้ 1) งานหลักสูตร 2) งานการจัดการเรียนการสอน 3) งานวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) งานแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี และสื่อการสอน 5) งานประกันคุณภาพการศึกษา 6) งานแนะแนวนิเทศการสอน และวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 7) งานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาค⁷¹

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการ มีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และส่งผลโดยตรงต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นที่การวางแผน การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การสร้างเครือข่ายทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาครูและบุคลากร การใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี การบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนและการเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะ ความรู้ และความสามารถของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

ฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

ความหมายของฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

ราชบัณฑิตยสภา โดยคณะกรรมการบัญญัติศัพท์นิเทศศาสตร์ราชบัณฑิตยสภา ได้อธิบายคำนี้เอาไว้ว่า New Normal แปลว่า ความปกติใหม่ ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากเดิม เนื่องจากมีบางสิ่งมากระทบ จนแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่าง เป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่⁷²

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา ได้ให้ความหมายไว้ว่า New normal ในภาษาไทยใช้คำว่า “ความปรกติใหม่” หรือ “ฐานชีวิตใหม่” หมายถึง วิถีชีวิตใหม่ที่แตกต่างจากเดิม อันเนื่องมาจากมีเหตุปัจจัยบางอย่างมากระทบ จนทำให้วิถีชีวิตแบบเดิมที่คุ้นเคยต้องเปลี่ยนแปลงไปเป็นวิถีชีวิตใหม่

⁷⁰ สัมมา รณิธย์, **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพลส, 2560), 102.

⁷¹ ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันท์, **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน** (กรุงเทพฯ: ห.จ.ก.มินเซอร์วิส ซัพพลาย, 2562), 103.

⁷² ราชบัณฑิตยสถาน, **คลังความรู้**, เข้าถึงเมื่อ 20 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://royalsociety.go.th /ศัพท์บัญญัติของสำนักงาน/>

ที่ไม่คุ้นเคย รวมทั้งวิถีชีวิตแห่งการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมทำให้ผู้สอนและผู้เรียนต้องปรับตัวเพื่อดำรงไว้ซึ่งศักยภาพในการเรียนรู้ของตนเอง⁷³

จันทน์ เจริญศรี ได้ให้ความหมายไว้ว่า "New Normal หรือ "ความปกติแบบใหม่" หมายถึง สถานการณ์พฤติกรรม การปฏิบัติต่าง ๆ ที่เราไม่คุ้นเคย หรือเคยเป็นสิ่งที่ผิดปกติก่อนหน้านี้ แต่กลายมาเป็นมาตรฐานปกติในปัจจุบัน⁷⁴

ฉิชา พิทยาพงศกร ได้อธิบายว่า เมื่อวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอกแรกเริ่มคลี่คลายลง หลากๆ ภาคส่วนเริ่มพูดถึง “ความปกติใหม่” หรือ “New Normal” ที่จะตามมา ภาคการศึกษาเป็นอีกภาคส่วนหนึ่งที่เกิดการปรับตัวครั้งใหญ่ทั่วโลกและในประเทศไทย โดยเฉพาะ การปิดโรงเรียนและมหาวิทยาลัยที่ทำให้ทั้งภาคนโยบาย โรงเรียน ครู และนักเรียนนักศึกษา ต้องหันมาใช้ในการเรียนการสอนทางไกลอย่างเร่งด่วน แต่เมื่อโควิด-19 ผ่านไป การเรียนรู้ทางไกลและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้จะกลายเป็นความปกติใหม่ของการศึกษาไทย⁷⁵

มาลี บุญศิริพันธ์ อธิบายว่า ฐานวิถีชีวิตใหม่ หรือวิถีใหม่ ประกอบด้วยวิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิธีสื่อสาร วิธีปฏิบัติและการจัดการ การใช้ชีวิตที่เป็นรูปแบบใหม่ จะเกิดขึ้นหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงและรุนแรงอย่างใดอย่างหนึ่งในช่วงประวัติศาสตร์ ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นมากกว่าที่รักษารูปแบบการดำเนินวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม สิ่งที่เคยถือว่าไม่ปกติในอดีตได้กลายเป็นสิ่งที่เห็นได้ทั่วไปในปัจจุบัน และได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ตัวอย่างเช่น ในด้านวิทยาศาสตร์ การใช้เพื่อสื่อสารและเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตมนุษย์ เช่น การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิและการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาล ได้นำไปสู่การคิดค้นสิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ การปรับเปลี่ยนแนวคิด วิสัยทัศน์ และวิธีการจัดการ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน เช่น อาหาร การแต่งกาย

⁷³ วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล, **New normal ทางการศึกษา** (กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2563), 1.

⁷⁴ จันทน์ เจริญศรี, **7 New Normal ที่อาจได้เห็นในสังคมไทยในวันที่ โควิด-19 หายไป**, เข้าถึงเมื่อ 20 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <http://www.pptvhd36.com/news/ประเด็นร้อน/124543>

⁷⁵ ฉิชา พิทยาพงศกร, **New Normal ของการศึกษาไทยคืออะไร เมื่อการเรียนทางไกลไม่ใช่คำตอบ**, เข้าถึงเมื่อ 30 ธันวาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://tdri.or.th/2020/05/desirable-new-normal-for-thailand-education/>

การดูแลสุขภาพ การศึกษา การสื่อสาร และการทำธุรกิจ ฯลฯ จนในที่สุดเมื่อเวลาผ่านไปจนทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคม⁷⁶

จรินทร์ทิพย์ ได้กล่าวว่า ความปกติใหม่ (New Normal) เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องจากมีบางสิ่งมากระทบจนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคย คาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่คุ้นเคย รูปแบบวิถีชีวิตใหม่นี้ ประกอบด้วยวิถีคิด วิถีเรียนรู้ วิถีสื่อสาร วิถีปฏิบัติและการจัดการการใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้น หลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงและรุนแรงอย่างใดอย่างหนึ่ง⁷⁷

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ได้กล่าวว่า ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ทุกคนได้ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจนกลายเป็นความปกติใหม่ เรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ และนำมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตกันมากขึ้น เพื่อก้าวไปสู่ชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal) ในช่วงหลังสถานการณ์โควิด 19⁷⁸

สามารถสรุปได้ว่า ฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) หมายถึง แนวทางการดำเนินชีวิตที่ปรับเปลี่ยนใหม่โดยแตกต่างไปจากเดิมในหลากหลายมิติ ซึ่งเกิดจากการที่มีปัจจัยหรือเหตุการณ์บางอย่างมากระทบต่อความเป็นปกติ ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงในการใช้ชีวิตประจำวัน การทำงาน การสื่อสาร รวมถึงวิถีแห่งการเรียนรู้โดยการศึกษาที่ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงโดยการเรียนออนไลน์หรือการเรียนผ่านระบบดิจิทัลเพื่อลดความเสี่ยงจากการรวมกลุ่มในพื้นที่ปิด ซึ่งการเรียนการสอนการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม สู่วิถีชีวิตใหม่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์

การบริหารวิชาการในฐานวิถีชีวิตใหม่

การระบาดของ COVID-19 ที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบในด้านการศึกษา ส่งผลต่อผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหันที่ครูและนักเรียนต้องปรับตัว

⁷⁶ มาลี บุญศิริพันธ์, **วิถีชีวิตใหม่**, เข้าถึงเมื่อ 20 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/292126>.

⁷⁷ จรินทร์ทิพย์ ประทุมรัตน์, “ทักษะการเรียนรู้กับการศึกษาในยุค 4.0 ความปกติใหม่หลังวิกฤติโควิด 19,” **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร** 9, 35 (เมษายน-มิถุนายน 2564): 1-8.

⁷⁸ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล, **Digital Transformation จาก New Normal สู่ Next Normal**, เข้าถึงเมื่อ 25 มีนาคม 2565, เข้าถึงได้จาก <https://www.depa.or.th/th/article-view/digital-transformation-new-normal-next-normal>

การเข้าถึงเทคโนโลยีการศึกษาและอินเทอร์เน็ตกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงไปสู่การเรียนออนไลน์ยังส่งผลให้นักเรียนบางคนพบกับความท้าทายในการเรียนรู้ โดยเฉพาะในด้านทักษะการปฏิบัติหรือการเรียนรู้แบบตัวต่อตัวที่จำเป็นต้องมีการโต้ตอบกับครูและเพื่อน ๆ การขาดการโต้ตอบทางสังคมอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตของนักเรียน ผู้บริหารและครูต้องปรับตัวเพื่อจัดการกับการเปลี่ยนแปลงในการสอนและการบริหารจัดการโรงเรียนในสถานการณ์วิกฤต การสื่อสารและการจัดการทรัพยากรเป็นความท้าทายใหม่ จึงเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญที่ท้าทายระบบการศึกษาและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ต้องปรับตัวและคิดค้นวิธีการใหม่ ๆ เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป การปรับตัวและการพัฒนาในทุกด้านเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และเพื่อสร้างระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพในอนาคต⁷⁹

ยีน ภู่วรรณ กล่าวว่า การบริหารวิชาการในฐานะวิถีชีวิตใหม่ จะมีการใช้คลังความรู้ (Knowledge Bank) ที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้ในระบบเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Learning Platform) สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้กับครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนเลือกนำไปใช้ในการนำไปจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม และตรงตามความต้องการของสถานศึกษาแต่ละพื้นที่ รูปแบบการเรียนรู้วิถีใหม่เป็นพื้นฐานการสร้างความสามารถ สมรรถนะ การกำหนดทักษะความสามารถที่จะได้รับจากกิจกรรมการเรียน แล้วประเมินและวัดผลระดับความสามารถที่ผู้เรียนได้รับ เพื่อมาช่วยวางแผนการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย การเรียนจึงต้องเน้นให้เกิดการแสดงออก เช่น ใช้แบบอภิปราย ครูจะเป็นผู้กระตุ้นการเรียนแบบอภิปรายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เทคโนโลยีมีส่วนช่วยในเรื่องเหล่านี้ได้รูปแบบการเรียนรู้วิถีใหม่ จึงควรเน้นรูปแบบการสร้างประสบการณ์ (Learning Experience) การลงมือทำ หรือการพบปัญหาด้วยตนเอง วิธีเรียนด้วยประสบการณ์เช่นนี้จะช่วยต่อยอดการเรียนรู้มากขึ้น การทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมทักษะความร่วมมือ การแก้ปัญหาโดยแสวงหาความร่วมมือกับคนอื่น พร้อมกับเคารพในคิด ความต่างของมุมมองที่ไม่เหมือนกัน การศึกษาจึงต้องประสานทั้งโลกกายภาพและไซเบอร์⁸⁰

วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนา ได้กล่าวถึงว่า การเรียนรู้และปรับตัวของผู้สอนใน New normal เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในสภาพปรกติใหม่ (New normal) อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้สอนควรเร่งเรียนรู้และปรับตัวในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้ 1) ออกแบบการเรียนรู้ให้หลากหลายและตอบสนองธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล ทั้งการเรียนรู้แบบ Face to Face

⁷⁹ เทียน ทองแก้ว, “การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19,” *ครูสภาวิทยากร* 1, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563): 3-4.

⁸⁰ ยีน ภู่วรรณ, *รูปแบบการเรียนรู้วิถีใหม่ ชีวิตวิถีใหม่และความฉลาดทางดิจิทัล*, เข้าถึงเมื่อ 29 ตุลาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://learningdq-dc.ku.ac.th/>

และการเรียนรู้ออนไลน์เพื่อเปิดพื้นที่ของการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้ได้มากที่สุด 2) พัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีลักษณะเป็น Active learning ที่ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายมากกว่าการนั่งฟังการบรรยายเท่านั้น 3) พัฒนาทักษะการออกแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน หรือ Hybrid learning ที่มี Platform การเรียนรู้ที่หลากหลายทั้ง Platform แบบ Face to Face และ Platform ออนไลน์ 4) พัฒนาทักษะการออกแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้แล้วนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม เพราะเป็นปัจจัยชี้ขาดการมีงานทำในอนาคตของผู้เรียน 5) พัฒนาทักษะการใช้พลังคำถามที่กระตุ้นการคิดขั้นสูง โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทั้งในรูปแบบ Face to Face และ การใช้พลังคำถามออนไลน์ 6) พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียน เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงลึกได้ดีกว่าเนื้อหาสาระแบบทั่วไปที่ไม่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียน 7) ออกแบบระบบการดูแลช่วยเหลือทางการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการที่หลากหลาย สามารถตอบสนองผู้เรียนได้อย่างรวดเร็ว 8) พัฒนาทักษะการโค้ชเพื่อเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนทั้งการโค้ชแบบ Face to Face และการโค้ชผ่านการเรียนรู้แบบออนไลน์เพราะการโค้ชจะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะการคิดขั้นสูง 9) พัฒนาทักษะการวัดและประเมินผลที่เสริมพลัง ตามสภาพจริง เพราะผู้เรียนจะได้รับประโยชน์จากการประเมินตามสภาพจริง 10) พัฒนาทักษะการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ (Creative feedback) เพราะจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง และแรงปรารถนา (Passion) ในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็น New normal ของการเรียนรู้ในอนาคต 11) น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตน พร้อมทั้งการมีคุณธรรมจริยธรรม และความรู้เชิงวิชาการ ที่ถูกต้องไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนรู้แบบ Face to Face หรือการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์⁸¹

เทียน ทองแก้ว ได้อธิบายว่า การออกแบบการศึกษาใหม่ โดยได้ออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่ คือ 1) ด้านการบริหาร ควรต้องปรับเปลี่ยนไปตามลักษณะของการออกแบบและขับเคลื่อนให้เป็นตามแบบและเป้าหมายที่กำหนดโดยกระบวนการทางการบริหาร คือ การกำหนดเป็นนโยบายการจัดทำแผนการบริหารความต่อเนื่อง (Education Continuity Plan-ECP) การกำกับติดตามและประเมิน นำผลมาปรับการออกแบบ ทั้งนี้ต้องจัดงบประมาณสนับสนุนด้วย 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องมีสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ ครู และผู้ปกครองก็ต้องปรับบทบาทมาเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ มากกว่าเป็นผู้สอน การเรียน

⁸¹ วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒผล, **New normal ทางการเรียนรู้** (กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2563), 1.

การสอนจะมีลักษณะการผสมผสานหลากหลายวิธี (Blended Learning) ตามความต้องการของผู้เรียนและสังคม นโยบายของสถานศึกษาจึงเป็นกรอบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่ให้แนวปฏิบัติที่ชัดเจน รวมทั้งการวัดผลเพื่อเน้นพัฒนาการ (Formative Evaluation) ที่นำระบบเทคโนโลยีมาใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศมีแนวโน้มจะเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาในอนาคตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว 3) ด้านระบบฐานข้อมูล ระบบฐานข้อมูลทางการศึกษาจึงเป็นเรื่องเร่งด่วน และต้องเตรียมการรับระบบเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาในอนาคต ที่ทุกอย่างจะเป็น ระบบ e-Service, e-Money, e-Government จึงต้องวางระบบรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตมาใช้ทางการศึกษา โดยเฉพาะการเตรียมบุคลากรของสถานศึกษา 4) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ชุมชนกับสถานศึกษามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน จึงมีความจำเป็นที่สถาบันการศึกษาต้องให้ความสำคัญ⁸²

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ที่มีความสำคัญเร่งด่วน การดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ สพฐ. ได้แก่ 1) การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย 2) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ 3) การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน ตามนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ⁸³

จิตประสงค ทัศนะนิต พงษ์ชรร สิงหพันธ์ และสุวิมล โพธิ์กลิ่น ได้อธิบายว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ ขอบข่ายการบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการสร้างความรู้และนวัตกรรม และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา โรงเรียน ผู้บริหาร และครูเป็นเพียงหนึ่งในแหล่งความรู้หลายแห่งที่มีบทบาทในการให้การศึกษาและสร้างนวัตกรรมการศึกษาในยุคนี้ ผู้เรียนมีบทบาทเชิงรุกในการสร้างความรู้ร่วมกันในชุมชนสร้างความรู้และแสวงหาความรู้โดยใช้เทคโนโลยี ให้ผู้เรียนเข้าถึง

⁸² เทื่อน ทองแก้ว, “การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID-19,” *คุรุสภาวิทยากร* 1, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563): 1-10.

⁸³ กระทรวงศึกษาธิการ, *การศึกษาไทยในชีวิตวิถีใหม่* (กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2564), 29.

แหล่งข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลาและมีอิสระในการกำหนดเนื้อหาวิธีการ ในการนำความรู้ไปใช้ โดยขยายความต่อว่าการจัดการศึกษาขณะนี้ มุ่งสนองความต้องการของผู้เรียน ของปัจเจกบุคคลผู้สอน และโรงเรียนไม่ได้มีเอกสิทธิ์ในการจัดการศึกษา แต่อำนาจการจัดการศึกษากระจายไปยังแหล่งความรู้ อื่นๆ หลากหลายแห่ง⁸⁴

พงศ์รัตน์ ธรรมชาติ และ ขวลิต เกิดทิพย์ ได้อธิบายว่า จากสถานการณ์ที่ปรากฏในปัจจุบัน ส่งผลกระทบให้ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะภาคการศึกษา ได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในหลากหลายมิติ ต้องเผชิญกับภาวะของการปรับตัวครั้งใหญ่ จึงจำเป็นต้องพัฒนาครูอย่างเร่งด่วน โดยฝึกอบรมให้ครู มีความรู้ มีทักษะในการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนและเทคโนโลยี ให้สามารถนำเทคโนโลยี จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการสนับสนุนแพลตฟอร์มที่ครูสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียน การสอนทั้งสภาวะปกติและการเรียนการสอนออนไลน์ (Online learning) จัดเป็นนวัตกรรมทาง การศึกษาในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีเรียนรู้ในรูปแบบเดิม ๆ ให้เป็นการเรียนรู้ใหม่ ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งที่สำคัญเพื่อการแก้ปัญหาการจัดการเรียน การสอนจาก Onsite สู่ Online ให้ประสบความสำเร็จได้ คือ หน่วยงานทางการศึกษา เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาต้องมีการวางแผนที่ดีเพื่อการเตรียมความพร้อมของครูกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และ ต้องคำนึงถึงความต้องการของครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ให้พร้อมจัดการเรียนการสอน Onsite สู่ Online ซึ่งการจัดการเรียนการสอน Onsite มีการเตรียมห้องเรียน พื้นที่การจัดกิจกรรมที่ ปลอดภัย มีมาตรการการเข้าออกโรงเรียน มีกำหนดให้ครูวางแผนการสอนโดยเน้นระยะห่างทาง สังคม และปรับแนวทางการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับบริบทการเรียนการสอน ในขณะที่ การจัดการเรียนการสอน Online ต้องเตรียมความพร้อมของครู โดยการอบรมการใช้ระบบเครือข่าย จัด การเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่าย จัดเตรียมสถานที่ให้ผู้เรียนสามารถเรียนผ่านระบบเครือข่าย ในสถานศึกษา จัดหาวัสดุ อุปกรณ์สนับสนุนครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่าย⁸⁵

สุเมธ งามกนก ได้อธิบายว่า การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาจากการเรียนในห้องเรียนเป็น การจัดการเรียนการสอนออนไลน์รูปแบบของการจัดการศึกษาที่ต้องเปลี่ยนแปลง โดยองค์ประกอบ

⁸⁴ จิตประสงค์ ทมะนันต์, พงษ์ธร สิงห์พันธ์ และสุวิมล โพธิ์กลิ่น จิตประสงค์ ทมะนันต์, “รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล,” **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์** 9, 3 (พฤษภาคม 2564): 1214.

⁸⁵ พงศ์รัตน์ ธรรมชาติ และ ขวลิต เกิดทิพย์, “บททวนบทเรียน ONSITE สู่ ONLINE กับ การพัฒนาครูที่ไร้ทิศทางในยุควิกฤต COVID-19,” **วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์** 8, 12 (ธันวาคม 2564): 18-19.

ที่สำคัญของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีทางการศึกษา ในยุคดิจิทัล ผู้เรียนในยุคดิจิทัล และครูในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนให้เหมาะกับยุคสมัย โดยอาศัย การนำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ต้องมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีและภาวะผู้นำเชิง นวัตกรรม เพื่อรองรับการบริหารสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันและในอนาคต ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการมีหน้าที่ในการกำหนดภารกิจของโรงเรียน จัดการด้านการเรียนการสอนโดย การส่งเสริมสนับสนุนการสอนของครู การเรียนการสอนของ นักเรียน การประสานการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ เป็นนักบริหาร และพัฒนาหลักสูตรซึ่งต้องทันต่อความก้าวหน้าด้านวิทยาการ เทคโนโลยีต่าง ๆ รวมทั้งการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้นำดิจิทัลด้านการศึกษาในเวลาเดียวกัน โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยสนับสนุนการบริหารสถานศึกษาและการเรียนการสอนเพื่อให้ครูและ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร⁸⁶

วิรัชพร ภักดีพงษ์ อานนท์ เมธีวรฉัตรและวินัย ทองมัน ได้อธิบายแนวทางการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามหลักสี่ปฐพีธรรม 7 ไว้ว่า **1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา** ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรม สัมมนาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับครูเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียน และครูผู้สอนเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการทบทวนและพัฒนาหลักสูตร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการ ปฏิบัติงาน **2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา** ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครู ได้วางเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน ใช้สื่อเทคโนโลยีในเพื่อประโยชน์และเหมาะสมกับบริบท สถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ผู้บริหารควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการประชุมครู เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ครูและบุคลากร ส่งเสริมให้ครูนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการวางแผน การจัดการเรียนการสอน **3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน** ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำความเข้าใจ และศึกษาสาเหตุของปัญหาการวัดและประเมินผล ในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล โดยคำนึงถึงความ สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลของหน่วยงานต้นสังกัด **4) ด้านการนิเทศการศึกษา** ผู้บริหารควรนำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์มาประกอบการชี้แจงให้ครูได้เห็นภาพรวมและความ สอดคล้องระหว่างผลการวัดและประเมินผล และการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา **5) ด้านการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา** ผู้บริหารควรพิจารณาศักยภาพภายใน

⁸⁶ สุเมธ งามกนก, “การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล,” วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการ บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย 3, 1 (มกราคม-เมษายน 2564): 59.

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 6) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูใช้ประโยชน์สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ควรเป็นผู้นำการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรศึกษาการใช้งานและความคุ้มค่าของการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษา⁸⁷

ปुณณัฐฐา มาเชค ได้กล่าวถึง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารวิชาการ หมายถึง การที่ผู้รับผิดชอบหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิชาการได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลตามความต้องการของนักเรียน การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้การจัดการศึกษานั้นไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่แค่เฉพาะในห้องเรียน แต่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ และทุกเวลา อย่างสะดวก และรวดเร็ว สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เช่น การเรียนรู้ผ่าน MOOCs (Massive Open Online Course) การเรียนรู้ผ่าน Digital platform และการเรียนรู้รูปแบบ Mobile Learning ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนผสมผสานกับแอปพลิเคชันมากมายที่ช่วยในการจัดการเรียนการสอน การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นสื่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารหลักสูตร การวัดประเมินผลการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานวิชาการและการประกันคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล⁸⁸

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการในฐานะวิถีชีวิตใหม่ หมายถึง กระบวนการกิจกรรมทางการศึกษาทุกรูปแบบที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านการจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนาทักษะผู้เรียน หรือการเสริมสร้างความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ การใช้เทคโนโลยีและการนวัตกรรมการสนับสนุนการเรียนรู้และการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและทันสมัย การกำหนดนโยบายและแนวทางที่เหมาะสม เพื่อสร้างพื้นที่และโอกาสที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการศึกษา การประเมินผลและการปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อให้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปในทิศทางที่ต้องการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการศึกษาที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้

⁸⁷ วีรภัทร ภัคตีพงษ์, อานนท์ เมธีวรฉัตร และวินัย ทองมันน์ วีรภัทร ภัคตีพงษ์, “แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษายุคดิจิทัล ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร,” วารสารวิจัยวิชาการ 5, 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2565): 245-247.

⁸⁸ ปุณณัฐฐา มาเชค, “การบริหารองค์กรทางการศึกษาในยุคดิจิทัล” (เอกสารประกอบการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบริหารการศึกษา, 2565), 79

แนวคิดการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR)

การวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR) คือ การวิจัยเพื่อศึกษาถึงแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในในขอบเขตเวลาหนึ่งที่กำหนดขึ้นในอนาคตและพัฒนาจากวิธีการมนุษยวิทยาวัฒนธรรมและชาติพันธุ์วิทยาตามความต้องการและข้อจำกัดของการวิจัยในอนาคต⁸⁹ เท็กซ์เตอร์ กล่าวว่า ในการวิจัยอนาคตนั้นจะเป็นการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบที่เกี่ยวกับทางเลือกที่เป็นไปได้ในอนาคตหรือน่าจะเป็นไปได้ในอนาคตสำหรับประชากรบางกลุ่ม โดยการวิจัยอนาคตมีจุดมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่ออธิบายอนาคตของสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ 2) เพื่อประเมินสถานภาพความรู้ปัจจุบันกับอนาคตที่เป็นไปได้ 3) เพื่อชี้ให้เห็นถึงผลกระทบที่จะเป็นไปได้ในอนาคต 4) เพื่อระบุให้เห็นถึงข้อควรระวังที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต 5) เพื่อช่วยให้เข้าใจพื้นฐานของกระบวนการเปลี่ยนแปลง⁹⁰ ในการวิจัยอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนานั้น ผู้สัมภาษณ์จะถามผู้ให้สัมภาษณ์ถึงปรากฏการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตที่ไม่ห่างไกลเกินไปเป็นการคาดการณ์อนาคตในวงกว้างโดยเริ่มจากการให้ผู้สัมภาษณ์สร้างภาพอนาคตในแง่ดี (Optimistic scenario) ตามด้วยการสร้างภาพอนาคตในแง่ร้าย (Pessimistic scenario) และสิ้นสุดด้วยการสร้างภาพอนาคตในแง่ที่เป็นไปได้มากที่สุด (Most probable scenario) การวิจัยเชิงอนาคตจัดได้ว่าเป็นการศึกษาอย่างมีระบบแบบแผนเกี่ยวกับทางเลือกในอนาคตที่คนในสังคมคิดว่าเป็นไปได้หรือน่าจะเป็นไปได้ คำว่าอนาคตที่กล่าวถึงในที่นี้เป็นอนาคตที่ไม่ใกล้หรือไกลเกินไป คือ ไม่ใช่เวลาที่ยาวนานเป็น 100 ปี ซึ่งเป็นอนาคตที่ยากแก่การคาดการณ์ให้สมจริงได้ หรือไม่ใช่อนาคตที่ใกล้เกินไป อาทิ 2 ถึง 3 ปี หรือ 5 ปีซึ่งเร็วเกินไปที่จะมองเห็นความชัดเจนของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ช่วงเวลาในการศึกษาอนาคตสามารถแบ่งออกเป็น 3 ช่วงเวลา ช่วงแรกเป็นการศึกษาอนาคตระยะสั้น (Short Range Forecasting) ตั้งแต่ 5-10 ปีเป็นระยะของการ มองอนาคตใกล้ตัวซึ่งจะเกี่ยวเนื่องกับปัญหาปัจจุบัน ช่วงที่สองเป็นการศึกษาอนาคตระยะกลาง (Middle Range Forecasting) ตั้งแต่ 10-20 ปี เป็นช่วงที่สามารถนำผลการศึกษาไปวางแผนปฏิบัติให้เกิดประโยชน์และสามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจน จึงเป็นช่วงเวลาที่นิยมทำการวิจัยเชิงอนาคตมากที่สุด ช่วงที่สามคือช่วงที่ศึกษาอนาคตระยะยาว (Long Range Forecasting) ตั้งแต่ 20

⁸⁹ Robert B. Textor, “The ethnographic futures research method: An application to Thailand,” *Futures* 27, 4 (October): 461-471.

⁹⁰ Robert B. Textor, *A Handbook on Ethnographic Futures Research*, 3rd ed. (Stanford University: School of Education and Dept. of Anthropology, 1980), 13.

ปีขึ้นไปโดยการศึกษาวิจัยในระยะนี้ ผลที่ได้อาจขาดแรงจูงใจเนื่องจากเป็นระยะที่นานเกินไปแม้ว่าเหตุการณ์นั้นอาจจะเป็นไปได้ก็ตาม⁹¹

องค์ประกอบของการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR)

ชาติรี มูลสถาน กล่าวถึงองค์ประกอบซึ่งใช้ในการสัมภาษณ์และการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR) ว่ามีองค์ประกอบ 6 ประการต่อไปนี้

- 1) **การกำหนดกลุ่มประชากร (Populations)** ตัวอย่างเช่น นักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง เป็นกลุ่มประชากรหลักที่เป็นเป้าหมายโดยตรงในการวิจัย เนื่องจากกลุ่มนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยแห่งนั้นดังนั้นขนาดงานและเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยแห่งนั้นจึงเป็นประชากรที่เกี่ยวข้องในการศึกษาด้วย
- 2) **การกำหนดขอบเขตเวลาในอนาคต (Horizontal year)** หมายถึง ปีในอนาคตที่กำหนดไว้ในการสร้างภาพอนาคตโดยควรเป็นปีในอนาคตที่อยู่ใกล้พอที่จะเกิดความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญได้ เช่น ระยะเวลาสิบหรือยี่สิบปีข้างหน้าควรอยู่ในอนาคตมากกว่าระยะเวลาสี่ห้าปีแต่ไม่ควรอยู่ในอนาคตที่ไกลเกินกว่าที่จะจินตนาการถึงกลุ่มประชากรในยุคนั้น ๆ ได้ว่าอย่างไร
- 3) **ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง (Driving forces)** หมายถึง พลังสำคัญจะเกิดขึ้นและเป็นพลังที่สามารถก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อกลุ่มประชากรที่ศึกษา ยกตัวอย่างเช่น ภาวะโลกร้อน โลกาภิวัตน์ พลังงานหมุนเวียน ความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร
- 4) **มิติทางวัฒนธรรม (Domains)** หมายถึง สถานการณ์ของกลุ่มประชากรและวัฒนธรรมที่ศึกษาในด้านต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากสาเหตุอื่นที่ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่กล่าวมา ตัวอย่างเช่น มิติในด้านพลังงานเศรษฐกิจการเมืองสื่อสารมวลชนศึกษาโครงสร้างสังคม และค่านิยม
- 5) **ข้อสมมติเบื้องต้น (Continuity assumption)** หมายถึง ข้อมูลสมมติของการดำรงอยู่อย่างต่อเนื่องของประชากรที่ศึกษา ตัวอย่างเช่น อนาคตประเทศไทยยังคงเป็นรัฐอิสระ จะไม่มีสงครามนิวเคลียร์หรือสงครามเคมีอื่นที่ก่อให้เกิดการทำลายล้างใหญ่โตทั่วทั้งโลก เป็นต้น
- 6) **จริยธรรมในการวิจัย (Ethical implication)** ได้แก่ ระบุหลักการด้านจริยธรรมในการวิจัยของผู้วิจัยและหน่วยงานที่วิจัยและการไม่ก่อความเสียหายใด ๆ (Avoid doing harm)⁹²

⁹¹ ณิชา เบญจพรวัฒนา, “แนวโน้มการวิจัยเชิงอนาคตในประเทศไทย Future research trend in Thailand,” *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์* 2, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2558): 61.

⁹² ชาติรี มูลสถาน, “การวิจัยอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา,” *วารสารมหาวิทยาลัยศรีสเทียณ* 16, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2553).

ขั้นตอนการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR)

การวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR) จะใช้วิธีการสัมภาษณ์ถึงปรากฏการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต มีขั้นตอนในการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR) ไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การเตรียมการในการสัมภาษณ์ เริ่มจากกำหนดหัวข้อในการสัมภาษณ์ให้เป็นการรอบกว้างๆ ที่ครอบคลุมสาระสำคัญในประเด็นต่าง ๆ ของเรื่องที่จะศึกษา คัดเลือกผู้ที่จะให้สัมภาษณ์ โดยคัดเลือกผู้สัมภาษณ์ที่สามารถให้ข้อมูลในเรื่องที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ผู้วิจัยอาจเลือกผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษา ส่วนจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์นั้นขึ้นอย่างกับเรื่องที่จะศึกษาว่ามีขอบเขตครอบคลุมกว้างแค่ไหน มีระยะเวลาทำการวิจัยเพียงใดที่สำคัญคือต้องเลือกตัวแทนของกลุ่มประชากรที่จะให้ข้อมูลได้อย่างครบถ้วน หลายนแงหลายมุม การวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR) ที่ทำกันส่วนใหญ่มีจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ประมาณ 15 คนขึ้นไป⁹³ 2) การสัมภาษณ์ หลักการที่สำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ การวางแนวทางการสัมภาษณ์ไว้อย่างกว้างๆ และยืดหยุ่น การกำหนดหัวข้อสัมภาษณ์กว้าง ๆ ไว้ก่อนก็เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสามารถเปรียบเทียบได้ กระตุ้นให้การสัมภาษณ์เป็นไปอย่างเสรีและต่อเนื่อง สร้างภาพอนาคตที่น่าจะเป็นจริงได้ไม่ใช่ภาพที่เป็นไปไม่ได้ ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์จะเป็นผู้กำหนดว่าเส้นแบ่งของความคิดฝักใฝ่กับสิ่งที่จะเป็นไปได้อยู่ที่ใด ไม่ใช่ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้กำหนด เน้นสร้างปฏิสัมพันธ์แบบสร้างสรรค์ระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์มากกว่าในการวิจัยแบบอื่น ผู้ให้สัมภาษณ์จะมีส่วนร่วมตรวจแก้ไขรายงานการสัมภาษณ์ และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ ในการสร้างบรรยากาศที่ดี ผู้สัมภาษณ์อาจต้องให้คำอธิบายซ้ำ หรือใช้คำพูดใหม่ในการอธิบายเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง รวมทั้งใช้การตีความและยกตัวอย่าง เทคนิคที่สำคัญ คือ การให้ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ควบคุมการสัมภาษณ์ ทำให้เขาเห็นว่าเป็นประสบการณ์แปลกใหม่ที่นำตื่นเต้นผู้สัมภาษณ์ยอมรับความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์โดยไม่แสดงความเห็นส่วนตัวของตน การสัมภาษณ์ของการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR) นั้นจะแตกต่างจากการสัมภาษณ์แบบอื่น คือ จะมีการแบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็นช่วง ๆ โดยสามารถแบ่งตามหัวข้อที่จะสัมภาษณ์ หรือสามารถแบ่งตามช่วงเวลาที่เหมาะสมในการสัมภาษณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยจะต้องสัมภาษณ์อนาคตภาพที่เป็นทางเลือกทั้ง 3 ภาพ ตามลำดับคือ

⁹³ ศรีพรรณ สิริพิงศ์, “การวิจัยด้วยเทคนิค อี.เอฟ.อาร์. (EFR),” วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ 3, 2 (2529): 103.

(1) **การสร้างภาพอนาคตแง่ดี** (The optimistic scenario) เป็นการสัมภาษณ์แบบชวนให้ผู้ถูกสัมภาษณ์นึกถึงภาพในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ผู้สัมภาษณ์จะต้องเน้นย้ำว่าภาพอนาคตที่พึงประสงค์ (desirability) คือ สิ่งที่จะเป็นไปได้ตามความคิดเห็นส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์เท่านั้น และให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อธิบายภาพอนาคตแง่ดี ในขั้นตอนนี้สามารถใช้เทคนิคบทบาทสมมติ (dramatization) หรือการสมมติให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อยู่ในช่วงเวลาของอนาคตและมองย้อนมาสู่ปัจจุบัน เพื่อลดเจตคติเฉพาะกาลลง (2) **การสร้างภาพอนาคตแง่ร้าย** (The pessimistic scenario) ผู้สัมภาษณ์จะขอให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อธิบายถึงอนาคตที่ไม่พึงปรารถนาแต่ไม่ใช่ภาพอนาคตที่เลวร้ายที่สุด จากนั้นให้ใช้เทคนิคเดียวกันกับการสัมภาษณ์ภาพอนาคตแง่ดี โดยต้องไม่ถามชี้้นำในการสัมภาษณ์แง่ร้ายจะใช้เวลาประมาณ 15 นาที ซึ่งเป็นเวลาน้อยกว่าการสัมภาษณ์ในแง่ดีอย่างมาก (3) **ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด** (The most probable scenario) ในการสัมภาษณ์ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุดจะเป็นการเปลี่ยนประเด็นจากอนาคตที่ปรารถนาหรือไม่พึงปรารถนาให้เป็นประเด็นที่เกี่ยวกับอนาคตที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการถามถึงการคาดการณ์ของอนาคต จะไม่ใช้การมองย้อนกลับมาที่ช่วงเวลาปัจจุบัน ผู้สัมภาษณ์จะต้องถามคำถามเชิงลึกที่จะสามารถทำให้ได้ภาพวัฒนธรรมในอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้ หลังจากสัมภาษณ์ครบทั้ง 3 ภาพ ผู้สัมภาษณ์ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถปรับปรุง แก้ไขและเพิ่มเติมคำสัมภาษณ์ได้⁹⁴

3) การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยควรอ่านบันทึกและถอดเทปสัมภาษณ์เพื่อจำแนกความคิดที่มีลักษณะคล้ายกันหรือความคิดที่มีความเห็นร่วมกันของผู้ให้สัมภาษณ์ในแต่ละหัวข้อ และจำแนกความคิดที่มีลักษณะแตกต่างจากความคิดส่วนใหญ่ของผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะต้องวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การทำให้เป็นทฤษฎีแต่อย่างไรก็ตามในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะต้องแยกภาพอนาคตที่สามารถเกิดขึ้นได้ น่าจะเกิดขึ้นได้ หรือเป็นภาพอนาคตที่ต้องการ อีกทั้งยังต้องจำแนกว่าข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลเชิงการประเมิน (evaluative) หรือเป็นข้อมูลเชิงความคิดเห็น (cognitive) จากการพิจารณาว่าเป็นมุมมองจากทัศนะของผู้ให้ข้อมูลเอง หรือว่าเป็นทัศนะของผู้ให้ข้อมูลรวมกับข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เป็นมุมมองของบุคคลภายนอก **4) การเขียนรายงานการวิจัย** ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะต้องเขียนรายงานการวิจัยในแต่ละหัวข้อให้มีเนื้อหาที่สมดุล (balance) มีความน่าเชื่อถือ (cogency) และเป็นเหตุเป็นผล (logic)

⁹⁴ ชาตรี มูลสถาน, “การวิจัยอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา,” วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 16, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2553).

สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR) เป็นระเบียบวิธีวิจัยที่ศึกษาถึงแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในขอบเขตเวลาหนึ่งที่กำหนดขึ้นของอนาคตที่ไม่อาจล่วงรู้ได้ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การเตรียมการในการสัมภาษณ์ 2) การสัมภาษณ์ในการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR) 3) การวิเคราะห์และแปรผลข้อมูล 4) การเขียนรายงานการวิจัย

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา

ความหมายของโรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนเป็นสถานที่ที่จัดการศึกษาให้กับเด็กตั้งแต่ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้น ภายใต้การดูแลของครูหรืออาจารย์ ในปีการศึกษา 2566 มีโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 26,766 โรงเรียน⁹⁵ โดยมีแนวโน้มว่าจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกๆปี โดยมีผู้นิยามความหมายของโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสภา ให้ความหมายของโรงเรียนว่าหมายถึง สถานศึกษา⁹⁶

โรงเรียน หมายถึง สถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน⁹⁷

โรงเรียนประถมศึกษา หมายความว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ โดย มาตรา 6 ให้ผู้ปกครองของเด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดส่งเด็กเข้าเรียนใน

⁹⁵ สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **รายชื่อโรงเรียนในสังกัด สพฐ.**, เข้าถึงเมื่อ 17 มิถุนายน 2566, เข้าถึงได้จาก http://www.bopp.go.th/?page_id=878

⁹⁶ ราชบัณฑิตยสภา, **ความหมายของโรงเรียน**, เข้าถึงเมื่อ 1 กรกฎาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th-royal-institute/โรงเรียน>

⁹⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **คำนิยามโรงเรียน**, เข้าถึงเมื่อ 1 กรกฎาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.bopp-obec.info/home/wp-content/uploads/2012/03/definition.pdf>

โรงเรียนประถมศึกษาจนกว่าจะมีอายุย่างเข้าปีที่สิบห้าเว้นแต่เป็นผู้สอบได้ชั้นประถมปีที่หกตามหลักสูตร หรือหลักสูตรอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด⁹⁸

วีระพงศ์ สว่างลาภ กล่าวว่า โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถาบันทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นหลัก แต่อาจมีการจัดการศึกษาตั้งแต่ ระดับก่อนประถมศึกษา จนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือจัดการศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา)⁹⁹

สรุปได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับประถมศึกษา หรือเปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีเป้าหมายการศึกษามุ่งวางรากฐานเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ และความสามารถขั้นพื้นฐาน

ภาระหน้าที่ของโรงเรียนประถมศึกษา

กฎกระทรวง ว่าด้วยเรื่องการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ระบุว่า อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 วรรค 2 และมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้ การศึกษาในระบบที่เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แบ่งออกเป็นสามระดับ ดังนี้ 1) การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยปกติเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุสามปีถึงหกปี เพื่อเป็นการวางรากฐานชีวิตและการเตรียมความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญาอารมณ์ บุคลิกภาพ และการอยู่ร่วมกันในสังคม 2) การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการวางรากฐานเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้และความสามารถขั้นพื้นฐานโดยปกติใช้เวลาเรียนหกปี 3) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้ การศึกษาระดับมัธยมต้น และการศึกษาระดับมัธยมปลาย¹⁰⁰ ภาระหน้าที่ของโรงเรียนประถมศึกษา 4 ฝ่าย ตามกฎกระทรวงซึ่งกำหนด

⁹⁸ “พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523,” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 97, ตอนที่ 158 (13 ตุลาคม 2523): 32.

⁹⁹ วีระพงศ์ สว่างลาภ, “การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา,” **วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก** 9, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2566): 431-443.

¹⁰⁰ กระทรวงศึกษาธิการ, **กฎกระทรวง เรื่องการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546**, เข้าถึงเมื่อ 1 มิถุนายน 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.moe.go.th/backend/wp-content/uploads/2021/02/3.pdf>

หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการด้านงบประมาณด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน โดยผู้กล่าวถึงรายละเอียดดังนี้¹⁰¹

1) งานบริหารวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวชน องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2) งานบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา การวางแผนพัสดุ การกำหนดรูปแบบรายการ การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ การจัดหาพัสดุ การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

¹⁰¹ กระทรวงศึกษาธิการ, **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**, เข้าถึงเมื่อ 1 มิถุนายน 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2542/>

การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน การนำเงินส่งคลัง การจัดทำบัญชี การเงิน การจัดทำรายงานทาง การเงินและงบการเงิน การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน **3) งานบริหารงานบุคคล** การวางแผนอัตรากำลัง การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้าย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน การลาทุก ประเภท การประเมินผล การปฏิบัติงาน การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การสั่งพักราชการและ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การอุทธรณ์และ การร้องทุกข์ การออกจากราชการ การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ การจัดทำบัญชีรายชื่อ และให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ การส่งเสริม การประเมิน วิชยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ การส่งเสริม มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต การพัฒนาข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการ บริหารงานบุคคล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย การนั้น **4) งานบริหารทั่วไป** การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานงานและ พัฒนาเครือข่ายการศึกษา การวางแผนการบริหารงานการศึกษางานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา การดำเนินงานธุรการ การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา การประสาน การจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา งานกิจการ นักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริม สนับสนุนและประสาน การจัดการศึกษาของ บุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับส่วน ภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การรายงานผลการปฏิบัติงาน การจัดระบบ การควบคุมภายในหน่วยงาน แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน¹⁰²

¹⁰² สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2561), 8-12.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

พันธวิชัย เลี้ยงชีพชอบ และคณะ ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0” ผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก คือ **1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล** เพิ่มมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมโดยระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากชุมชน เพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะคนไทย 4.0 **2) พัฒนาการจัดการเรียนรู้อุ้่มเสริมสร้างคุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล** สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมของผู้เรียนพร้อมปลูกฝังจริยธรรม การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมในเชิงพาณิชย์ สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ **3) เพิ่มการวัดผลประเมินผลคุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล** ส่งเสริมการวัดและประเมินผลพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมโดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมการวัดและประเมินผลความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยการรู้ดิจิทัล (Digital literacy) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมโดยประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัลที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม **4. เร่งรัดพัฒนา จัดหาและใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล** พัฒนาการผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมควบคู่คุณธรรม พัฒนาการผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่มีความมั่นคงปลอดภัย พัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ เพิ่มการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในการพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี¹⁰³

¹⁰³ Phunthawit Liangcheepchop Sukanya Chaemchoy and Pruet Siribanpitak, “Academic Management Strategies of Primary Schools Based on the Concept of Thais 4.0,” *PSAKU International Journal of Interdisciplinary Research* 8, 2 (July-December 2019): 209-215.

ชโนทัย เจริญเนื่อง และคณะ ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบได้แก่ การวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี การวัดผลและประเมินผล การนิเทศภายใน การวิจัยชั้นเรียน และการประกันคุณภาพการศึกษา และมีน้ำหนักขององค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.593-0.785 2) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ได้แก่ กลยุทธ์การวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ กลยุทธ์การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี กลยุทธ์การวัดผลและประเมินผล กลยุทธ์การนิเทศภายใน กลยุทธ์การวิจัยชั้นเรียน และกลยุทธ์การประกันคุณภาพการศึกษา¹⁰⁴

สุนิรันดร์ รุ่งเรืองรัชชัย และ ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงคผล ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของจังหวัดกำแพงเพชร” ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ ตามลำดับ กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนงานวิชาการ กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบงานการจัดทำแผนงานวิชาการโดยเน้นการมีส่วนร่วม กลยุทธ์ที่ 3 ปรับปรุงระบบโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานพัฒนาวิชาการ กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนางานแนะแนวเพื่อสร้างเสริมค่านิยมรักการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นครูมืออาชีพ กลยุทธ์ที่ 7 ปรับปรุงเครือข่ายการพัฒนางานวิชาการ กลยุทธ์ที่ 8 พัฒนาระบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการและกลยุทธ์ที่ 9 พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน¹⁰⁵

อรชร วรณสอน และ ศักดิ์พันธ์ ดันวิมลรัตน์ ทำการศึกษาเรื่อง “อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล เพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21” ผลการวิจัยพบว่า อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับ

¹⁰⁴ ชโนทัย เจริญเนื่อง และคณะ, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์,” *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัย* 14, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2563): 32.

¹⁰⁵ สุนิรันดร์ รุ่งเรืองรัชชัย และ ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงคผล, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของจังหวัดกำแพงเพชร,” *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี* 14, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563): 76-77.

การพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มี 12 ด้าน 85 ตัวแปร คือ 1) ด้านปัจจัยสนับสนุน มุ่งเน้นให้มีการบูรณาการร่วมกันในระดับนโยบายตั้งแต่การวางแผน การจัดทำฐานข้อมูลทางการศึกษา ตลอดจนการผลักดันให้มีการบริหารงานบุคคลอย่างเป็นระบบเชื่อมโยงความก้าวหน้าของเด็กสู่ความก้าวหน้าของครู 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เน้นการพัฒนาหลักสูตรให้มีการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของแต่ละท้องถิ่น 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้มีความทันสมัยใช้ระบบมัลติมีเดียที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ท้องถิ่นสร้างแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยหลากหลาย 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา มุ่งเน้นให้มีการผลิตสื่อที่ทันสมัยได้มาตรฐาน สร้างภูมิคุ้มกันในการใช้สื่อในรูปแบบต่าง ๆ และสร้างความเข้าใจในกลุ่มผู้ปกครองช่วยควบคุมดูแลการใช้ตั้งแต่แรกเกิด 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยของนักวิชาการทุกภาคส่วนกับผู้เชี่ยวชาญในบริบทของท้องถิ่น 7) ด้านการแนะแนวและการเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียน เน้นการใช้ฐานข้อมูลที่มากพอและเป็นจริงเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบตัวเองสามารถออกแบบการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม 8) ด้านการวัดประเมินผล เน้นการเปิดกว้างให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนผลการเรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ได้ทั้งในและนอกระบบ 9) ด้านการนิเทศการศึกษา พัฒนาให้เป็นรูปแบบเครือข่ายออนไลน์สำคัญที่สุดคือการนิเทศตนเองได้ 10) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เน้นการประกันจากตัวครูภายใต้ระบบวงจรคุณภาพ 11) ด้านการประสานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ มุ่งหวังให้ทุกภาคส่วนให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง และ 12) ด้านผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะรอบด้านเพื่อการอยู่รอดในโลกศตวรรษที่ 21¹⁰⁶

เกียรติศักดิ์ สาสุทธิ์ ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า 1) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ มี 6 กลยุทธ์ คือ (1) กลยุทธ์เสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา (2) กลยุทธ์พัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพนักเรียน (3) กลยุทธ์พัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและสภาพแวดล้อม (4) การส่งเสริมการนิเทศการศึกษาพัฒนาวิชาการ (5) กลยุทธ์พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และ (6) กลยุทธ์ประเมินผลพัฒนาวิชาการ 2) การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพพบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

¹⁰⁶ อรชร วรรณสอน และ ศักดิพันธ์ ต้นวิมลรัตน์, “อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21,” วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร 12, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564): 73-82.

พระนครศรีอยุธยา มีความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์¹⁰⁷

รสสุคนธ์ มั่นคง และคณะ ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” พบว่า กลยุทธ์หลักประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ กลยุทธ์รอง 12 กลยุทธ์ และวิธีดำเนินการ 41 วิธี กลยุทธ์หลัก ได้แก่ 1) ผลักดันให้มีแหล่งเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย 2) เสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) ขับเคลื่อนการนิเทศการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) พลิกโฉมการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความถูกต้องความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของการนำไปใช้และความเป็นประโยชน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนแนวทางการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัตินั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีความทันสมัยส่งเสริมครูและบุคลากรในโรงเรียนให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิบัติงานพร้อมทั้งมีการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง¹⁰⁸

อังคณา ไชยวงศ์, หาญศึก เล็บครุฑ และ สมเกียรติ ตุ่นแก้ว ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษางานวิชาการตามวิธีการเรียนรู้ใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3” พบว่า กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษางานวิชาการตามวิธีการเรียนรู้ใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ คือ 1) มีระบบการบริหารจัดการงานวิชาการด้วยเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาโครงสร้างการบริหารงาน

¹⁰⁷ เกียรติศักดิ์ สาสุทธิ์, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา,” *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา* (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) 16, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2565): 384.

¹⁰⁸ รสสุคนธ์ มั่นคง และคณะ, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,” *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี* 11, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2565): 115-126.

วิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามวิถีการเรียนรู้ใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 3) ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้นำทางด้านวิชาการและมีทักษะการใช้เทคโนโลยี 4) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 5) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาการระหว่างโรงเรียนและชุมชน¹⁰⁹

สุชาติ หุทธิพิทย์, ทะนง ทองภูเบศร์ และ พิภพ วัชชังเงิน ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดเชิงนวัตกรรม” ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง รูปแบบการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ในทศวรรษที่ 21 การจัดการอย่างเป็นระบบ มีการสนับสนุนทรัพยากรอย่างพอเพียง 2) ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาครูที่มีการเรียนรู้เน้นผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้การใช้สื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ ๆ ผู้บริหารจะทำการสำรวจความต้องการของบุคลากรในการพัฒนาตนเองส่งเสริมให้บุคลากรมีความสามารถ การบริหารทีมงานส่งเสริมและพัฒนาการสอนแบบ Active Learning 3) ด้านการสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและการดำเนินงานเน้นการสื่อสารแบบ 2 ทาง การสร้างนวัตกรรมต้องเริ่มต้นที่ผู้นำและบุคลากรเป็นบุคลากรแห่งการเปลี่ยนแปลง การสร้างนวัตกรรมประกอบด้วย ผู้นำนวัตกรรม บุคลากร นวัตกรรม วิสัยทัศน์นวัตกรรม บรรยากาคนวัตกรรม และ เครือข่ายนวัตกรรม 4) ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ของโรงเรียนซึ่งนำไปสู่การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาคุณภาพแผนการควบคุมและกำกับติดตาม การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เป็นนวัตกรรมต้องเริ่มจากแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ ประกอบด้วยการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียน ด้านการสร้างกลยุทธ์การพัฒนา เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกภายในของโรงเรียน เพื่อกำหนดทิศทาง การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการประเมินกลยุทธ์ ด้านการหาแนวทางปฏิบัติตามกลยุทธ์ เป็นการนำแผนพัฒนาสู่การปฏิบัติจัดเป็นเครื่องมือที่จะผลักดันการทำงานกลไกวิชาการ¹¹⁰

¹⁰⁹ อังคณา ไชยวงศ์ หาญศึก เล็บครุฑ และ สมเกียรติ ตุ่นแก้ว, “กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษางานวิชาการตามวิถีการเรียนรู้ใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3,” **วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่** 8, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2566): 1-21.

¹¹⁰ สุชาติ หุทธิพิทย์ ทะนง ทองภูเบศร์ และ พิภพ วัชชังเงิน, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดเชิงนวัตกรรม,” **วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย** 7, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2566): 1150.

วีระศักดิ์ สนสูงเนิน และชุตินา มุสิกานนท์ ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารวิชาการของโรงเรียนในยุคฐานวิถีชีวิตถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1” ได้กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียน จำนวน 7 กลยุทธ์ 15 ตัวชี้วัด รายละเอียดดังนี้ **กลยุทธ์ที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน** ได้แก่ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ของหลักสูตร มีการทำ PLC ด้านการเรียนการสอน สำรวจวิเคราะห์ความต้องการของชุมชนที่มีต่อหลักสูตร **กลยุทธ์ที่ 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา** ได้แก่ ส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียน มีหลักสูตรที่สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียนโดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนเกิดทักษะในอนาคตหรือทักษะในศตวรรษที่ 21 ปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมทั้งส่งเสริม ติดตามการวิเคราะห์หลักสูตรโรงเรียนขั้นพื้นฐาน **กลยุทธ์ที่ 3 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้** ได้แก่ กระจายกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกรูปแบบ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบ เช่น Active Learning STEM Education และ Project Approach หรือนวัตกรรม การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ **กลยุทธ์ที่ 4 ด้านวัดผล ประเมินผล** ได้แก่ จัดทำแผนการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้โดยเน้นสภาพจริง และมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชานั้นๆ และเป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ มีการใช้ข้อมูลของผลการวัดและประเมินผล การจัดการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา พัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผลให้ได้มาตรฐาน และการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ผลการเรียนรู้จากโรงเรียนอื่น **กลยุทธ์ที่ 5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา** ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลที่ได้มาใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งการนำผลที่ได้จากการวิจัยมาเผยแพร่ ภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีการใช้ข้อมูลของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในรอบปีที่ผ่านมา และมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา **กลยุทธ์ที่ 6 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา** ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนา สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน มีการประเมินผลพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา **กลยุทธ์ที่ 7 ด้านการนิเทศการศึกษา** ได้แก่ ผู้บริหารให้ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา รวมทั้งได้รับการนิเทศจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการนิเทศอย่างต่อเนื่อง มีการนิเทศการศึกษาทั้งการเข้าชมสภาพจริงของการจัดการเรียนการสอน ภายในโรงเรียน อย่างเป็นกัลยาณมิตร การเสริมแรงและส่งผลดีต่อทัศนคติของผู้ได้รับการนิเทศ และโรงเรียนมีการอบรม

ให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดเน้นย้ำด้านการนิเทศศึกษาอย่างต่อเนื่อง¹¹¹

ธัญชนก สีฟ้า, ภารดี อนันต์นาวิ และพงศ์เทพ จิระโร ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคประเทศไทย 4.0 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร” ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคประเทศไทย 4.0 มี 8 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านการวิจัย ด้านบุคลากร และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 2) กระบวนการกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคประเทศไทย 4.0 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มี 5 ด้าน ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดทิศทางขององค์กร การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและการประเมินกลยุทธ์¹¹²

งานวิจัยต่างประเทศ

ฮาบิบ และ โจฮันเนเซน (Habib and Johannesen) ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทการบริหารวิชาการในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การศึกษาระดับอุดมศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรด้านการบริหารวิชาการมีความรู้จำกัดเกี่ยวกับกลยุทธ์ของสถาบัน 2) สิ่งที่ผู้บริหารวิชาการเชื่อว่าพวกเขาได้ทำเพื่อสนับสนุนและดำเนินการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้กับสิ่งที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการคนอื่น ๆ พบเห็น 3) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ไม่ค่อยมีการกล่าวถึงในการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน บริหารวิชาการมีความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แตกต่างกัน ความแตกต่างเหล่านั้นดูเหมือนจะเกี่ยวข้องอย่างมากกับการประเมินบทบาทในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการศึกษาในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู¹¹³

¹¹¹ วีระศักดิ์ สนสูงเนิน และ ชูกลยุทธ์ มุสิกานนท์, “การบริหารวิชาการของโรงเรียนในยุคฐานวิถีชีวิตถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1,” *Journal of Roi Kaensarn Academi* 8, 12 (ธันวาคม 2566): 663.

¹¹² ธัญชนก สีฟ้า, ภารดี อนันต์นาวิ และ พงศ์เทพ จิระโร, “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคประเทศไทย 4.0 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร,” *วารสารศิลปการจัดการ* 8, 1 (มกราคม-มีนาคม 2567): 563.

¹¹³ Laurence Habib and Monica Johannesen, “The role of academic management in implementing technology-enhanced learning in higher education,” *Technology, Pedagogy and Education* 29, 2 (February 2020): 129-146.

โอบราด (Obrad) ทำการศึกษาเรื่อง “ข้อจำกัดและผลที่เกิดขึ้นจากการสอนออนไลน์” ผลการศึกษาพบว่า การใช้เครื่องมือการสอนออนไลน์ในช่วง COVID-19 และการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการศึกษาในประเทศโรมาเนีย ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพการทำงานของครูไปเป็นอย่างมากในการที่จะให้กระบวนการจัดการเรียนรู้นั้นบรรลุวัตถุประสงค์ในการสอนและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความเปลี่ยนแปลงนี้เริ่มต้นจากสมมติฐานที่ว่า แรงกดดันของครูส่วนใหญ่เกิดจากการเปลี่ยนจากการสอนแบบออฟไลน์เป็นการสอนออนไลน์ ซึ่งต้องทำความเข้าใจและสร้างทักษะใหม่ๆ ในการจัดการกับเทคโนโลยีและเนื้อหาการสอนที่แตกต่างไปจากเดิม โครงการวิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่าการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ครูจำเป็นต้องมีแนวทางในการปฏิรูประบบการศึกษาโดยใช้กระบวนการทัศน์ใหม่ ซึ่งอาจรวมถึงการปรับโครงสร้างองค์การการศึกษาให้ทันสมัย การปรับปรุงหลักสูตรการสอนให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีใหม่ๆ และการตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและบริบทของโรงเรียนที่เปลี่ยนไป การใช้เครื่องมือทางการศึกษารูปแบบใหม่ๆ อาจเกี่ยวข้องกับให้นำเทคโนโลยี มาใช้ในการเรียนการสอน ตั้งแต่การใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตไปจนถึงการใช้เครื่องมือประเมินและติดตามผลการเรียนของนักเรียนในรูปแบบดิจิทัล การวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ มีผลต่อครูที่ควรมีทักษะในการจัดการเทคโนโลยีและการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายในการศึกษายุคใหม่ และยังเป็น การตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนที่หลากหลายและเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง¹¹⁴

ซาโน้ และ ซุมิยะ (Sano and Sumiya) ทำการศึกษาเรื่อง “ความหลากหลายของกลยุทธ์การศึกษาประณมศึกษาผลจากสี่ประเทศในเขตสหราชอาณาจักรต่อวิกฤติการณ์ COVID-19” การศึกษานี้มุ่งเน้นไปที่การศึกษากลยุทธ์ที่แตกต่างกันของสี่ประเทศในสหราชอาณาจักร ได้แก่ อังกฤษ ไอร์แลนด์เหนือ สกอตแลนด์ และเวลส์ ในการให้คำตอบในปัญหาที่เกิดขึ้นจากการระบาดของโรค COVID-19 ผลการศึกษาพบว่า กลยุทธ์ทางการศึกษาที่ประเทศต่าง ๆ ในเขตสหราชอาณาจักรนำมาปรับใช้ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 มีด้วยกันตั้งแต่ การใช้การเรียนรู้แบบระยะไกล โดยทุกประเทศได้ส่งเสริมการเรียนรู้แบบระยะไกลผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ โดยได้ทำการปรับเปลี่ยนและพัฒนาอย่างรวดเร็วเพื่อให้ นักเรียนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ต่อเนื่อง แม้จะอยู่นอกสถานศึกษา มีการสนับสนุนผู้เรียนกลุ่มเปราะบาง โดยโรงเรียนยังคงเปิดให้บริการนักเรียนที่เป็นกลุ่มเปราะบางและบุตรหลานของบุคลากรที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำมาตรการเพื่อให้แน่ใจว่ากลุ่มคนเหล่านี้สามารถเข้าถึงทรัพยากรและการสนับสนุนทางการศึกษาได้

¹¹⁴ Ciprian Obrad, “Constraints and Consequences of Online Teaching,” *Sustainability* 12, 17 (2020): 1-23.

มีการแก้ไขปัญหาความไม่เท่าเทียมทางการเรียนรู้ดิจิทัล รัฐมีความพยายามในการให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต และมีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แก่ผู้เรียนได้ใช้ เพื่อบรรเทาปัญหาในการเข้าถึงความรู้ดิจิทัล และส่งเสริมความเท่าเทียมทางการศึกษาสำหรับทุกคน มีการจัดหาอาหารให้กับผู้เรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือนักเรียนที่ด้อยโอกาส มีการปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินผลผู้เรียนเพื่อรองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยมีการใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียน ผลการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของแต่ละประเทศในเขตสหราชอาณาจักรในการตอบสนองต่อวิกฤตการณ์ที่เกิดจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยแต่ละประเทศได้ใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของแต่ละประเทศในการรักษาคุณภาพการศึกษาและการเข้าถึงการศึกษาที่เท่าเทียม¹¹⁵

เฟอร์นันเดซ, ลอเรนเต้ และเรกาลาโด (Fernández, Lorente and Regalado) ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การศึกษาระดับประถมศึกษาในหลักสูตรแบบดิจิทัล” ผลการศึกษาพบว่าเทคโนโลยีดิจิทัลช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นทีม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ เครื่องมือและทรัพยากรทางดิจิทัลช่วยเพิ่มความสามารถในการกำกับดูแลความต้องการในการเรียนรู้ที่หลากหลาย การใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนช่วยให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น เช่น การใช้เครื่องมือเสริมที่เข้าถึงได้สำหรับนักเรียนพิการหรือการปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ที่ต่างกัน มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนด้วยการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล ปรับเปลี่ยนจากวิธีการสอนแบบเดิมโดยเปลี่ยนไปใช้แนวทางที่มีการโต้ตอบและเน้นที่ตัวผู้เรียนมากขึ้น ครูต้องปรับเปลี่ยนแนวทางและกลยุทธ์ในการสอนเพื่อรวมเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงการใช้สื่อการสอนแบบใหม่ เช่น การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์หรือเครื่องมือการสอนแบบโต้ตอบ รวมไปถึงการฝึกฝนและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของครูผู้สอนช่วยให้ครูผู้สอนสามารถใช้เทคโนโลยีในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการฝึกอบรมเฉพาะทางในด้านเทคนิคและเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการห้องเรียนและการสอนได้ดียิ่งขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนาด้านวิชาชีพของครูที่จะต้องปรับตัวและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการศึกษาอย่างเต็มที่ การศึกษานี้ยังมีข้อค้นพบจากผลกระทบที่เกิดขึ้นคือ กระบวนการจัดการศึกษาเหล่านี้จัดให้มีการใช้งานโต้ตอบระหว่างผู้เรียนกับอุปกรณ์หรือสื่อต่าง ๆ นั้นเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอควรมี

¹¹⁵ Hironobu Sano and Lilia Asuca Sumiya, “Variety of Strategies in Primary Education: The Responses of the Four UK Nations to the COVID-19 Crisis,” *European Journal of Educational Management* 4, 2 (November 18, 2021): 127-139.

ครูผู้สอนหรือผู้ปกครองเข้าไปสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การประเมินผู้เรียนไม่เพียงแต่จะดูที่ความสามารถในการเข้าถึงเครื่องมือทางดิจิทัลเท่านั้น แต่ยังต้องประเมินความสามารถในการรับรู้ข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนเป็นสำคัญ¹¹⁶

วูยซิเล มซิลลา (Vuyisile Msila) ทำการศึกษาเรื่อง “ผู้บริหารสถานศึกษาช่วงหลังโควิด-19: มิติใหม่ของศิลปการบริหารโรงเรียนสำหรับอนาคต” ผลการศึกษาพบว่า การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการศึกษาอย่างมาก ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนหลายแห่งต้องเผชิญกับความท้าทายที่ไม่เคยมีมาก่อน โดยเฉพาะในโรงเรียนที่ด้อยโอกาส และขาดแคลนทรัพยากร โรงเรียนในพื้นที่ชนบท ที่ต้องเผชิญกับความท้าทายมากมาย เช่น การขาดแคลนทรัพยากรการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้มักขาดแคลนทรัพยากรที่จำเป็น เช่น หนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน และเทคโนโลยี การขาดแคลนครูที่มีคุณภาพ โดยมีครูที่ไม่เพียงพอและครูที่ไม่ผ่านการรับรองตามมาตรฐาน โดยเฉพาะในวิชาที่มีความสำคัญเช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และผลกระทบต่อการทำงานของนักเรียนและครูที่ไม่สามารถปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ทันทั่วทั้ง ผลกระทบอื่น ๆ ที่ค้นพบได้แก่ผลกระทบด้านจิตวิทยาของครูและนักเรียนครูและนักเรียนต้องเผชิญกับความเครียดและความวิตกกังวล แรงจูงใจในการเรียนรู้ และประสิทธิภาพการทำงานของครูลดลง การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างมาก ข้อเสนอที่ค้นพบในการศึกษาคั้งนี้คือ 1) ผู้บริหารโรงเรียนควรพัฒนาทักษะการปรับตัวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการฝึกอบรมและการช่วยเหลือสนับสนุนเชิงจิตวิทยาให้ครูและนักเรียน ควรมีทักษะการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้สามารถจัดการกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนและการจัดการทรัพยากรอย่างมีระบบ มีความรู้และความเข้าใจในนโยบายการศึกษา และสามารถประยุกต์ใช้ในบริบทของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม 2) โรงเรียนควรสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนและเป็นกันเอง เพื่อให้ครูและนักเรียนรู้สึกมั่นใจและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอเพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 3) โรงเรียนควรมีการสนับสนุนทางจิตวิทยาสำหรับนักเรียนและครู เพื่อช่วยให้บุคลากรเหล่านี้สามารถรับมือกับความเครียดและความกดดันที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาด 4) โรงเรียนควรลงทุนในการพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษา เช่น อุปกรณ์การเรียนออนไลน์ และซอฟต์แวร์การเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอน

¹¹⁶ Isabel María Gallardo-Fernández, Laura Monsalve Lorente and Miriam Elizabeth Aguasanta-Regalado, “Primary Educational Strategies in Times of Digital Curriculum,” *Digital Education Review*, No.40 (December 2021): 66-81.

สามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่น 5) ครูควรได้รับการฝึกอบรมในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา เพื่อให้สามารถใช้เครื่องมือและแพลตฟอร์มการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ¹¹⁷

เปเรซ และคณะ (Pérez et al.) ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การศึกษาในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 ด้วยวิธีการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ” งานวิจัยนี้นำเสนอด้วยวิธีการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบถึงกลยุทธ์การศึกษาที่ใช้ทั่วโลกในช่วงการระบาดของโรค COVID-19 ผลการศึกษาพบว่า การใช้เทคโนโลยี ICT เพิ่มขึ้นอย่างมากจากแต่ก่อน ผลจากการระบาดของโรค COVID-19 ทำให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ยังไม่ได้รับความสำคัญมากนัก แต่ในช่วงการระบาด การใช้เทคโนโลยีเหล่านี้เพิ่มขึ้นอย่างมาก การใช้แพลตฟอร์มในการติดต่อสื่อสารได้รับความนิยมมากขึ้น เช่น Zoom, Cisco-Webex, Microsoft-Teams และ Google-Meet แพลตฟอร์มเหล่านี้กลายเป็นแพลตฟอร์มหลักสำหรับการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ และมีการใช้แพลตฟอร์มที่สามารถเข้าถึงการเรียนโดยไม่จำกัดช่วงเวลา เช่น Moodle ซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนได้ตามต้องการและไม่จำเป็นต้องเรียนพร้อมกันทุกคน ผลการศึกษา ยังชี้ให้เห็นว่า การปรับตัวเข้ากับเครื่องมือดิจิทัลในด้านการศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็วเนื่องจากการระบาดของโรค COVID-19 การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ช่วยให้การเรียนรู้สามารถดำเนินต่อไปได้ท่ามกลางการล็อกดาวน์ทั่วโลก แต่การเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหันและการขาดการเตรียมการล่วงหน้าอย่างดีได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาและความพึงพอใจของผู้เรียน เนื่องจากการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่ยังไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งผลเสียต่อความพึงพอใจของผู้เรียน ความจำเป็นในการประเมินและปรับปรุงกลยุทธ์การศึกษาเพื่อการบูรณาการเครื่องมือดิจิทัลในกระบวนการสอนและเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อเสนอแนะว่าหน่วยงานด้านการศึกษาควรทำการประเมินกลยุทธ์การศึกษาใหม่ ๆ ที่ถูกนำมาใช้ในช่วงเวลาดังกล่าว และดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสม เนื่องจากเครื่องมือเหล่านี้จะยังคงเป็นส่วนสำคัญในระบบการศึกษา เป็นสิ่งที่จำเป็นในการวางแผนและเตรียมความพร้อมสำหรับสถานการณ์อื่นที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต¹¹⁸

¹¹⁷ Vuyisile Msila, “School managers for Post Covid 19 school: Reimagining the art of managing school for the future” (Research and Innovation 14th annual International Conference of Education, November 8-9, 2021).

¹¹⁸ Pérez et al., “Educational Strategies During The Covid-19 Pandemic: Systematic Review,” *Journal of Language and Linguistic Studies* 18, 4 (October 2022): 243-251.

แอนเดอร์สัน และคณะ (Andersson et al.) ทำการศึกษาเรื่อง “ความไว้วางใจในการบริหารงานวิชาการในช่วงการระบาดของ COVID-19: ผลกระทบระยะยาวต่อสุขภาพจิตและการเชื่อมั่นทางวิชาการ” ผลการวิจัย พบว่า ในช่วงการระบาดของ COVID-19 สถาบันการศึกษาต้องปิดทำการและปรับรูปแบบการเรียนการสอนมาเป็นรูปแบบออนไลน์ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ทำนายสำหรับทั้งนักเรียนและครู-อาจารย์ ผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่สามารถสร้างความไว้วางใจในความสามารถในการจัดการวิกฤตินี้ได้ จะช่วยให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัยและมีความเชื่อมั่นด้านวิชาการมากขึ้น ปัจจัยสำคัญในการสร้างความไว้วางใจได้แก่ 1) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารการศึกษาควรมีการสื่อสารที่ชัดเจน โปร่งใส และทันเวลา เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของนักเรียน การสื่อสารที่ดีช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและลดความกังวลของนักเรียน 2) การสร้างความเชื่อมั่นในองค์กร โดยผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศที่น่าเชื่อถือและเป็นกันเองในองค์กร การมีนโยบายและขั้นตอนที่ชัดเจน รวมถึงการสนับสนุนทางด้านจิตวิทยา ช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและความมั่นใจให้นักเรียน 3) การพัฒนาทักษะในการจัดการภาวะวิกฤต โดยผู้บริหารการศึกษาควรมีทักษะในการจัดการวิกฤตการณ์ต่าง ๆ และสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีแผนการจัดการที่ชัดเจนช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจในผู้บริหาร 4) การสนับสนุนทางจิตวิทยา โดยการสนับสนุนทางจิตวิทยาให้กับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาสุขภาพจิตที่ดี ผู้บริหารควรมีการให้คำปรึกษาและการสนับสนุนทางจิตวิทยาที่เหมาะสมเพื่อช่วยนักเรียนในการปรับตัวและจัดการกับความเครียดได้ ดังนั้น การสร้างความไว้วางใจในตัวผู้บริหารการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการเตรียมความพร้อมรับมือกับวิกฤตในอนาคต โดยการสร้างบรรยากาศที่ดี การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการสนับสนุนทางจิตวิทยาอย่างเหมาะสม เป็นสิ่งที่จำเป็นในการเสริมสร้างความมั่นใจและความสามารถในการเรียนรู้¹¹⁹

¹¹⁹ Claes Andersson et al., “Trust in academic management during the COVID-19 pandemic: longitudinal effects on mental health and academic self-efficacy,” *cogent education* 11, 1 (2024): 1-10.

สรุป

จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่นั้น กลยุทธ์การบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลถึงความสำเร็จของการบริหารโรงเรียน สถานศึกษาต้องมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทาง การขับเคลื่อนแนวคิด วิสัยทัศน์ ตลอดจนการจัดการทรัพยากรซึ่งมีค่อนข้างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพภายใต้การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในปัจจุบัน ผู้บริหารต้องใช้ความรู้ความสามารถต้องใช้กระบวนการที่มีประสิทธิภาพ โดยกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย การวางแผนโดยมีการตรวจสอบสภาพแวดล้อม วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก สภาพแวดล้อมภายใน จุดเด่นและจุดด้อย เพื่อให้การดำเนินงานตามขอบข่ายการบริหารวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 17 งานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดตามศักยภาพของโรงเรียน โดยคำนึงถึง ระบบโครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์กร เพื่อนำไปสู่วิธีการบรรลุวัตถุประสงค์ การนำกลยุทธ์การบริหารวิชาการไปปฏิบัติ ต้องมีการสื่อสารให้บุคคลในองค์กรเข้าใจและปฏิบัติ อาจมีการยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ต้องมีการติดตาม ตรวจสอบและเปรียบเทียบผลจากกิจกรรมที่ทำและผลจากการปฏิบัติงาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในเรื่อง 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) การจัดการเรียนการสอน 5) การนิเทศการศึกษา 6) การวัดผลและประเมินผล 7) การวิจัยในชั้นเรียน 8) การพัฒนาสื่อสำหรับการเรียนการสอน 9) เทคโนโลยีสำหรับการเรียนการสอน และ 10) ความสัมพันธ์กับชุมชน ดังนั้นกลยุทธ์การบริหารวิชาการจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้สถานศึกษาเจริญเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดการศึกษามีการวางแผน ให้สอดคล้องกับฐานวิถีชีวิตใหม่ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่” ครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Futures Research : EFR) โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อทราบกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ และเพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางและรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเพื่อให้การวิจัยดำเนินเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการจัดเตรียมโครงการตามระเบียบวิธีวิจัย โดยการศึกษาวิเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ เพื่อจัดทำเป็นโครงร่างการวิจัย เสนออาจารย์ที่ปรึกษา สอบปกป้องโครงร่างการวิจัย และปรับแก้ไขโครงร่างการวิจัยตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสอบโครงร่างการวิจัย และดำเนินการอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เพื่อดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่อไป

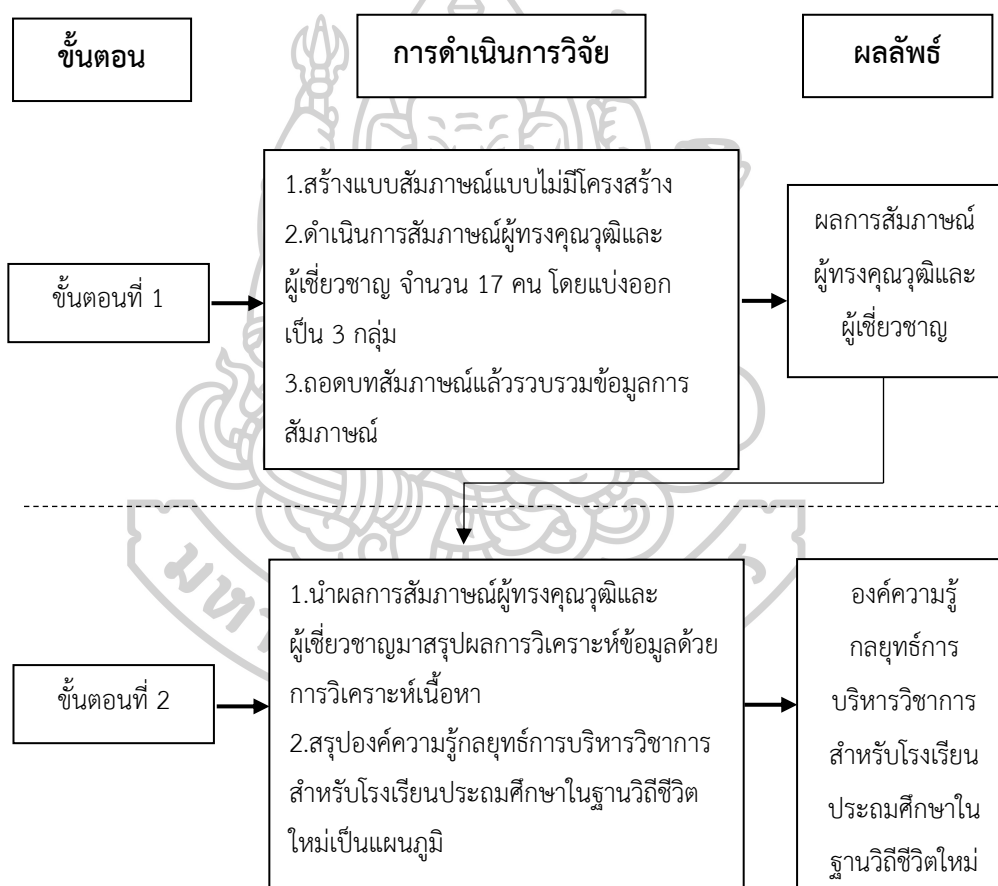
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้เพื่อตอบคำถามการวิจัย คือ กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่เป็นอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยด้วยการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Futures Research : EFR) ซึ่งได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ โดยสัมภาษณ์อนาคตภาพที่เป็นทางเลือกทั้ง 3 ภาพ ตามลำดับ คือ ภาพอนาคตแง่ดี (The optimistic scenario) ภาพอนาคตแง่ร้าย (The pessimistic scenario)

ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด (The most probable scenario) จำนวน 17 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารระดับนโยบาย จำนวน 6 คน ซึ่งได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง 2) กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ซึ่งได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง 3) กลุ่มที่ 3 นักวิชาการ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง จากนั้นผู้วิจัยถอดบทสัมภาษณ์แล้วรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

2. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำมาสรุปเป็นแผนภูมิ เพื่อทราบกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

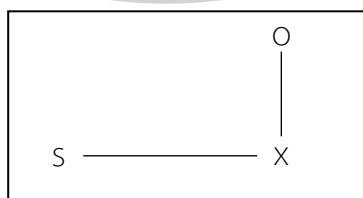
ผู้วิจัยรวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นจัดทำร่างรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ นำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงตามที่คณะกรรมการเสนอแนะ จากนั้นทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อมหาวิทยาลัทยศิลปากร เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เพื่อทราบกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ เป็นการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Futures Research : EFR) เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแผนแบบการวิจัย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิธีวิจัยเชิงอนาคต โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Futures Research : EFR) ที่มีการศึกษากลุ่มตัวอย่างเดียว โดยศึกษาจากเอกสารวรรณกรรม และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ศึกษาสภาวะการณ์โดยไม่มีทดลอง (The One-Shot, Non-Experimental Case Study) สามารถเขียนเป็นแผนภูมิได้ ดังนี้

- เมื่อ S หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้จากการเลือกตามเกณฑ์
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

แผนภูมิที่ 3 แผนแบบการวิจัย

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่ใช้ศึกษาวิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 17 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ **1) กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารระดับนโยบาย** หมายถึง เลขาธิการหรือรองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการกลุ่มใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 6 คน โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยมีคุณสมบัติอย่างน้อย 3 ข้อจาก 5 ข้อ ดังนี้ (1) มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท (2) ดำรงตำแหน่งปัจจุบันมาไม่น้อยกว่า 5 ปี (3) มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการด้านงานวิชาการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี (4) มีผลงานด้านวิชาการเป็นที่ประจักษ์ในระดับชาติ (5) มีวิทยฐานะหรือระดับตำแหน่งไม่น้อยกว่าระดับชำนาญการพิเศษ หรือผู้มีตำแหน่งทางวิชาการไม่น้อยกว่าระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ **2) กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 6 คน โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยมีคุณสมบัติอย่างน้อย 3 ข้อจาก 5 ข้อ ดังนี้ (1) มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท (2) ดำรงตำแหน่งปัจจุบันมาไม่น้อยกว่า 5 ปี (3) มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการด้านงานวิชาการไม่น้อยกว่า 5 ปี (4) มีผลงานด้านวิชาการเป็นที่ประจักษ์ในระดับชาติ (5) มีวิทยฐานะหรือระดับตำแหน่งไม่น้อยกว่าระดับชำนาญการพิเศษ หรือผู้มีตำแหน่งทางวิชาการไม่น้อยกว่าระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และ **3) กลุ่มที่ 3 นักวิชาการ** หมายถึง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 5 คน โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยมีคุณสมบัติอย่างน้อย 3 ข้อจาก 5 ข้อ ดังนี้ (1) มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท (2) ดำรงตำแหน่งปัจจุบันมาไม่น้อยกว่า 5 ปี (3) มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการด้านงานวิชาการไม่น้อยกว่า 5 ปี (4) มีผลงานด้านวิชาการเป็นที่ประจักษ์ในระดับชาติ (5) มีวิทยฐานะหรือระดับตำแหน่งไม่น้อยกว่าระดับชำนาญการพิเศษ หรือผู้มีตำแหน่งทางวิชาการไม่น้อยกว่าระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับ กลยุทธ์การบริหารวิชาการ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ ซึ่งได้จากผลการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ที่มาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน **ตอนที่ 1** สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล สอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่งปัจจุบัน วุฒิการศึกษา **ตอนที่ 2** ประเด็นการสัมภาษณ์เรื่องกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยเทคนิคการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR) เพื่อทราบกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยประมวลความรู้ที่ได้จากการศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด
2. นำแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ
3. จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทราบกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยประสานกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ ที่จะเข้าสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการเข้าให้สัมภาษณ์
3. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญตามที่นัดหมาย
4. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์และจัดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ เพื่อทราบกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ที่เหมาะสม ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ 17 คน และนำมาวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

1. ประมวลผลการสัมภาษณ์ โดยการถอดประเด็นการสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 17 คน ด้วยการเขียนแบบพรรณนา
2. อ่านบทสัมภาษณ์อีกครั้งพร้อมกับสรุปประเด็นสำคัญในบทสัมภาษณ์ อนาคตภาพที่เป็นทางเลือกทั้ง 3 ภาพ คือ การสร้างภาพอนาคตแง่ดี (The optimistic scenario) การสร้างภาพอนาคตแง่ร้าย (The pessimistic scenario) ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด (The most probable scenario) ของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 17 คน
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุป

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่” มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR) วิจัยดำเนินการวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการศึกษาวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย และขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารระดับนโยบาย กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มที่ 3 นักวิชาการ คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญโดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แสดงอนาคตภาพที่เป็นทางเลือกทั้ง 3 ภาพ คือ การสร้างภาพอนาคตแง่ดี (The optimistic scenario) การสร้างภาพอนาคตแง่ร้าย (The pessimistic scenario) และ ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด (The most probable scenario) จำแนกความคิดที่มีลักษณะคล้ายกันหรือความคิดที่มีความเห็นร่วมกันของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ และนำมาสรุปผลการวิจัย เขียนรายงานผลการศึกษาวิจัย นำเสนอรายงาน

ผลการศึกษาวิจัยต่อคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไข
ข้อบกพร่องตามที่ได้รับคำแนะนำและจัดส่งรายงานผลการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อมหาวิทยาลัย
ศิลปากร เพื่อขอจบการศึกษาต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่” มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 1 ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้รวบรวมการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เพื่อทราบกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) ภาพอนาคตแง่ดี สถานศึกษาสามารถปรับตัวได้ แม้ไม่รวดเร็วนักแต่ก็ถือว่าอยู่ในขั้นที่น่าพอใจ มีประสิทธิภาพ การปรับตัวเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่นั้นเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ในยุคที่สถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่คาดคิดแบบนี้ ไม่ว่าจะเป็นการแพร่ระบาดของโรค การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ หรือการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อการศึกษา และทำให้การเรียนการสอนต้องปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของสังคมและการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปอย่างต่อเนื่อง การจัดการการเรียนรู้ได้มีความหลากหลายและเข้มข้นมากขึ้น เพื่อข้ามข้อจำกัดต่าง ๆ และยังช่วยให้ครูผู้สอนสามารถปรับตัวและปรับวิถีชีวิตให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้

(1.2) ภาพอนาคตแง่ร้าย หากไม่มีการวางแผนการศึกษาและการปรับตัวเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่ อย่างชัดเจน การเรียนรู้ของนักเรียนอาจจะไม่ต่อเนื่องและมีคุณภาพที่ลดลง อันจะส่งผลให้เกิดภาวะการเรียนรู้ถดถอย (learning loss) ในระยะยาว ครูผู้สอนอาจประสบปัญหาในการใช้เทคโนโลยีในการสอน เนื่องจากยังไม่มีความพร้อม ทำให้การเรียนการสอนล่าสมัย ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้ การขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและชุมชนจะทำให้สถานศึกษาไม่สามารถให้การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพแก่นักเรียนได้ นักเรียนอาจขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และทรัพยากรการศึกษาที่จำเป็น ภาวะความไม่แน่นอนและการขาดแคลนทรัพยากรจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาการศึกษา ทำให้การศึกษาไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(1.3) ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด สถานศึกษาและครูจะค่อย ๆ ปรับตัวเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่ได้ โดยมีการวางแผนการศึกษาที่ชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้น การมีแผนการที่ดี ไม่เพียงแต่การจัดการวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น แต่เป็นการเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอีกด้วย ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและความร่วมมือจากชุมชน แต่ยังคงมีความต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เทคโนโลยีจะถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอน นักเรียนจะสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และทรัพยากรการศึกษาได้มากขึ้น แต่ยังคงมีความต้องการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยี และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเมินผลและการจัดการเรียนการสอนก็เป็นสิ่งที่จะเกิดมากขึ้น ครูผู้สอนจะมีการพัฒนาทักษะและความรู้ในการใช้เทคโนโลยีเพิ่มขึ้น แต่ยังคงต้องการการฝึกอบรมและการสนับสนุนเพิ่มเติม นักเรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และสามารถพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ แต่ยังคงมีความท้าทายในการปรับตัวและการพัฒนาตนเองในอนาคต สถานศึกษาจึงควรมีโมเดลหรือหลักสูตรที่เหมาะสมและทันสมัยตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคใหม่ได้ การใช้ระบบฐานข้อมูลในการออกแบบการวัดและการประเมินผลการศึกษาเป็นอีกหนึ่งวิธีที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยให้สามารถวัดผลการเรียนได้อย่างรวดเร็วและทราบความก้าวหน้าของนักเรียนได้ทันที การใช้เทคโนโลยีในการจัดการข้อมูลจะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนได้ดีขึ้น ครูผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและใช้เทคนิคใหม่ ๆ ที่ทันสมัย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของนักเรียนในยุคดิจิทัล เช่น การนำแพลตฟอร์มออนไลน์หรือเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (artificial intelligence: AI) การร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และชุมชนจะเป็นไปได้ด้วยดี มีส่วนร่วมเพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีของบุคลากรเพื่อการเรียนการสอนและการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางแผนการศึกษาที่ชัดเจนและครอบคลุม ทั้งในด้านวิชาการ ทักษะชีวิต และการพัฒนาทักษะทางสังคม การสนับสนุนจากภาครัฐและชุมชน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และชุมชน

2. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) ภาพอนาคตแง่ดี การศึกษาไทยในระดับประถมศึกษาจะสามารถปรับตัวเข้าสู่วิถีชีวิตใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ กระบวนการจัดการที่เคยเป็นแบบปิดจะเปลี่ยนแปลงมาเป็นระบบที่เปิดกว้างและมีความเป็นดิจิทัลมากขึ้น การเรียนการสอนจะเน้นไปที่การเรียนรู้แบบ Active Learning เน้นกระบวนการที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ นักเรียนจะได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย ครูผู้สอนจะมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอน การร่วมมือกับองค์กรภายนอกในการพัฒนาการศึกษาจะทำให้หลักสูตรและการเรียนการสอนมีความทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน

(1.2) ภาพอนาคตแง่ร้าย หากไม่มีการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการที่เปิดกว้างและดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้การเรียนการสอนอาจไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเรียนการสอนอาจประสบปัญหา ทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และทรัพยากรการศึกษาที่จำเป็น หากมีปัญหาจากการขาดการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก ที่ส่งผลให้ไม่สามารถร่วมมือกันในการพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สถานศึกษาอาจเผชิญกับความยากลำบากในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในสังคม

(1.3) ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์จะเป็นที่ยอมรับและใช้อย่างแพร่หลาย การปรับตัวในการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการเรียนการสอนกลายเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการใช้แพลตฟอร์มการประชุมออนไลน์ โปรแกรมเรียนรู้ต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอนมีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อการศึกษา ยังคงเดินหน้าไปได้อย่างไม่หยุดชะงัก นอกจากการใช้เทคโนโลยีแล้ว การสร้างเครือข่ายในการบริหารวิชาการร่วมกันก็สำคัญไม่แพ้กัน การร่วมมือกันระหว่างองค์กรภายนอกหรือแม้กระทั่งระหว่างสถานศึกษาด้วยกันเองจะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการจัดการสถานศึกษา การแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์จะทำให้เราสามารถปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น การสนับสนุนจากภาครัฐและชุมชนจะเป็นไปอย่างเต็มที่ ทำให้การพัฒนาการศึกษาเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ นักเรียนจะมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานเป็นทีม ซึ่งสิ่งนี้เป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการที่เป็นแบบปิดมาเป็นระบบที่เปิดกว้างและมีความเป็นดิจิทัลมากขึ้น การส่งเสริมการเรียนรู้แบบ Active Learning อย่างเต็มรูปแบบ การร่วมมือกับองค์กรภายนอกเพื่อพัฒนาการศึกษา และการพัฒนานโยบายของสถานศึกษาให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง

3. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) ภาพอนาคตแง่ดี มีการให้ความสำคัญของการปรับตัวและการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนในสถานศึกษามากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจะมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง ซึ่งภาวะผู้นำนี้ไม่ใช่แค่การมีความรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัยและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้และความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ไม่ใช่เพียงแค่เนื้อหาการเรียนการสอนแบบเดิม ๆ แต่รวมถึงการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและทันสมัย การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับเปลี่ยนวิธีคิดและวิธีสอนโดยมีการนำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้

(1.2) ภาพอนาคตแง่ร้าย การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมากมายหลังสถานการณ์ COVID-19 ที่เคยแพร่ระบาด หลายคนอาจมองว่าหลักสูตรการเรียนการสอนอาจไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากนัก แต่แท้จริงแล้วเทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีมีบทบาทที่สำคัญมากขึ้นในยุคนี้ หากครูและบุคลากรไม่มีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจเกิดผลกระทบให้การสอนมีประสิทธิภาพลดลง นักเรียนอาจไม่สามารถเรียนรู้ได้เต็มที่ตามศักยภาพ เป็้อและขาดแรงจูงใจ ขาดการเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาตนเองและความก้าวหน้าในอาชีพ

(1.3) ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด การปรับตัวในการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการเรียนการสอนกลายเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการใช้แพลตฟอร์มการประชุมออนไลน์ โปรแกรมเรียนรู้ต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การศึกษายังคงเดินหน้าไปได้อย่างไม่หยุดชะงักเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดขึ้น มีการสร้างเครือข่ายในการบริหารวิชาการร่วมกันมากขึ้น การร่วมมือกันระหว่างองค์กรภายนอกหรือแม้กระทั่งระหว่างสถานศึกษาด้วยกันเองจะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการพัฒนางานวิชาการ การแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์จะทำให้เราสามารถปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น การปรับตัวของงานด้านวิชาการได้มุ่งเน้นไปที่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อการพัฒนาทางวิชาการที่ยั่งยืนเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญ เนื่องจากทรัพยากรมีจำกัด การใช้ร่วมกันจะช่วยให้เราสามารถทำงานได้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การปรับตัวในการใช้เทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอน พัฒนาคู่มือภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ สนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและองค์กรต่าง ๆ ใช้การประเมินผลการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและยืดหยุ่น และการพัฒนาเทคนิคการสอนและการใช้สื่อนวัตกรรมในการสอน

4. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) ภาพอนาคตแง่ดี หลายฝ่ายเริ่มเล็งเห็นและสนใจที่จะจัดการกับปัญหาภาวะการเรียนรู้ถดถอยของผู้เรียนในช่วงเวลาที่ผ่านมา ปัญหานี้เกิดจากการที่นักเรียนไม่สามารถเข้าถึงการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในช่วงที่สถานการณ์ที่ไม่ปกติ ทำให้การบริหารวิชาการในยุคนี้ต้องมีการปรับเปลี่ยนและวางแผนที่มีความยืดหยุ่น เพื่อรองรับกับการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไป ครูผู้สอนก็ต้องปรับตัวจากการเป็นผู้สอนที่เน้นการบรรยาย มาเป็นผู้ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แทน มีการนิเทศที่สอดคล้องกับสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะของนักเรียนจะช่วยให้เด็กสามารถค้นพบและพัฒนาความสามารถของตนเอง

(1.2) ภาพอนาคตแง่ร้าย การเรียนรู้ของนักเรียนในปัจจุบันมีความหลากหลายและมีความต้องการที่แตกต่างกัน การที่นักเรียนไม่ได้รับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการและความรู้ความสามารถในระยะยาว และปัญหาภาวะการเรียนรู้ถดถอยของนักเรียนที่ไม่สามารถเข้าถึงการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้เต็มที่ โดยเฉพาะในช่วงที่ต้องเรียนออนไลน์ การบริหารวิชาการต้องมีการวางแผนที่ยืดหยุ่นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงนี้ สถานศึกษายังคงมีความสำคัญในการสอนวิชาการและพฤติกรรม รวมถึงการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

(1.3) ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชนจะช่วยสร้างความร่วมมือและความเข้าใจร่วมกัน ทำให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาไปในทิศทางที่ดีและเหมาะสมที่สุดสำหรับนักเรียน มีการสร้างเครือข่ายและการสื่อสารที่เปิดกว้าง รวมถึงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในยุคปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหนึ่งในปัจจัยสำคัญคือการวางรากฐานของผู้บริหารโรงเรียน โดยผู้บริหารจะให้ความสำคัญกับการวางนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารงานวิชาการมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลที่มีความชัดเจนและสามารถนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนได้จริง มีการสร้างทัศนคติใหม่และเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูควรมีการวางแผนการศึกษาที่ตอบสนองต่อนโยบายและเป้าหมายที่ชัดเจน การปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์ของงานวิชาการเป็นสิ่งที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง ค้นหาวិธีการใหม่ ๆ ในการสอนและการเรียนรู้ที่สามารถปรับใช้ได้ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การนำเสนอเนื้อหาที่เป็นเรื่องราวจริง และใกล้ตัวของผู้เรียน การเชื่อมโยงความรู้ในห้องเรียนกับชีวิตประจำวัน

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การวางแผนที่ยืดหยุ่นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน การประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น สร้างความร่วมมือและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน และการจัดทำหลักสูตรเสริมและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการทบทวนและพัฒนาทักษะที่สำคัญ

5. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) **ภาพอนาคตแง่ดี** จากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้กระบวนการจัดการศึกษาต้องมีการปรับตัวและไม่ได้จำกัดเฉพาะการปรับวิธีการสอนของครูเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการเรียนการสอนทั้งระบบ งานด้านการศึกษาต้องปรับตัวกันขนานใหญ่ ครูต้องเรียนรู้โปรแกรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้สามารถสอนออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนก็ต้องปรับตัวเรียนรู้ผ่านหน้าจอบคอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ต การปรับตัวของการบริหารวิชาการในฐานะวิถีชีวิตใหม่นั้นเป็นยุคของระบบดิจิทัล ซึ่งการค้นหาวិธีการที่จะทำให้การศึกษาสามารถเข้าถึงได้ทุกคนเป็นสิ่งที่สำคัญ การที่สถานศึกษามีการเตรียมพร้อมและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง จะทำให้การศึกษาสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังคงมีคุณภาพที่ดีในทุกสถานการณ์

(1.2) **ภาพอนาคตแง่ร้าย** ในยุคนี้บทบาทของครูผู้สอนเปลี่ยนไปจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ แต่การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่ได้เกิดขึ้นโดยง่าย เพราะต้องการการสนับสนุนทั้งจากผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนเป็นสิ่งจำเป็น แต่ก็มีความท้าทายในการปรับตัวของครูและนักเรียนที่ต้องเผชิญกับการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ ๆ ทำให้เกิดความยากลำบากในการปรับตัว

(1.3) **ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด** การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตที่ส่งผลต่อวิธีการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีมีบทบาทมากขึ้นในทุกด้านของการศึกษา การจัดการเรียนการสอนเน้นไปที่รูปแบบการเรียนรู้ที่มีการลงมือปฏิบัติมากขึ้น นักเรียนต้องเรียนรู้จากสิ่งที่สนใจและอยากรู้ โดยครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชนจะช่วยสร้างความร่วมมือและความเข้าใจร่วมกัน ทำให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาไปในทิศทางที่ดีและเหมาะสมที่สุดสำหรับนักเรียน กลยุทธ์การบริหารวิชาการในฐานะวิถีชีวิตใหม่ ต้องเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การสร้างเครือข่ายและการสื่อสารที่เปิดกว้าง รวมถึงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันเป็นทีมจะช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การมีระบบประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้การบริหารวิชาการในโรงเรียนมีมาตรฐานและสามารถพัฒนาต่อไปได้อย่างยั่งยืน

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเรียนการสอน การพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากร การวัดและประเมินผลที่หลากหลาย การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ร่วมมือกันเป็นทีม และการมีระบบประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ

6. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) ภาพอนาคตแง่ดี การบริหารวิชาการจะเน้นที่การปรับตัวและการใช้เทคโนโลยี การวางแผนที่ชัดเจน การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และการประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคปัจจุบัน และอนาคตได้อย่างดีที่สุด การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตที่ส่งผลต่อวิธีการเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยีมีบทบาทมากขึ้นในทุกด้านของการศึกษา การจัดการเรียนการสอนเน้นไปที่รูปแบบการเรียนรู้ที่มีการลงมือปฏิบัติมากขึ้น นักเรียนต้องเรียนรู้จากสิ่งที่สนใจและอยากรู้ โดยครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ในยุคนี้ บทบาทของครูผู้สอนเปลี่ยนไปจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

(1.2) ภาพอนาคตแง่ร้าย ครูต้องระมัดระวังการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและทันสมัยอย่างเหมาะสม ผู้บริหารโรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนความคิดและกลยุทธ์การบริหารงานในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนครูในการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย จัดสรรงบประมาณให้คุ้มค่า และเน้นไปที่การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและบุคลากรในสถานศึกษา การวางแผนและการจัดการองค์การต้องเหมาะสมกับบุคลากร มีการจัดสรรงบประมาณให้คุ้มค่ากับสิ่งที่ได้รับ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและสถานศึกษา

(1.3) ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด งานวิชาการจะเน้นถึงความสำคัญของการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต การมีคุณธรรม จริยธรรม โดยให้การบูรณาการเข้าไปในหลักสูตรของนักเรียน การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมจะช่วยให้เด็กเติบโตเป็นคนดี มีความรู้ มีความสุขในการใช้ชีวิต และมีสุขภาพที่แข็งแรง การวัดผลและการประเมินผลไม่ควรจำกัดอยู่แค่การทดสอบด้วยกระดาษ แต่ควรรวมถึงการประเมินผลงาน การตั้งใจทำงาน และเจตคติของนักเรียนด้วย การประเมินผลที่หลากหลายจะช่วยให้สามารถมองเห็นพัฒนาการของนักเรียนในหลายด้าน ไม่เพียงแต่ความรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงทักษะการทำงานและการปฏิบัติที่ดี การจัดการเรียนรู้และวิชาการในฐานวิถีชีวิตใหม่ต้องเน้นไปที่การสร้างการเรียนรู้ทางออนไลน์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตใหม่ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการเรียนการสอนจะช่วยให้การเรียนรู้มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์ การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนการสอนจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีของครูและนักเรียน การประเมินผลที่ทันสมัยและยืดหยุ่น การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะครูในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการจัดการศึกษา

7. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) ภาพอนาคตแง่ดี เกิดจากความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิชาการที่แตกต่างไปจากในอดีต ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงอื่นที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต แนวทางต่าง ๆ ควรออกแบบขึ้นเพื่อสนับสนุนนโยบายและการพัฒนาครูผู้สอนในด้านการสอนแบบ Active Learning ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และการสร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่ปลอดภัย การเปลี่ยนแปลงทางด้านวิชาการรวมถึงการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนมีการปรับตัวให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น หลักสูตรการศึกษาได้รับการพัฒนาโดยมีการนำนวัตกรรมการศึกษามาใช้กับผู้เรียน การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งที่ควรทำเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่ต้องการความสะดวกรวดเร็วและแม่นยำ

(1.2) ภาพอนาคตแง่ร้าย หลักสูตรการศึกษาควรได้รับการพัฒนาโดยมีการนำนวัตกรรมการศึกษามาใช้กับผู้เรียน การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งที่ควรทำเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่ต้องการความสะดวกรวดเร็วและแม่นยำ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายเป็นสิ่งสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ชุมชน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การสื่อสารต้องมีประสิทธิภาพ เน้นการทำงานร่วมกัน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการเรียนรู้ด้วยคุณภาพ และไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้ ซึ่งจะกลายเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อภาพรวมของประเทศได้

(1.3) ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจะมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาครูผู้สอน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและการทำงานร่วมกันจะช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้อย่างดีที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาเล็งเห็นการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาครูผู้สอนมากขึ้น มีการจัดสรรทรัพยากรและการวางแผนที่ดี ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น การใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการดูแลนักเรียนอย่างเหมาะสมจะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญมาก นักเรียนควรรู้สึกที่โรงเรียนเป็นสถานที่ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้และเติบโตได้อย่างปลอดภัยและมั่นใจ การมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดีจะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ การประเมินผลการเรียนรู้ควรมีความหลากหลายและยืดหยุ่น การใช้เทคโนโลยีในการประเมินผลจะช่วยให้การประเมินผลมีความทันสมัยและสะดวกมากยิ่งขึ้น

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การพัฒนาทักษะผู้บริหาร การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน การเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนในการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน การจัดสรรทรัพยากรและการวางแผนรับมือการเปลี่ยนแปลง

8. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) **ภาพอนาคตแง่ดี** มีการจัดการศึกษาด้านการจัดการความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการนำนโยบายมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริง เน้นการนำนวัตกรรมการบริหารวิชาการมาใช้ให้สอดคล้องกับนโยบาย มีการมีส่วนร่วมของทีมงานและการสร้างเครือข่ายเพื่อเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาไทยให้มีความทันสมัย ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ ไม่ใช่แค่การสั่งการ แต่ต้องเป็นผู้นำในการนำแนวคิดและนวัตกรรมมาปรับใช้ในสถานศึกษา ครูผู้สอนปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง มีการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง

(1.2) **ภาพอนาคตแง่ร้าย** การประเมินผลการเรียนรู้อาจยังไม่มีหลากหลายและยืดหยุ่นเท่าที่ควร การใช้เทคโนโลยีในการประเมินผลจะช่วยให้การประเมินผลมีความทันสมัยและสะดวกมากยิ่งขึ้น แต่อาจต้องใช้เวลาในการปรับตัว การจัดสรรทรัพยากรยังไม่คุ้มค่า การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ยังไม่เอื้อต่อการเรียนรู้เท่าที่ควร การประเมินที่มากเกินไป ไม่ยืดหยุ่น และยังคงจำกัดอยู่แค่ในห้องเรียน

(1.3) **ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด** มีการสนับสนุนให้ครูและนักเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีที่ดี ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสนุกสนานมากขึ้น การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออนไลน์ให้มีความสมบูรณ์จะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยี การอบรมทักษะการใช้เทคโนโลยีให้กับครู สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยเป็นผู้นำในการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน จัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยมีสื่อที่น่าสนใจ เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ และได้ลงมือปฏิบัติจริง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการสอนโดยเน้นการใช้เทคโนโลยีเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ต้องทำ การสร้างแหล่งเรียนรู้ที่สามารถให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา จะช่วยเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ด้วยตัวเองของนักเรียน การกำหนดกระบวนการบริหารจัดการที่เหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ครูสามารถสรุปความรู้และเชื่อมโยงความรู้กับเนื้อหาการเรียนรู้ได้ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถเข้าใจและนำไปใช้ได้จริง

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและมีความสอดคล้องกับนโยบาย การพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะ การพัฒนาชุมชนการเรียนรู้และการประเมินผลที่หลากหลาย การบูรณาการเทคโนโลยี การสร้างแหล่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21

9. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) ภาพอนาคตแง่ดี มีการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน การใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ด้านวิชาการกับหน่วยงานด้านการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและการพัฒนาที่ยั่งยืน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ที่ไม่เพียงแต่ต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังต้องมีวิสัยทัศน์และความสามารถในการนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

(1.2) ภาพอนาคตแง่ร้าย ขาดการใช้เทคโนโลยีในการประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม การใช้เทคโนโลยีในกระบวนการจัดการศึกษายังไม่ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่ม การจัดสรรทรัพยากรยังไม่คุ้มค่า ต้องปรับปรุงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้มากขึ้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษายังขึ้นอยู่กับปริมาณที่น้อยและอาจไม่เพียงพอ

(1.3) ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด ครูผู้สอนมีการเรียนรู้และปรับตัวอย่างต่อเนื่องสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การวัดและประเมินผลจะเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญ การนำการประเมินผลมาใช้ในการวัดผลการเรียนรู้และการสอนช่วยให้สามารถเห็นผลลัพธ์ที่แท้จริง และเป็นพื้นฐานสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป การวัดผลเน้นการประเมินชิ้นงาน ความตั้งใจทำงาน และเจตคติของนักเรียน ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารก็เป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นปัจจัยหลักที่จะช่วยให้การบริหารวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมกับยุคสมัยก็เป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญ การประเมินผลงานการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและการคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็น มีการประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้ดีที่สุด และมีการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีสำหรับการเรียนรู้จะช่วยให้ นักเรียนสามารถเติบโตและพัฒนาไปสู่อนาคต สร้างโอกาสให้ผู้เรียน

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในรูปแบบการสอนที่หลากหลาย การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ด้านวิชาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการพัฒนาครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลที่หลากหลายและยืดหยุ่น และการพัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

10. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) **ภาพอนาคตแง่ดี** มีการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา เพื่อให้การติดตามการเรียนการสอนได้สะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การพัฒนาด้านเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมการเรียนออนไลน์เป็นสิ่งสำคัญ มีการเตรียมความพร้อมสำหรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต การเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนจึงเป็นสิ่งจำเป็น และต้องคำนึงในหลาย ๆ มิติ ครูผู้สอนต้องมีวิธีการสอนที่กระตุ้นผู้เรียนมากขึ้น ให้มีการมีส่วนร่วมและนำเสนอความคิดของตนเอง ครูสร้างบรรยากาศการเรียนที่ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกและอยากมีส่วนร่วม

(1.2) **ภาพอนาคตแง่ร้าย** การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนมีความสำคัญ แต่ก็มีผลกระทบบ้างในการทำนายการปรับตัวของครูและนักเรียนที่ต้องเผชิญกับการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ ๆ ยังขาดการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยี ยังขาดการฝึกอบรมทักษะการใช้เทคโนโลยีให้กับครู การเรียนออนไลน์มีผลกระทบต่อด้านลบ เช่น นักเรียนมีวินัยน้อยลง เกิดปัญหาติดเกมส์ ขาดโอกาสในการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นและครู และมีความเครียดจากการใช้เทคโนโลยีมากเกินไป

(1.3) **ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด** การสนับสนุนให้ครูและนักเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีที่ดี จะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสนุกสนาน การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนออนไลน์ให้มีความสมบูรณ์จะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นและเต็มที่ การพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ที่เหมาะสม มีการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยี การอบรมทักษะการใช้เทคโนโลยีให้กับครู และการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การบริหารวิชาการมีการปรับตัวและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเรียนการสอนจะช่วยให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย การเตรียมความพร้อมในทุกด้าน จะช่วยให้โรงเรียนสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมั่นคง การสนับสนุนให้ครูและนักเรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีที่ดี จะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสนุกสนาน การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนออนไลน์ให้มีความสมบูรณ์จะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นและเต็มที่ การศึกษาที่ไม่เพียงแต่เน้นทางวิชาการแต่ยังต้องสร้างคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีวิต เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความพร้อมในการเป็นพลเมืองที่ดีทั้งในระดับชาติและระดับโลก มีการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนที่เหมาะสม การเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยี การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี การพัฒนาการบริหารวิชาการแบบองค์รวม

11. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 11 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) ภาพอนาคตแง่ดี เกิดการมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ และมีเจตคติที่ดี ภายใต้สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาการจัดการศึกษา โครงสร้างองค์กรมีความยืดหยุ่น การปรับตัววัฒนธรรมองค์กรเป็นองค์กรที่มีศักยภาพสูง การเปลี่ยนทัศนคติ การสร้างผู้นำและการทำงานเป็นทีม เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ ตามบริบทและตามความต้องการของผู้เรียน กำหนดนโยบายและข้อตกลงเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยมีการกำกับ ติดตามและให้ความช่วยเหลือครูผู้สอน สนับสนุนการปฏิบัติงาน ทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ การปฏิบัติงานด้านวิชาการและอื่น

(1.2) ภาพอนาคตแง่ร้าย การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่จำเป็น แต่ก็มีผลทำให้ท้อในการปรับตัวของครูและนักเรียนที่ต้องเผชิญกับการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ ๆ อยู่เสมอ หากปรับตัวไม่ได้ อาจทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ภาวะเครียด และการจัดการเรียนรู้ไม่มีประสิทธิภาพ

(1.3) ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด มีการพัฒนานโยบายของสถานศึกษาและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ การออกแบบระบบการปฏิบัติงานที่มีความยืดหยุ่น การปรับบรรยากาศองค์กรที่เหมาะสม เกิดการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิถีใหม่ผสมผสาน และสอดคล้องกับชีวิตวิถีใหม่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นหาความคิดใหม่ ๆ ค้นพบวิธีการเรียนรู้ของตนเอง และส่งเสริมด้านความสามารถในการปรับตัวและทักษะชีวิต มีการส่งเสริมให้มีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนในบริบทที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งการใช้ผลสะท้อนจากการประเมินมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง มีการกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติ การประชาสัมพันธ์ มาตรการการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยทั้งด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต และมีการดำเนินการตามนโยบายด้านความปลอดภัย เช่น MOE Safety Center โดยมีการกำกับ ติดตามและประเมินผลอย่างเคร่งครัด และเกิดการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการสื่อสารกันระหว่างบุคลากรภายในสถานศึกษา การระดม และจัดสรรทรัพยากรทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ครูผู้สอนและนักเรียนได้เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การมีนโยบายเชิงรุก การออกแบบระบบปฏิบัติงานแนวใหม่ การจัดโครงสร้างองค์กรแบบยืดหยุ่น การสร้างผู้นำและการทำงานเป็นทีม และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ การส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรอิงผลลัพธ์ของผู้เรียน การระดมและจัดสรรทรัพยากรทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

12. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 12 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) **ภาพอนาคตแง่ดี** การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบมากขึ้น มีการนำระบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (artificial intelligence: AI) เข้ามาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน เริ่มมีการใช้เทคโนโลยีในการเข้ามาช่วยพัฒนาการศึกษา ผู้เรียนสามารถใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อช่วยในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามความเหมาะสม การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่สถานศึกษาควรให้ความสำคัญ ครูผู้สอนและบุคลากรต้องปรับตัวเพื่อรองรับการเรียนการสอนทางไกล และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถทำได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้และส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาศักยภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

(1.2) **ภาพอนาคตแง่ร้าย** ครูผู้สอนและบุคลากรต้องปรับตัวเพื่อรองรับการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายอยู่เสมอ การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีให้กับผู้เรียนอาจเป็นไปได้ยากเนื่องจากสื่อและรูปแบบสังคมเปลี่ยนแปลง การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (artificial intelligence: AI) อย่างไม่เหมาะสมทำให้เกิดโทษ

(1.3) **ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด** การศึกษาสามารถเข้าถึงได้ทุกคน การศึกษาที่ไม่เพียงแต่เน้นทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังต้องสร้างคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีพชีวิต เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความพร้อมในการเป็นพลเมืองที่ดี การที่สถานศึกษามีการเตรียมพร้อมและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้มีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน ทั้งปัจจัยพื้นฐาน บรรยากาศการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน ทำให้การศึกษาสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังคงมีคุณภาพที่ดีในทุกสถานการณ์ สถานศึกษาเน้นการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ และมีหลักสูตรที่หลากหลาย รวมไปถึงการศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อสร้างพื้นฐานที่ดีให้กับผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับยุคสมัยและเทคโนโลยีใหม่ ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเข้าสู่อนาคตที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญ การสร้างภาคีเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในการพัฒนางานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การทำงานร่วมกับองค์กรภายนอกจะช่วยเสริมสร้างความสามารถในการจัดการศึกษาและเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะของครูผู้สอน การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมสร้างพื้นฐานให้กับผู้เรียน การพัฒนาทักษะสำคัญและการรู้เท่าทันเทคโนโลยี การประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ การสร้างภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง และการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับยุคสมัย

13. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 13 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) ภาพอนาคตแง่ดี กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานะวิถีชีวิตใหม่ ควรเน้นการพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัย สามารถใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนออนไลน์ ควรมีการเตรียมความพร้อมทั้งด้านเทคโนโลยีและการอบรมทักษะให้กับครูและนักเรียน เพื่อให้สามารถปรับตัวและใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและน่าสนใจจะช่วยให้เด็กมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น

(1.2) ภาพอนาคตแง่ร้าย การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันและมีผลกระทบที่เป็นวงกว้าง ทำให้ผู้บริหารที่ไม่ได้เตรียมพร้อม ขาดวิสัยทัศน์และขาดการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ไม่สามารถรับมือกับสถานการณ์ได้ ไม่สามารถสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียน ส่งผลให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพและขาดความร่วมมือ บุคลากรมีความเครียดและขาดแรงจูงใจในการทำงาน

(1.3) ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด ผู้บริหารจะเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น จัดทำหลักสูตรทางวิชาการที่มีคุณภาพ หลักสูตรมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน การเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น ครูผู้สอนเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้และทักษะของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ครูต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถนำความรู้และทักษะใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่ครูมีทัศนคติที่เปิดกว้างต่อการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนวิธีคิด จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การบริหารงานวิชาการในฐานะวิถีชีวิตใหม่จำเป็นต้องเน้นการยอมรับการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยืดหยุ่นและเปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลง การนำแนวคิดใหม่ ๆ มาปรับใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา และการตอบสนองต่อนโยบายใหม่ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต การทำงานในโรงเรียนจะไม่ใช่แค่เรื่องของครูผู้สอนหรือผู้บริหารอย่างเดียว การมีผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก ๆ มีการจัดกิจกรรมร่วมกัน การที่ครูและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเนื้อหาการเรียนการสอนจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลาย ทำให้เนื้อหาการเรียนการสอนมีความหลากหลายและเข้าถึงได้มากยิ่งขึ้น

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การพัฒนาผู้บริหาร ครู ให้มีทักษะและความรู้ที่ทันสมัย การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ การสื่อสารและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และการส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและกระตุ้นความสนใจ สร้างกระบวนการคิด

14. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 14 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) ภาพอนาคตแง่ดี การจัดการเรียนการสอน การกำหนดหลักสูตร วิธีการสอนที่หลากหลาย และการใช้สื่อวัตกรรมการสอน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสถานการณ์ในปัจจุบัน ในยุคนี้ การนำแพลตฟอร์มดิจิทัลและสื่อบนระบบคลาวด์ (Cloud) ที่มีรูปแบบเป็นมัลติมีเดีย เช่น คลิปการสอน มาใช้ในการบริหารจัดการการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญ ครูผู้สอนควรมีความชำนาญในการสอนรายวิชานั้น ๆ และมาร่วมกันทำดิจิทัลคอนเทนต์เพื่อเผยแพร่ในแพลตฟอร์มดิจิทัลนั้น การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียนช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) ซึ่งเป็นการปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยและความต้องการของผู้เรียนในปัจจุบัน

(1.2) ภาพอนาคตแง่ร้าย การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความท้าทายหลายประการ เช่น ความไม่พร้อมของครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยี ปัญหาเรื่องความพร้อมของอุปกรณ์และอินเทอร์เน็ต การปรับตัวของครูและนักเรียนในการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ รวมถึงการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมและการสนับสนุนทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน การอบรมทักษะในการใช้เทคโนโลยีให้กับครูและนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น รวมถึงการจัดหาอุปกรณ์ที่มีคุณภาพเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างราบรื่น

(1.3) ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด ภาครัฐให้การสนับสนุนเรื่องโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โรงเรียนจะสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีคุณภาพ เป็นการสร้างพื้นฐานที่มั่นคงในการใช้เทคโนโลยีในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีอย่างจริงจัง ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีของครู และให้การสนับสนุนทั้งในด้านทรัพยากรและโอกาสในการเรียนรู้ ส่วนครูผู้สอนควรปรับเปลี่ยนบทบาทตนเองไปเป็นผู้สร้างเนื้อหาที่น่าสนใจ ผู้สร้างกิจกรรมที่ดึงดูดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ครูไม่ใช่แค่ผู้สอนแต่เป็นผู้ที่สามารถสร้างเนื้อหาการเรียนรู้ที่น่าสนใจ และสร้างกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมและสนุกกับการเรียน รวมไปถึงการสร้างภาคีเครือข่ายการเรียนรู้ การมีเครือข่ายการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง จะช่วยให้การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูและบุคลากร การให้โอกาสในการพัฒนาทักษะและความรู้ใหม่ ๆ จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจและมีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีในการสอน

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน การเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมทักษะการใช้เทคโนโลยีให้กับครูและนักเรียน การส่งเสริมการผลิตดิจิทัลคอนเทนต์ และการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

15. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 15 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) ภาพอนาคตแง่ดี ใหม่ การจัดการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรครูผู้สอน ให้มีความรู้และความสามารถที่หลากหลายทันกับเทคโนโลยีและสภาพปัจจุบันอยู่เสมอ ผ่านการอบรม ประชุม และการค้นคว้า นอกจากนี้ยังมีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM)

(1.2) ภาพอนาคตแง่ร้าย ความไม่พร้อมของครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยี การเข้าถึงความรู้ยังมีปัญหากับผู้เรียนบางกลุ่ม ปัญหาเรื่องของปัจจัยพื้นฐานนักเรียนที่ยังขาดแคลน ปัญหาเรื่องความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยีและระบบอินเทอร์เน็ต การปรับตัวของครูและนักเรียนในการใช้แพลตฟอร์มการสอนในรูปแบบต่าง ๆ และการขาดทักษะในการแก้ปัญหาด้านการใช้เทคโนโลยี

(1.3) ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด สถานศึกษามีการจัดการสื่อและอุปกรณ์ที่หลากหลายทั้ง Online, On-Hand, On-Demand และ On-Air รวมถึงนวัตกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เพื่อให้ นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ในรูปแบบที่เหมาะสมกับตัวเอง อีกประเด็นที่สำคัญคือ การกำกับติดตามและนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตร ซึ่งควรทำด้วยวิธีการที่หลากหลายและยืดหยุ่นตามสถานการณ์ เช่น การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มาใช้ในการนิเทศการศึกษาทางไกล แนวทางการส่งเสริมการบริหารวิชาการนี้ต้องมีกระบวนการวางแผนร่วมกันจากทุกภาคส่วน ทั้งครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา การพัฒนาบุคลากรครูผู้สอนให้ทันสมัย ครูต้องมีความรู้และทักษะที่ทันกับยุคสมัยและทันต่อเหตุการณ์ เพื่อสามารถใช้เทคโนโลยีและวิธีการสอนที่หลากหลายในการสอน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา การมีเครือข่ายที่ดีจะช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง การใช้กระบวนการและวิธีการที่ยืดหยุ่นหลากหลายและการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้ในทุกที่ทุกสถานการณ์ และทุกบุคคล การสร้างวิถีชีวิตแห่งการเรียนรู้และวิถีชีวิตใหม่จะช่วยให้การศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษามีความยืดหยุ่นและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การได้รับความสนับสนุนจากผู้บริหาร การสร้างความยืดหยุ่นในการเรียนการสอน การบูรณาการเทคโนโลยี การพัฒนาบุคลากร การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และบรรยากาศที่เปิดกว้างต่อการเรียนรู้

16. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 16 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) **ภาพอนาคตแง่ดี** การจัดการเรียนการสอนมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ทันเหตุการณ์และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ในยุคนี้ เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีการพัฒนาและปรับตัวให้สอดคล้องกับการพัฒนานักเรียนที่เปลี่ยนไปตามเป้าหมายและยุคสมัยใหม่ การใช้เทคโนโลยีในการนิเทศติดตามและการประเมินผลจะช่วยให้การเรียนการสอนมีความทันสมัยและเข้าถึงง่ายมากขึ้น การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและทันสมัยต้องมีการใช้อุปกรณ์ที่หลากหลาย การใช้นวัตกรรมในการสอนช่วยให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(1.2) **ภาพอนาคตแง่ร้าย** การนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบการศึกษานั้นยังมีอุปสรรคและปัญหาหลายประการ เช่น ความไม่พร้อมของครูและนักเรียนในการใช้เทคโนโลยี การขาดทรัพยากรและอุปกรณ์ที่ทันสมัย รวมถึงการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านความปลอดภัยของข้อมูลและการปกป้องความเป็นส่วนตัวของนักเรียนในระบบออนไลน์

(1.3) **ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด** มีการบูรณาการเทคโนโลยี การพัฒนาบุคลากร และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ บรรยากาศที่เปิดกว้างต่อการเรียนรู้ ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีการพัฒนาและปรับตัวให้สอดคล้องกับการพัฒนานักเรียนที่เปลี่ยนไปตามเป้าหมายและยุคสมัยใหม่ ครูผู้สอนควรสามารถสร้างและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน นอกจากนี้ การวัดและการประเมินผลก็เป็นสิ่งสำคัญ การวัดผลที่ดีควรสะท้อนความสำเร็จของผู้เรียนและช่วยให้ผู้เรียนสามารถทราบผลการเรียนรู้ของตนเองได้ทันที การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันเป็นทีมจะช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การมีระบบประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้การบริหารวิชาการในโรงเรียนมีมาตรฐานและสามารถพัฒนาต่อไปได้อย่างยั่งยืน มุ่งเน้นไปที่การปรับเปลี่ยนและพัฒนาวิธีการบริหารวิชาการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในการศึกษา การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ร่วมมือกันเป็นทีมจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาครูผู้สอน การให้โอกาสและทรัพยากรในการพัฒนาทักษะและความรู้ใหม่ ๆ ครูผู้สอนเองมีการปรับตัวและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการสื่อสารที่เปิดกว้าง การประเมินผลที่ทันสมัยและยืดหยุ่น และการมีระบบประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ

17. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญคนที่ 17 ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับอนาคต ดังนี้

1) ภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

(1.1) **ภาพอนาคตแง่ดี** มีการวางแผนการปฏิบัติงานและกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาในทุกช่วงวัยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมปัจจุบัน การทำงานในโรงเรียนที่มีการประสานงานกันอย่างดีระหว่างสถานศึกษาและส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภายนอก การสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งนี้จะช่วยเสริมสร้างความพร้อมในสถานศึกษา การมีหลักสูตรที่รองรับนวัตกรรมทางการศึกษาและการมุ่งเน้นให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ก็เป็นสิ่งสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน หรือการเสริมสร้างทักษะชีวิต การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

(1.2) **ภาพอนาคตแง่ร้าย** การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในสังคมและเทคโนโลยีอาจทำให้ครูและบุคลากรไม่สามารถปรับตัวได้ทัน การสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งระหว่างสถานศึกษาและชุมชนต้องใช้เวลาและความพยายาม อาจทำให้เกิดความล่าช้าและปัญหาในการดำเนินงาน การขาดแคลนการฝึกอบรมหรือการพัฒนาที่ไม่เพียงพออาจทำให้ครูไม่สามารถใช้เทคโนโลยีหรือวิธีการสอนใหม่ ๆ ได้เต็มที่

(1.3) **ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด** สถานศึกษาควรมีการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่น มีกระบวนการสอนแบบผสมผสานที่สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในห้องและนอกห้องเรียน ครูผู้สอนมีบทบาทในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้แก่แก่นักเรียน และสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตรงกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน การพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ที่เหมาะสม การเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยี การอบรมทักษะการใช้เทคโนโลยีให้กับครู ผู้บริหาร ยังควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบและสร้างสื่อวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจและทันสมัย การพัฒนาทักษะการถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้แก่ครูผู้สอนและบุคลากร มีการวางแผนและการจัดการองค์การที่เหมาะสม มีการจัดสรรงบประมาณให้คุ้มค่ากับสิ่งที่ได้รับ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและสถานศึกษา ให้นับถึงความสำคัญของการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต การมีคุณธรรม จริยธรรม โดยให้การ บูรณาการเข้าไปในหลักสูตรของสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระฯ การใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาและแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนจะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น สถานศึกษาควรมีการนิเทศ ติดตาม และพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง การให้ผลสะท้อนกลับ (Feedback) ให้กับครูผู้สอนเพื่อมาพัฒนาการจัดการศึกษา

2) กลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ควรเป็น การวางแผนและกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโดยใช้ระบบสารสนเทศ การเสริมการสอนแบบ Active Learning และการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง สร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และการวิจัยในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) พบว่า กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นที่เป็นภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย ภาพอนาคตที่เป็นไปได้มากที่สุด และกลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานะวิถีชีวิตใหม่ ตามรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 : ผลสรุปการสัมภาษณ์ ภาพอนาคตทั้ง 3 ด้าน คือ

1. ภาพอนาคตแง่ดีของกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานะวิถีชีวิตใหม่ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นคล้ายกันว่า 1) โรงเรียนประถมศึกษาต้องมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น การใช้เทคโนโลยีที่นำข้อมูลเสมือนมาผสมผสานกับโลกความเป็นจริงด้วยรูปแบบ 3 มิติ (Augmented Reality : AR) การนำเทคโนโลยีที่สร้างสิ่งแวดล้อมเสมือนจริง (Virtual Reality : VR) เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่มีประสิทธิภาพ 2) ควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานและกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาในทุกช่วงวัยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคม 3) ครูได้รับการอบรมต่อเนื่องเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและการสร้างสื่อการสอนเพื่อให้มีทักษะและความสามารถในการสร้างและพัฒนานวัตกรรมการสอนที่หลากหลายและทันสมัย 4) นักเรียนจะได้รับการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) ด้วยสื่อการสอนที่หลากหลาย เช่น Online, On Hand, On Demand และ On Air และควรมีการเรียนรู้แบบผสมผสานที่นำการเรียนรู้แบบออนไลน์และการเรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิมเข้าด้วยกัน 5) ระบบการวัดและการประเมินผลที่ทันสมัยและเหมาะสมในการสะท้อนความสำเร็จของผู้เรียนจะทำให้เด็กนักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 6) การนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตรจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในการเรียนการสอน 7) ชุมชนการเรียนรู้จะถูกสร้างขึ้น โดยมีการร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง และองค์กรภายนอก จะช่วยสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่แข็งแกร่งและยั่งยืน

2. ภาพอนาคตแง่ร้ายของกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานะวิถีชีวิตใหม่ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นที่คล้ายกัน คือ 1) การขาดทรัพยากรและ

การสนับสนุนจากภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้อง 2) โรงเรียนประถมศึกษาบางแห่งไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสอนที่ทันสมัย 3) ครูขาดทักษะและความรู้ในการใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายและเหมาะสม ทำให้การเรียนการสอนไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงได้ 4) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง 5) การเรียนรู้มีข้อจำกัดและขาดความยืดหยุ่น 6) นักเรียนไม่ได้รับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับความสามารถที่แท้จริงได้ซึ่งเป็นผลที่อาจจะทำให้แรงจูงใจในการเรียนรู้ลดน้อยลง 7) สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนทำให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลดลงเกิดผลกระทบต่อการเรียนรู้

3. ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุดของกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานะวิถีชีวิตใหม่ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกันกับภาพอนาคตในแง่ดี คือ 1) โรงเรียนประถมศึกษาจะมีนโยบายและแผนงานวิชาการที่ชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล การวางแผนนโยบายและเป้าหมายการบริหารงานวิชาการที่ยืดหยุ่นและทันสมัย คือสิ่งสำคัญที่จะรับมือต่อยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงระบบการวัดและประเมินผลจะถูกปรับปรุงให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น 2) มีการพัฒนาทักษะของบุคลากรผ่านการอบรม การปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่นมากขึ้นและสามารถปรับตัวตามสถานการณ์ได้ดียิ่งขึ้น ควรพัฒนาความสามารถที่จะนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีออกแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานที่นำการเรียนรู้แบบออนไลน์และการเรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิมเข้าด้วยกันผ่านการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีที่เหมาะสม การใช้ระบบฐานข้อมูลและกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน 3) การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถได้รับข้อมูลย้อนกลับทันที การจัดการกิจกรรมโดยใช้สื่อดิจิทัล นวัตกรรมที่ทันสมัย การใช้เครื่องมือออนไลน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมไปถึงการนำระบบปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีหลากหลายเข้ามามีใช้ในการเรียนการสอน 4) เกิดความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างเข้มแข็ง ทำให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้สามารถพัฒนาและเติบโตได้ แม้ว่าการจัดการเรียนการสอนจะยังมีข้อจำกัดและมีความท้าทายในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคที่มีความเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพบนฐานวิถีชีวิตใหม่

ส่วนที่ 2 : ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่

1. กลยุทธ์ที่ 1 นโยบายและแผนงานวิชาการในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันว่า ในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการใหม่ ๆ ด้วยการมีนโยบายและแผนงานวิชาการที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขปัญหาภาวะการเรียนรู้ถดถอย โดยให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีมาตรการป้องกันเหตุการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่นั้น ต้องอาศัยโมเดลที่เหมาะสมและแผนพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะสูง ส่งเสริมกระบวนการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน การวางนโยบายและเป้าหมายการบริหารงานวิชาการที่ยืดหยุ่นและทันสมัยคือสิ่งสำคัญที่จะรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง ระบบประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาจะต้องมีประสิทธิภาพ เพื่อรับรองคุณภาพการศึกษาที่ได้มาตรฐาน การนำเทคโนโลยีมาช่วยในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชิงรุก และการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นทักษะเทคโนโลยี จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปได้ นอกจากนี้ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและการรู้เท่าทันเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องถูกฝังอยู่ในหลักสูตร การจัดสรรทรัพยากรทางด้านเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา รวมถึงการนิเทศ ติดตาม และพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการโดยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้ระบบการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาทักษะและสมรรถนะของบุคลากรบนฐานวิถีชีวิตใหม่ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันว่า บทบาทของครูผู้สอนในยุคปัจจุบัน ครูจะต้องเน้นไปที่การเป็นผู้ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Coaching) มากกว่าการเป็นผู้สอนแบบดั้งเดิมที่เน้นการพูดและท่องจำ ครูต้องมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ครูต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี สามารถใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน รวมทั้งการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีมกับทุกระดับในองค์กร การวางแผนตนเองในการเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาให้เป็นนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อให้เกิดผลงานที่เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับใช้ในการทำงานภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้บุคลากร สามารถพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถนำนวัตกรรมทางการศึกษาไปพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพ การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Communities, PLC) เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่าของแต่ละบุคคลระหว่างกัน บุคลากรทางการศึกษามีทัศนคติที่ดีและยอมเปิดรับต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีในโลกปัจจุบัน รวมทั้งการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้สื่อที่ทันสมัยและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นกลยุทธ์

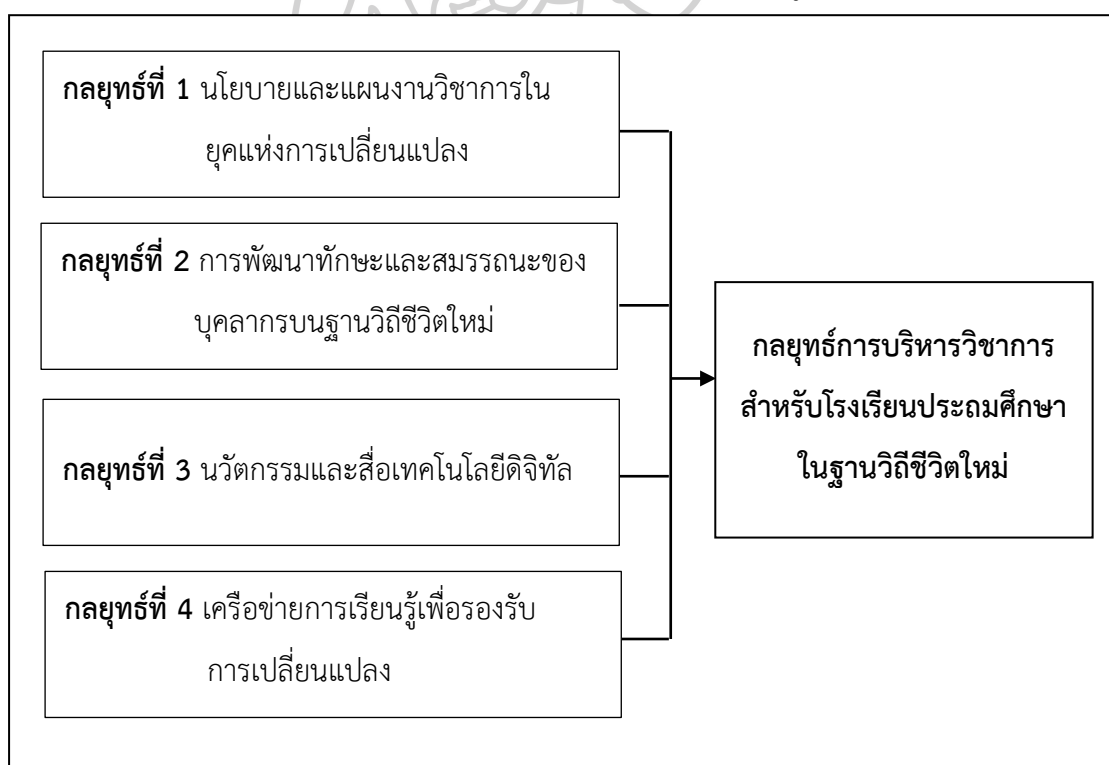
ที่สำคัญที่ช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนและส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีขึ้น การใช้เทคโนโลยีในการประเมินผลและวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนช่วยให้การติดตามความก้าวหน้าและการประเมินผลของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการใช้ระบบฐานข้อมูลและกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ การจัดทำและนำเสนอเนื้อหาการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น ห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual Classroom) MOOC (Massive Open Online Course) ระบบเรียนออนไลน์ เช่น Khan Academy การใช้แนวทางแบบ BYOD (Bring Your Own Device) แพลตฟอร์ม DEEP (Digital Education Excellence Platform) แพลตฟอร์มสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ (LXP – Learning Experience Platform) จะช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ง่าย รวดเร็ว ไม่จำกัดช่วงเวลา และเนื้อหาการเรียนรู้ที่มากมายนี้จะช่วยตอบสนองต่อความต้องการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความแตกต่างและความถนัดของแต่ละบุคคล

3. กลยุทธ์ที่ 3 นวัตกรรมและสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันว่า ในปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถได้รับข้อมูลย้อนกลับทันที รวมถึงนวัตกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) และการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning) เป็นนวัตกรรมที่ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเข้าถึงได้ง่ายขึ้น การจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายรวมถึงการใช้ทรัพยากรดิจิทัลอื่นๆ เช่น แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์มือถือในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและการบูรณาการคุณธรรมในการจัดการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ การพัฒนาทักษะดิจิทัลและการใช้เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน เช่น การเรียนรู้ผ่านโทรศัพท์มือถือ (Mobile Learning) การเรียนรู้แบบทีละเล็กละน้อยผ่านคอนเทนต์สั้นๆ (Micro Learning) การเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Learning) การเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยเกม (Gamification) การเรียนผ่านสื่อวิดีโอ (Video Learning) การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีเสมือนจริง (Immersive Learning) รวมไปถึงการนำระบบปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีที่หลากหลายเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนไม่เพียงแต่เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้แต่ยังเสริมสร้างการเข้าถึงเทคโนโลยีที่หลากหลาย การพัฒนาหลักสูตรที่นำนวัตกรรมการศึกษามาใช้ร่วมกับการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีเป็นอีกหนึ่งวิธีที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคสมัยใหม่ได้อย่างดี

4. กลยุทธ์ที่ 4 เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันว่า การสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายต่าง ๆ

จะเป็นการผลักดันงานวิชาการให้ก้าวหน้าด้วยการทำงานร่วมกันกับหลากหลายองค์กร เช่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เครือข่ายผู้ประกอบการ และชุมชน โดยมีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาด้านการศึกษาที่ชัดเจนร่วมกัน การทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ด้านวิชาการกับหน่วยงานด้านการศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ทุกฝ่ายสามารถแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ พัฒนาวิธีการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนทรัพยากรการเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ การประสานความร่วมมือกับองค์กรวิชาชีพยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเครือข่ายที่มีคุณภาพ ซึ่งมีเป้าหมายร่วมกันในการยกระดับคุณภาพการศึกษา การทำงานร่วมกันกับองค์กรวิชาชีพเหล่านี้ช่วยให้สามารถพัฒนาวิธีการสอน สื่อ และเทคนิคต่าง ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในแต่ละคน รูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทำให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจในเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาการศึกษา ทำให้ทุกฝ่ายสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การศึกษาที่มีคุณภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

จากการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้างต้น ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน จึงขอสรุปกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ ดังแสดงในแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่” เป็นการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Future Research : EFR) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารระดับนโยบาย จำนวน 6 คน 2) กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา 3) กลุ่มที่ 3 นักวิชาการ จำนวน 5 คน โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นที่เป็นภาพอนาคตแง่ดี ภาพอนาคตแง่ร้าย และภาพอนาคตที่เป็นไปได้มากที่สุด ตามรายละเอียดดังนี้

1. ภาพอนาคตแง่ดีของกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย 1) โรงเรียนประถมศึกษาต้องมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น การใช้เทคโนโลยีที่นำข้อมูลเสมือนมาผสมผสานกับโลกความเป็นจริงด้วยรูปแบบ 3 มิติ (Augmented Reality : AR) การนำเทคโนโลยีที่สร้างสิ่งแวดล้อมเสมือนจริง (Virtual Reality : VR) เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ 2) ควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานและกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาในทุกช่วงวัยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคม 3) ครูได้รับการอบรมต่อเนื่องเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและการสร้างสื่อการสอน เพื่อให้มีทักษะและความสามารถในการสร้างและพัฒนานวัตกรรมการสอนที่หลากหลายและทันสมัย 4) นักเรียนจะได้รับการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) ด้วยสื่อการสอนที่หลากหลาย เช่น Online, On Hand, On Demand และ On Air และควรมีการเรียนรู้แบบผสมผสานที่นำการเรียนรู้แบบออนไลน์และการเรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิมเข้าด้วยกัน 5) ระบบการวัดและการประเมินผลที่ทันสมัยและเหมาะสมในการสะท้อนความสำเร็จของผู้เรียนจะทำให้นักเรียน

มีแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 6) การนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตร จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในการเรียนการสอน 7) ชุมชนการเรียนรู้จะถูกสร้างขึ้นโดยมีการร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง และองค์กรภายนอก จะช่วยสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่แข็งแกร่งและยั่งยืน

2. ภาพอนาคตแง่ร้ายของกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานะวิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย คือ 1) การขาดทรัพยากรและการสนับสนุนจากภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้อง 2) โรงเรียนประถมศึกษาบางแห่งไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสอนที่ทันสมัย 3) ครูขาดทักษะและความรู้ในการใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายและเหมาะสม ทำให้การเรียนการสอน ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงได้ 4) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง 5) การเรียนรู้มีข้อจำกัดและขาดความยืดหยุ่น 6) นักเรียนไม่ได้รับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับความสามารถที่แท้จริงได้ซึ่งเป็นผลที่อาจทำให้แรงจูงใจในการเรียนรู้ลดน้อยลง 7) สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนทำให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลดลงเกิดผลกระทบต่อการเรียนรู้

3. ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุดของกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานะวิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย 1) โรงเรียนประถมศึกษาจะมีนโยบายและแผนงานวิชาการที่ชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล การวางนโยบายและเป้าหมายการบริหารงานวิชาการที่ยืดหยุ่นและทันสมัย คือสิ่งสำคัญที่จะรับมือต่อยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง มีระบบการวัดและประเมินผลจะถูกปรับปรุงให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น 2) มีการพัฒนาทักษะของบุคลากรผ่านการอบรม การปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่นมากขึ้นและสามารถปรับตัวตามสถานการณ์ได้ดียิ่งขึ้น ควรพัฒนาความสามารถที่จะนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีออกแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานที่นำการเรียนรู้แบบออนไลน์และการเรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิมเข้าด้วยกันผ่านการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีที่เหมาะสม การใช้ระบบฐานข้อมูลและกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน 3) การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถได้รับข้อมูลย้อนกลับทันทีการจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อดิจิทัล นวัตกรรมที่ทันสมัย การใช้เครื่องมือออนไลน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมไปถึงการนำระบบปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีหลากหลายเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน 4) เกิดความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ต่าง ๆ อย่างเข้มแข็ง ทำให้ชุมชนแห่งการเรียนรู้สามารถพัฒนาและเติบโตได้ แม้ว่าการจัดการเรียนการสอนจะยังมีข้อจำกัดและมีความท้าทายในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคที่มีความเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพบนฐานวิถีชีวิตใหม่

4. กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ ดังนี้

4.1 กลยุทธ์ที่ 1 นโยบายและแผนงานวิชาการในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง
กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันว่า ในยุคที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการใหม่ ๆ ด้วยการมีนโยบายและแผนงานวิชาการที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขปัญหาภาวะการเรียนรู้ถดถอย โดยให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีมาตรการป้องกันเหตุการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่นั้น ต้องอาศัยโมเดลที่เหมาะสมและแผนพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะสูง ส่งเสริมกระบวนการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน การวางนโยบายและเป้าหมายการบริหารงานวิชาการที่ยืดหยุ่นและทันสมัย คือ สิ่งสำคัญที่จะรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง ระบบประกันคุณภาพ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาจะต้องมีประสิทธิภาพ เพื่อรับรองคุณภาพการศึกษาที่ได้มาตรฐาน การนำเทคโนโลยีมาช่วยในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชิงรุก และการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นทักษะเทคโนโลยีและสมรรถนะของผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปได้ นอกจากนี้ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและการรู้เท่าทันเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องถูกฝังอยู่ในหลักสูตร การจัดสรรทรัพยากรทางด้านเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา รวมถึงการนิเทศ ติดตาม และพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการโดยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้การบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.2 กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาทักษะและสมรรถนะของบุคลากรบนฐานวิถีชีวิตใหม่
กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันว่า บทบาทของครูผู้สอนในยุคปัจจุบัน ครูจะต้องเน้นไปที่การเป็นผู้ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Coaching) มากกว่าการเป็นผู้สอนแบบดั้งเดิมที่เน้นการพูดและท่องจำ ครูต้องมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ครูต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี สามารถใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน รวมทั้งการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีมกับทุกระดับในองค์กร การวางแผนตนเองในการเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาให้เป็นนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อให้เกิดผลงานที่เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับใช้ในการทำงานภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้บุคลากร สามารถพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถนำนวัตกรรมทางการศึกษาไปพัฒนาการศึกษาที่มีคุณภาพ การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Communities : PLC)

เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่าของแต่ละบุคคลระหว่างกัน บุคลากรทางการศึกษามีทัศนคติที่ดีและยอมเปิดรับต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีในโลกปัจจุบัน รวมทั้งการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้สื่อที่ทันสมัยและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่ช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนและส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีขึ้น การใช้เทคโนโลยีในการประเมินผลและวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนช่วยให้การติดตามความก้าวหน้าและการประเมินผลของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการใช้ระบบฐานข้อมูลและกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ การจัดทำและนำเสนอเนื้อหาการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น ห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual Classroom) MOOC (Massive Open Online Course) ระบบเรียนออนไลน์ เช่น Khan Academy การใช้แนวทางแบบ BYOD (Bring Your Own Device) แพลตฟอร์ม DEEP (Digital Education Excellence Platform) แพลตฟอร์มสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ (LXP – Learning Experience Platform) จะช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ง่าย รวดเร็ว ไม่จำกัดช่วงเวลา และเนื้อหาการเรียนรู้ที่มากมายนี้จะช่วยตอบสนองต่อความต้องการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความแตกต่างและความถนัดของแต่ละบุคคล

4.3 กลยุทธ์ที่ 3 นวัตกรรมและสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันว่า ในปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถได้รับข้อมูลย้อนกลับทันที รวมถึงนวัตกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) และการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning) เป็นนวัตกรรมที่ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเข้าถึงได้ง่ายขึ้น การจัดการกิจกรรมโดยใช้สื่อที่หลากหลายนวมถึงการใช้ทรัพยากรดิจิทัลอื่น ๆ เช่น แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์มือถือในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและการบูรณาการคุณธรรมในการจัดการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ การพัฒนาทักษะดิจิทัลและการใช้เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน เช่น การเรียนรู้ผ่านโทรศัพท์มือถือ (Mobile Learning) การเรียนรู้แบบทีละเล็กละน้อยผ่านคอนเทนต์สั้นๆ (Micro Learning) การเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Learning) การเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยเกม (Gamification) การเรียนผ่านสื่อวิดีโอ (Video Learning) การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีเสมือนจริง (Immersive Learning) รวมไปถึงการนำระบบปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีหลากหลายเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนไม่เพียงแต่เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ แต่ยังเสริมสร้างการเข้าถึงเทคโนโลยีที่หลากหลาย การพัฒนาหลักสูตรที่นำนวัตกรรมศึกษามาใช้ร่วมกับการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีเป็นอีก

หนึ่งวิธีที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคสมัยใหม่ได้อย่างดี

4.4 กลยุทธ์ที่ 4 เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันว่า การสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายต่าง ๆ จะเป็นการผลักดันงานวิชาการให้ก้าวหน้าด้วยการทำงานร่วมกันกับหลากหลายองค์กร เช่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เครือข่ายผู้ประกอบการ และชุมชน โดยมีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาด้านการศึกษาที่ชัดเจนร่วมกัน การทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ด้านวิชาการกับหน่วยงานด้านการศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นวิธีหนึ่งซึ่งช่วยให้ทุกฝ่ายสามารถแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ พัฒนาวิธีการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนทรัพยากรการเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ การประสานความร่วมมือกับองค์กรวิชาชีพยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเครือข่ายที่มีคุณภาพ ซึ่งมีเป้าหมายร่วมกันในการยกระดับคุณภาพการศึกษา การทำงานร่วมกันกับองค์กรวิชาชีพเหล่านี้ช่วยให้สามารถพัฒนาวิธีการสอน สื่อ และเทคนิคต่าง ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในแต่ละคน รูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทำให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจในเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาการศึกษา ทำให้ทุกฝ่ายสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การศึกษาที่มีคุณภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่” โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic futures research : EFR) ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ประกอบด้วยภาพอนาคตและกลยุทธ์ตามลำดับดังนี้

1. ภาพอนาคตแง่ดีของกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย 1) โรงเรียนประถมศึกษาต้องมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น การใช้เทคโนโลยีที่นำข้อมูลเสมือนมาผสมผสานกับโลกความเป็นจริงด้วยรูปแบบ 3 มิติ (Augmented Reality : AR) การนำเทคโนโลยีที่สร้างสิ่งแวดล้อมเสมือนจริง (Virtual Reality : VR) เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ 2) ควรมีการวางแผนการปฏิบัติงานและกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาในทุกช่วงวัยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคม 3) ครูได้รับการอบรมต่อเนื่องเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและการสร้างสื่อ

การสอน เพื่อให้มีทักษะและความสามารถในการสร้างและพัฒนานวัตกรรมการสอนที่หลากหลาย และทันสมัย 4) นักเรียนจะได้รับการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) ด้วยสื่อการสอนที่หลากหลาย เช่น Online, On Hand, On Demand และ On Air และควรมีการเรียนรู้แบบผสมผสานที่นำการเรียนรู้แบบออนไลน์และการเรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิมเข้าด้วยกัน 5) ระบบการวัดและการประเมินผลที่ทันสมัยและเหมาะสมในการสะท้อนความสำเร็จของผู้เรียนจะทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 6) การนิเทศการสอนแบบกัลยาณมิตรจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในการเรียนการสอน 7) ชุมชนการเรียนรู้จะถูกสร้างขึ้นโดยมีการร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง และองค์กรภายนอก จะช่วยสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่แข็งแกร่งและยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฟร์นันเดซ, ลอเรนเต้ และเรกาลาโด (Fernández, Lorente and Regalado) ทำการศึกษาเกี่ยวกับ “กลยุทธ์การศึกษาระดับประถมศึกษาในหลักสูตรแบบดิจิทัล” ผลการศึกษาพบว่า เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นทีม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแต่ละคนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ เครื่องมือและทรัพยากรทางดิจิทัลช่วยเพิ่มความสามารถในการกำกับดูแลความต้องการในการเรียนรู้ที่หลากหลาย การใช้เทคโนโลยีในห้องเรียนช่วยให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น มีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนด้วยการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล ปรับเปลี่ยนจากวิธีการสอนแบบเดิม โดยเปลี่ยนไปใช้แนวทางที่มีการโต้ตอบและเน้นที่ตัวผู้เรียนมากขึ้น ครูต้องปรับเปลี่ยนแนวทางและกลยุทธ์ในการสอนเพื่อรวมเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับการเรียนการสอน ซึ่งรวมถึงการใช้สื่อการสอนแบบใหม่ เช่น การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์หรือเครื่องมือการสอนแบบโต้ตอบ รวมไปถึงการฝึกฝน และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของครูผู้สอนช่วยให้ครูผู้สอนสามารถใช้เทคโนโลยีในการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการฝึกอบรมเฉพาะทางด้านเทคนิคและเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ครูสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการห้องเรียนและการสอนได้ดียิ่งขึ้นทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านวิชาชีพของครูที่จะต้องปรับตัวและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการศึกษาอย่างเต็มที่

2. ภาพอนาคตแง่ร้ายของกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานะวิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย คือ 1) การขาดทรัพยากรและการสนับสนุนจากภาครัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้อง 2) โรงเรียนประถมศึกษาบางแห่งไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสอนที่ทันสมัย 3) ครูขาดทักษะและความรู้ในการใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายและเหมาะสม ทำให้การเรียนการสอนไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงได้ 4) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง 5) การเรียนรู้มีข้อจำกัดและขาดความยืดหยุ่น 6) นักเรียนไม่ได้รับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับความสามารถที่แท้จริงได้ซึ่งเป็นผลที่อาจจะทำให้แรงจูงใจในการเรียนรู้ลดน้อยลง 7) สถานการณ์ที่ไม่

แน่นอนทำให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลดลงเกิดผลกระทบต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวูยซิลีเล มซิลลา (Vuyisile Msila) ทำการศึกษาเรื่อง “ผู้บริหารสถานศึกษาช่วงหลังโควิด-19: มิติใหม่ของศิลปการบริหารโรงเรียนสำหรับอนาคต” ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนหลายแห่งต้องเผชิญกับความท้าทายที่ไม่เคยมีมาก่อน โดยเฉพาะในโรงเรียนที่ด้อยโอกาสและขาดแคลนทรัพยากร โรงเรียนในพื้นที่ชนบท ที่ต้องเผชิญกับความท้าทายมากมาย เช่น การขาดแคลนทรัพยากรการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้ มักขาดแคลนทรัพยากรที่จำเป็น เช่น หนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน และเทคโนโลยี การขาดแคลนครูที่มีคุณภาพ โดยมีครูที่ไม่เพียงพอและครูที่ไม่ผ่านการรับรองตามมาตรฐาน และผลกระทบต่อ การปรับตัวของนักเรียนและครูที่ไม่สามารถปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงนี้ได้ทันทั่วทั้งที่ ผลกระทบอื่น ๆ ที่ค้นพบ ได้แก่ ผลกระทบด้านจิตวิทยาของครูและนักเรียนครูและนักเรียนต้องเผชิญกับความเครียดและความวิตกกังวล แรงจูงใจในการเรียนรู้ และประสิทธิภาพการทำงานของครูลดลง การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างมาก ข้อเสนอที่ค้นพบในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรพัฒนาทักษะการปรับตัวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การวางแผนและการจัดการทรัพยากรอย่างมีระบบ มีความรู้และความเข้าใจในนโยบายการศึกษา และสามารถประยุกต์ใช้ในบริบทของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม โรงเรียนควรสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนและเป็นกันเอง เพื่อให้ครูและนักเรียนรู้สึกมั่นใจและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดียิ่งขึ้น มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุง การสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โรงเรียนควรมีการสนับสนุนทางจิตวิทยาสำหรับนักเรียนและครู เพื่อช่วยให้บุคลากรเหล่านี้สามารถรับมือกับความเครียดและความกดดันที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาด โรงเรียนควรลงทุนในการพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษา ครูควรได้รับการฝึกอบรมในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา เพื่อให้สามารถใช้เครื่องมือและแพลตฟอร์มการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ภาพอนาคตที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุดของกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานะวิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย 1) โรงเรียนประถมศึกษาจะมีนโยบายและแผนงานวิชาการที่ชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล การวางแผนนโยบายและเป้าหมายการบริหารงานวิชาการที่ยืดหยุ่นและทันสมัย คือสิ่งสำคัญที่จะรับมือต่อยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง มีระบบการวัดและประเมินผลจะถูกปรับปรุงให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น 2) มีการพัฒนาทักษะของบุคลากรผ่านการอบรม การปฏิบัติงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันการเรียนการสอนมีความยืดหยุ่นมากขึ้นและสามารถปรับตัวตามสถานการณ์ได้ดียิ่งขึ้น ควรพัฒนาความสามารถที่จะนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีออกแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานที่นำการเรียนรู้แบบออนไลน์และการเรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิมเข้า

ด้วยกันผ่านการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีที่เหมาะสม การใช้ระบบฐานข้อมูลและกระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน 3) การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถได้รับข้อมูลย้อนกลับทันที การจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อดิจิทัล นวัตกรรมที่ทันสมัย การใช้เครื่องมือออนไลน์ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน รวมไปถึงการนำ ระบบปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีหลากหลายเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน 4) เกิดความร่วมมือ ระหว่างครู นักเรียน และผู้ประกอบการรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างเข้มแข็ง ทำให้ชุมชนแห่ง การเรียนรู้สามารถพัฒนาและเติบโตได้ แม้ว่าการจัดการเรียนการสอนจะยังมีข้อจำกัดและมีความท้า ทายในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคที่มีความเปลี่ยนแปลง ได้ อย่างมีประสิทธิภาพบนฐานวิถีชีวิตใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา ไชยวงศ์, หาญศึก เล็บครุฑ และ สมเกียรติ ตุ่นแก้ว ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษางานวิชาการตามวิถี การเรียนรู้ใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3” พบว่า กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษางานวิชาการตามวิถีการเรียนรู้ ใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ คือ 1) มีระบบการบริหารจัดการงานวิชาการด้วยเทคโนโลยี ที่มีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาโครงสร้างการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามวิถี การเรียนรู้ใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 3) ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้นำทางด้าน วิชาการและมีทักษะการใช้เทคโนโลยี 4) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและ 5) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อ สร้างเครือข่ายชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาการระหว่างโรงเรียนและชุมชน

4. กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์ที่ 1 นโยบายและแผนงานวิชาการในยุคแห่งการ เปลี่ยนแปลง 2) กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาทักษะและสมรรถนะของบุคลากรบนฐานวิถีชีวิตใหม่ 3) กลยุทธ์ที่ 3 นวัตกรรมและสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล และ 4) กลยุทธ์ที่ 4 เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนประถมศึกษาต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับความ ท้าทายที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี การจัดการเรียน การสอนที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันถือเป็นสิ่งที่สำคัญ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาควรเป็นไป อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงไม่เพียงแต่ในด้านวิชาการ เท่านั้นแต่ยังรวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน เพื่อสามารถสร้างสรรค์วิธีการสอนที่ น่าสนใจ และเข้าถึงนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น หลักสูตรการเรียนรู้ต้องออกแบบให้เหมาะสมกับผู้เรียน และ การเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยนำเทคโนโลยีมา ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีช่วยให้การเรียนการ

สอนเป็นไปอย่างยืดหยุ่น สามารถเข้าถึงได้จากทุกที่ทุกเวลา และสนับสนุนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ความต้องการของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติกิติ์ สาสุทธิ์ ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ มี 6 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์เสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา 2) กลยุทธ์พัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพนักเรียน 3) กลยุทธ์พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและสภาพแวดล้อม 4) การส่งเสริมการนิเทศการศึกษาพัฒนา วิชาการ 5) กลยุทธ์พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และ 6) กลยุทธ์ประเมินผลพัฒนา วิชาการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระศักดิ์ สนสูงเนิน และชุตติมา มุสิกานนท์ ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารวิชาการของโรงเรียนในยุครฐานวิถีชีวิตถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1” ได้กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียน จำนวน 7 กลยุทธ์ 15 ตัวชี้วัด รายละเอียดดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ส่งเสริมและ สนับสนุนให้มีการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ กลยุทธ์ที่ 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียน มีหลักสูตรที่สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน กลยุทธ์ที่ 3 ด้าน พัฒนาระบบการเรียนรู้อัจฉริยะ ได้แก่ การจัดการระบบการเรียนรู้อัจฉริยะที่หลากหลาย โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกรูปแบบ กลยุทธ์ที่ 4 ด้านวัดผล ประเมินผล ได้แก่ จัดทำแผนการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นสภาพจริง และมีการวัดผลประเมินผลตามสภาพ จริง กลยุทธ์ที่ 5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเห็น ความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน กลยุทธ์ที่ 6 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน กลยุทธ์ที่ 7 ด้านการนิเทศการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารให้ความสำคัญ ของการนิเทศการศึกษาทั้งการเข้าชมสภาพจริงของการจัดการเรียนการสอน ภายในโรงเรียน อย่าง เป็นกัลยาณมิตร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปเรซ และคณะ (Pérez et al.) ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การศึกษาในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 ด้วยวิธีการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็น ระบบ” ผลการศึกษาพบว่า การใช้เทคโนโลยี ICT เพิ่มขึ้นอย่างมากจากแต่ก่อน ผลจากการระบาดของ โรค COVID-19 ทำให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ยังไม่ได้รับความสำคัญ มากนัก แต่ในช่วงการระบาดการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้เพิ่มขึ้นอย่างมาก การใช้แพลตฟอร์มใน การติดต่อสื่อสารได้รับความนิยมมากขึ้น เช่น Zoom Cisco-Webex Microsoft-Teams และ Google-Meet แพลตฟอร์มเหล่านี้กลายเป็นแพลตฟอร์มหลักสำหรับการเรียนการสอนผ่านระบบ ออนไลน์แบบเรียลไทม์ (Real-Time) และมีการใช้แพลตฟอร์มที่สามารถเข้าถึงการเรียนโดยไม่จำกัด ช่วงเวลา เช่น Moodle ซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนได้ตามต้องการ ผลการศึกษา

ยังชี้ให้เห็นว่า การปรับตัวเข้ากับเครื่องมือดิจิทัลในด้านการศึกษาเป็นไปอย่างรวดเร็วเนื่องจาก การระบาดของโรค COVID-19 การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ช่วยให้การเรียนรู้สามารถดำเนินต่อไปได้ ท่ามกลางการล็อกดาวน์ทั่วโลก แต่การเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหันและการขาดการเตรียมการ ล่วงหน้าอย่างดี ได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาและความพึงพอใจของผู้เรียน มีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานด้านการศึกษาคควรทำการประเมินกลยุทธ์การศึกษาใหม่ ๆ ที่ถูกนำมาใช้ในช่วงเวลาดังกล่าว และดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสม เนื่องจากเครื่องมือเหล่านี้จะยังคงเป็นส่วนสำคัญในระบบ การศึกษา เป็นสิ่งที่จำเป็นในการวางแผนและเตรียมความพร้อมสำหรับสถานการณ์อื่นที่อาจเกิดขึ้น ในอนาคต ดังนั้นจากผลการวิเคราะห์กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานะ วิถีชีวิตใหม่ แต่ละกลยุทธ์สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

4.1 กลยุทธ์ที่ 1 นโยบายและแผนงานวิชาการในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง

ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการใหม่ ๆ ด้วยการมีนโยบาย และแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขปัญหาภาวะการเรียนรู้ถดถอย ซึ่งพบมากขึ้น ในปัจจุบัน การจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และมีมาตรการป้องกัน เหตุการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในฐานะวิถีชีวิตใหม่นั้น ต้อง อาศัยรูปแบบที่เหมาะสม และมีแผนพัฒนาหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะสูง ส่งเสริมกระบวนการคิดขั้นสูง ให้กับผู้เรียน การวางนโยบายและเป้าหมายการบริหารงานวิชาการที่ยืดหยุ่นและทันสมัยคือสิ่งสำคัญ ที่จะรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง ระบบประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาจะต้องมี ประสิทธิภาพ เพื่อรับรองคุณภาพการศึกษาที่ได้มาตรฐาน การนำเทคโนโลยีมาช่วยในงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนเชิงรุก และการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นทักษะเทคโนโลยี จะทำให้ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้และปรับตัวเข้ากับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปได้ นอกจากนี้ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและ การรู้เท่าทันเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องถูกฝังอยู่ในหลักสูตร การจัดสรรทรัพยากรทางด้าน เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา รวมถึงการนิเทศ ติดตาม และพัฒนากระบวนการ บริหารงานวิชาการโดยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้ระบบการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซาโน และ ซุมิยะ (Sano and Sumiya) ทำการศึกษาเรื่อง “ความหลากหลายของกลยุทธ์การศึกษาประถมศึกษาผลจากสี่ประเทศในเขตสหราชอาณาจักร ต่อวิกฤติการณ์ COVID-19” การศึกษานี้มุ่งเน้นไปที่การศึกษากลยุทธ์ที่แตกต่างกันของสี่ประเทศใน สหราชอาณาจักร ได้แก่ อังกฤษ ไอร์แลนด์เหนือ สกอตแลนด์ และเวลส์ ในการให้คำตอบในปัญหาที่ เกิดขึ้นจากการระบาดของโรค COVID-19 ผลการศึกษาพบว่า กลยุทธ์ทางการศึกษาที่ประเทศต่าง ๆ ในเขตสหราชอาณาจักรนำมาปรับใช้ในช่วงวิกฤติการณ์ COVID-19 มีด้วยกันตั้งแต่ การใช้การเรียนรู้ แบบระยะไกล โดยทุกประเทศได้ส่งเสริมการเรียนรู้แบบระยะไกลผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ โดยได้ทำ การปรับเปลี่ยนและพัฒนาอย่างรวดเร็วเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ต่อเนื่อง แม้จะอยู่

นอกสถานศึกษา มีการสนับสนุนผู้เรียนกลุ่มเปราะบาง โดยโรงเรียนยังคงเปิดให้บริการนักเรียนที่เป็นกลุ่มเปราะบางและบุตรหลานของบุคลากรที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำมาตรการเพื่อให้แน่ใจว่ากลุ่มคนเหล่านี้สามารถเข้าถึงทรัพยากรและการสนับสนุนทางการศึกษาได้ มีการแก้ไขปัญหาความไม่เท่าเทียมทางการเรียนรู้ดิจิทัล รัฐมีความพยายามในการให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต และมีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์แก่ผู้เรียนได้ใช้ เพื่อบรรเทาปัญหาในการเข้าถึงความรู้ดิจิทัล และส่งเสริมความเท่าเทียมทางการศึกษาสำหรับทุกคน มีการจัดหาอาหารให้กับผู้เรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือนักเรียนที่ด้อยโอกาส เนื่องจากการปิดสถานศึกษาอาจทำให้เด็ก ๆ เหล่านี้ขาดการสนับสนุนด้านโภชนาการที่พวกเขาได้รับจากสถานศึกษา รวมไปถึงการประเมินผลผู้เรียน โดยมีการปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินผลผู้เรียนเพื่อรองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยมีการใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการศึกษานี้สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของแต่ละประเทศในเขตสหราชอาณาจักรในการตอบสนองต่อวิกฤตการณ์ที่เกิดจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยแต่ละประเทศได้ใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของแต่ละประเทศ ในการรักษาคุณภาพการศึกษาและการเข้าถึงการศึกษาที่เท่าเทียม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แอนเดอร์สัน และคณะ (Andersson et al.) ทำการศึกษาเรื่อง “ความไว้วางใจในการบริหารงานวิชาการในช่วงการระบาดของ COVID-19: ผลกระทบระยะยาวต่อสุขภาพจิตและการเชื่อมั่นทางวิชาการ” ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยสำคัญในการสร้างความไว้วางใจ ได้แก่ 1) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารการศึกษาควรมีการสื่อสารที่ชัดเจน โปร่งใส และทันเวลา เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของนักเรียน การสื่อสารที่ดีช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและลดความกังวลของนักเรียน 2) การสร้างความเชื่อมั่นในองค์กร โดยผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศที่น่าเชื่อถือและเป็นกันเองในองค์กร การมีนโยบายและขั้นตอนที่ชัดเจน รวมถึงการสนับสนุนทางด้านจิตวิทยา ช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและความมั่นใจให้นักเรียน 3) การพัฒนาทักษะในการจัดการภาวะวิกฤต โดยผู้บริหารการศึกษาควรมีทักษะในการจัดการวิกฤตการณ์ต่าง ๆ และสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีแผนการจัดการที่ชัดเจนช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจในผู้บริหาร 4) การสนับสนุนทางจิตวิทยา โดยการสนับสนุนทางจิตวิทยาให้กับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาสุขภาพจิตที่ดี ผู้บริหารควรมีการให้คำปรึกษาและการสนับสนุนทางจิตวิทยาที่เหมาะสมเพื่อช่วยนักเรียนในการปรับตัวและจัดการกับความเครียดได้

4.2 กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาทักษะและสมรรถนะของบุคลากรบนฐานวิถีชีวิตใหม่

ควรมีการปรับเปลี่ยนบทบาทของครูผู้สอน ครูจะต้องเน้นไปที่การเป็นผู้ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Coaching) มากกว่าการเป็นผู้สอนแบบดั้งเดิมที่เน้นการพูดและท่องจำ ครูต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี สามารถใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน มีการพัฒนาทักษะ

การสื่อสารและการทำงานเป็นทีมกับทุกระดับในองค์กร การวางแผนตนเองในการเข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา ให้เป็นนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อให้เกิดผลงานที่เป็นนวัตกรรมทางการศึกษา การมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Communities : PLC) เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ บุคลากรทางการศึกษามีทัศนคติที่ดีและยอมเปิดรับต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีในโลกปัจจุบัน รวมทั้งการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้สื่อที่ทันสมัยและเทคโนโลยีใหม่ ๆ การใช้เทคโนโลยีในการประเมินผลและวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนช่วยให้การติดตามความก้าวหน้าและการประเมินผลของนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการใช้ระบบฐานข้อมูลและกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน การจัดทำและนำเสนอเนื้อหาการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น ห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual Classroom) MOOC (Massive Open Online Course) ระบบเรียนออนไลน์ เช่น Khan Academy การใช้แนวทางแบบ BYOD (Bring Your Own Device) แพลตฟอร์ม DEEP (Digital Education Excellence Platform) แพลตฟอร์มสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ (LXP – Learning Experience Platform) จะช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ง่าย รวดเร็ว ไม่จำกัดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ ฑูทิพย์ และคณะ ทำการศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดเชิงนวัตกรรม” กล่าวว่า ในด้านการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรมีการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง รูปแบบ การเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในทศวรรษที่ 21 มีการจัดการอย่างเป็นระบบ และมีการสนับสนุนทรัพยากรอย่างพอเพียง รวมทั้งด้านการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ควรมีการพัฒนาครูให้มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการใช้สื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมต่าง ๆ ผู้บริหารควรสำรวจความต้องการของบุคลากรในการพัฒนาตนเอง และส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ส่งเสริมและพัฒนาการสอนแบบ Active Learning นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ โอบรมาด (Obrad) ทำการศึกษาเรื่อง “ข้อจำกัดและผลที่เกิดขึ้นจากการสอนออนไลน์” กล่าวว่า การใช้เครื่องมือการสอนออนไลน์ในช่วง COVID-19 และการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการศึกษาในโรมาเนียได้ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในสภาพการทำงานของครูอย่างมาก เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการสอนและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ในยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพความเปลี่ยนแปลงนี้เริ่มต้นจากสมมติฐานที่ว่า แรงกดดันของครูส่วนใหญ่เกิดจากการเปลี่ยนจากการสอนแบบออฟไลน์เป็นการสอนออนไลน์ ซึ่งต้องทำความเข้าใจและสร้างทักษะใหม่ ๆ ในการจัดการกับเทคโนโลยีและเนื้อหาการสอนที่แตกต่างไปจากเดิม ครูจำเป็นต้องมีแนวทางในการปฏิรูประบบการศึกษาโดยใช้กระบวนการทัศน์ใหม่ ซึ่งอาจรวมถึงการปรับโครงสร้างองค์การการศึกษาให้ทันสมัย การปรับปรุงหลักสูตรการสอนให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและ

การตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและบริบทของโรงเรียนที่เปลี่ยนไป การใช้เครื่องมือทางการศึกษารูปแบบใหม่ ๆ อาจเกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน ตั้งแต่การใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตไปจนถึง การใช้เครื่องมือการประเมินและติดตามผลการเรียนของนักเรียนในรูปแบบดิจิทัล การวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ มีผลต่อครูที่ควรมีทักษะในการจัดการเทคโนโลยีและการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อตอบสนองต่อความท้าทายในการศึกษายุคใหม่ และยังเป็น การตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนที่หลากหลายและเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง

4.3 กลยุทธ์ที่ 3 นวัตกรรมและสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นกลยุทธ์ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพการศึกษา โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการ ให้สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่เอื้อต่อกระบวนการจัดการสอน มีสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย หลากหลายรูปแบบ เหมาะสมกับผู้เรียนการใช้เครื่องมือการเรียนรู้ออนไลน์ แอปพลิเคชันการศึกษา และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี สิ่งเหล่านี้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการข้อมูลนักเรียน หลักสูตรการเรียน และทรัพยากรการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว การเรียนรู้ไม่ถูกจำกัดอยู่แค่ในห้องเรียน แหล่งข้อมูลออนไลน์ต่าง ๆ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปได้ทุกที่ทุกเวลานวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลจะช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันของนักเรียนผ่านเครื่องมือออนไลน์และแพลตฟอร์มต่าง ๆ ร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนรู้ผ่านระบบความเสมือนจริง (Virtual Reality: VR) ความเป็นจริงเสริมด้วยรูปแบบ 3 มิติ (Augmented Reality: AR) และการเรียนรู้โดยใช้ ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในโลกยุคปัจจุบัน สถานศึกษาควรใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการเรียนรู้ มีการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อวัดและประเมินผล มีนวัตกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) และการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning) การจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการบูรณาการคุณธรรมในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะดิจิทัลและการใช้เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน เช่น การเรียนรู้ผ่านโทรศัพท์มือถือ (Mobile Learning) การเรียนรู้แบบที่ละเล็กละน้อยผ่านคอนเทนต์สั้นๆ (Micro Learning) การเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Learning) การเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยเกม (Gamification) การเรียนผ่านสื่อวีดิทัศน์ (Video Learning) การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีเสมือนจริง (Immersive Learning) มีการนำระบบปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีหลากหลายเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน การเข้าถึงเทคโนโลยีที่หลากหลาย การพัฒนาหลักสูตรที่นำนวัตกรรมการศึกษาใช้ในการเรียนการสอน มีการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธวิษณุ เลียงสีพชอบ และคณะ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ “กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียน

ประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0” ผลการศึกษาพบว่า ควรเร่งรัดพัฒนา จัดหาและใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะคนไทย 4.0 ในด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์ นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล โดยพัฒนาการผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมควบคู่คุณธรรม ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูได้แลกเปลี่ยนและเผยแพร่สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีการพัฒนาการผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่มีความมั่นคงปลอดภัย ประเมินประสิทธิภาพและคุณภาพของสื่อ นวัตกรรม รวมทั้งพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ควรเพิ่มการระดมทรัพยากรทางการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพของการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สำรวจความพร้อมของเทคโนโลยีที่ใช้ มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยี และพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีในการวัดและประเมินผลผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยการรู้ดิจิทัล (Digital literacy) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮาบีบ และ โจฮันเนเซน (Habib and Johannesen) ทำการศึกษาเรื่อง “บทบาทการบริหารวิชาการในการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การศึกษาระดับอุดมศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรด้านการบริหารวิชาการมีความรู้จำกัดเกี่ยวกับกลยุทธ์ของสถาบัน 2) สิ่งที่ผู้บริหารวิชาการเชื่อว่าพวกเขาได้ทำเพื่อสนับสนุน และดำเนินการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้กับสิ่งที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการคนอื่น ๆ พบเห็น 3) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ไม่ค่อยมีการกล่าวถึงในการพิจารณา ประเมินผลการปฏิบัติงาน บริหารวิชาการมีความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แตกต่างกัน ความแตกต่างเหล่านั้นดูเหมือนจะเกี่ยวข้องอย่างมากกับการประเมินบทบาทในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการศึกษาในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู

4.4 กลยุทธ์ที่ 4 เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ควรสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อผลักดันงานวิชาการให้ก้าวหน้า เช่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เครือข่ายผู้ประกอบการ และชุมชน มีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาทางการศึกษา มีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ด้านวิชาการกับหน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พัฒนาวิธีการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนทรัพยากรการเรียนรู้ร่วมกัน มีการประสานความร่วมมือกับองค์กรวิชาชีพ พัฒนาวิธีการสอน สื่อ และเทคนิคต่าง ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในแต่ละคน ควรมีรูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพทำให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจในเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนิรันดร์ และ ภูมิพิพัฒน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของจังหวัดกำแพงเพชร” พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนงานวิชาการ กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการจัดทำแผนงานวิชาการโดยเน้นการมีส่วนร่วม กลยุทธ์ที่ 3 ปรับปรุงระบบโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานพัฒนา

วิชาการ กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนางาน แนะแนวเพื่อสร้างเสริมค่านิยมรักการเรียน กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นครูมืออาชีพ กลยุทธ์ที่ 7 ปรับปรุงเครื่องข่ายการพัฒนางานวิชาการ กลยุทธ์ที่ 8 พัฒนาระบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการและกลยุทธ์ที่ 9 พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรชร วรณสอน และ ศักดิ์พันธ์ ตันวิมลรัตน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล เพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21” พบว่า อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มี 12 ด้าน คือ

- 1) ด้านปัจจัยสนับสนุน มุ่งเน้นให้มีการบูรณาการร่วมกันในระดับนโยบายตั้งแต่การวางแผน การจัดทำฐานข้อมูลทางการศึกษาตลอดจนการผลักดันให้มีการบริหารงานบุคคลอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงความก้าวหน้าของเด็กสู่ความก้าวหน้าของครู
- 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เน้นการพัฒนาหลักสูตรให้มีการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่น
- 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้มีความทันสมัยใช้ระบบมัลติมีเดียที่สามารถตอบสนอง ความต้องการของผู้เรียน
- 4) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ท้องถิ่นสร้างแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย หลากหลาย
- 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา มุ่งเน้นให้มีการผลิตสื่อที่ทันสมัยได้ มาตรฐานสร้างภูมิคุ้มกันในการใช้สื่อในรูปแบบต่าง ๆ และสร้างความเข้าใจในกลุ่มผู้ปกครองช่วย ควบคุมดูแลการใช้ตั้งแต่แรกเกิด
- 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เน้นการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือด้านการวิจัยของนักวิชาการทุกภาคส่วนกับผู้เชี่ยวชาญในบริบทของท้องถิ่น
- 7) ด้าน การแนะแนวและการเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียน เน้นการใช้ฐานข้อมูลที่มากพอและเป็นจริงเพื่อ ส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบตัวเองสามารถออกแบบการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม
- 8) ด้านการวัด ประเมินผล เน้นการเปิดกว้างให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนผลการเรียนจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆได้ทั้งในและ นอกกระบบ
- 9) ด้านการนิเทศการศึกษา พัฒนาให้เป็นรูปแบบเครือข่ายออนไลน์สำคัญที่สุด คือการนิเทศตนเองได้
- 10) ด้านการพัฒนาประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เน้นการประกัน จากตัวครูภายใต้ระบบวงจรคุณภาพ
- 11) ด้านการประสานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ มุ่งหวัง ให้ทุกภาคส่วนให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง และ
- 12) ด้านผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียน มีทักษะรอบด้านเพื่อการอยู่รอดในโลกศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รสสุคนธ์ มั่นคง และคณะ ทำการวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสารของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”

ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย กลยุทธ์หลัก 5 กลยุทธ์ กลยุทธ์รอง 12 กลยุทธ์ และวิธีดำเนินการ 41 วิธี กลยุทธ์หลัก ได้แก่

- 1) ผลักดันให้มีแหล่งเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ ทันสมัย
- 2) เสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 3) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 4) ขับเคลื่อน

การนิเทศการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) พลิกโฉมการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่วนแนวทางการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัตินั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีความทันสมัยส่งเสริมครูและบุคลากรในโรงเรียนให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิบัติงานพร้อมทั้งมีการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่” ได้ค้นพบองค์ความรู้การบริหารวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการในฐานวิถีชีวิตใหม่ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในระดับประถมศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สามารถนำไปปฏิบัติกับหน่วยงานของตนได้ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำกลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่นี้ ไปกำหนดเป็นนโยบายและแผนปฏิบัติการที่รองรับการเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายการบริหารงานวิชาการที่ยืดหยุ่นและทันสมัยในรูปแบบที่หลากหลาย ส่งเสริม สนับสนุน การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการดำเนินงานของหน่วยงาน ภายใต้สังกัดแบบเชิงรุก เพื่อปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการการศึกษา ต่อเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะและสมรรถนะที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะ การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม เสริมสร้างคุณธรรม-จริยธรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่

2.2 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาควรพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะทางด้านวิชาการของนักเรียน มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนาด้านการศึกษาของสถานศึกษา แบ่งปันและแลกเปลี่ยนทรัพยากรการเรียนรู้ร่วมกัน

2.3 ครูในโรงเรียนประถมศึกษาควรมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของตนเอง โดยใช้เทคโนโลยีที่มีเข้ามาสนับสนุนการเรียนรู้ ปรับใช้นวัตกรรมทางการศึกษา พัฒนาวิธีการสอน สื่อ และเทคนิคต่าง ๆ รวมถึงการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการจัดการศึกษา เช่น ระบบความเสมือนจริง (Virtual reality : VR) ระบบความเป็นจริงเสริมด้วยรูปแบบ 3 มิติ (Augmented reality : AR) และการเรียนรู้โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) เพื่อให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจัดทำวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่” โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
2. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่”
3. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาวัตกรรมการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่”

ภาคผนวก

ที่ อว 8612.2/17

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

17 มกราคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เรียน ดร.ธีร์ ภวังคนันท์ รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้วย นางอาลีดา กาญจนวีรราช รหัสนักศึกษา 61252911 นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อนำไปประกอบการทำวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์
การวิจัย เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่”

กลุ่มที่ 1 : ผู้บริหารระดับนโยบาย

1. ดร.ธีร์ ภาวังกนันท์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาพุทธบริหารการศึกษา
รองเลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตำแหน่ง ผู้บริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ

2. ดร.สังคม จันทร์วิเศษ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาความเป็นผู้นำและการบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาการบริหารทรัพยากรบุคคล
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตำแหน่ง นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ

3. ดร.สุภาวดี มีสุนา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ

4. ดร.อำนาจ เหลื่อน้อย ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ

5. นายนิรุจน์ต์ เข้มเงิน ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ

6. ดร.สมหมาย เทียมสมใจ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
อดีตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ

กลุ่มที่ 2 : ผู้บริหารสถานศึกษา

7. นายอนุชา เงินแพทย์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลด่านช้าง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
8. นายศรายุทธ รัตนปัญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการประเมินการศึกษา
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
9. นางสาวสุนันทา ปานณรงค์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหุบกระดึง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
10. นางทัศนีย์ ไชยเจริญ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขามะกา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
11. นางสาวรุ่งรัตน์ อรุณแสงศิลป์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัววัง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
12. นางสาวเสาวลักษณ์ บุญจันทร์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทัพหมั่น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

กลุ่มที่ 3 : นักวิชาการ

13. ผศ.ดร.นฤมล ชูเมือง ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
14. ดร.บูรินทร์ นรินทร์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
เพื่อการศึกษา
คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
ตำแหน่ง อาจารย์
15. นางสาวจรงค์ ศรีทิพย์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
วิทยฐานะ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชำนาญการพิเศษ
16. นางสาวสาธกา ตาลชัย ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการการศึกษา
ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
17. นางอารีลักษณ์ ปุ๊กน้อย ศีรษะศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา
ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี
วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง “กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่”

คำชี้แจง การศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ขอความกรุณาท่านได้โปรดตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัย

ตอนที่ 1 : สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล.....

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ทำงาน.....

ตอนที่ 2 : ประเด็นการสัมภาษณ์

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญ และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ท่านคิดว่าในช่วงสถานการณ์ที่ความเปลี่ยนแปลง สถานศึกษาควรมีกลยุทธ์ในการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นางอาลิตา กาญจนวราธร

นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- “พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523.” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 97, ตอนที่ 158 (13 ตุลาคม 2523): 32.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560.” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134, ตอนที่ 40ก (6 เมษายน 2560): 14.
- กนกอร สมปราชาญ์. **ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา**. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา, 2560.
- กระทรวงศึกษาธิการ. **กฎกระทรวง เรื่องการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546**. เข้าถึงเมื่อ 1 มิถุนายน 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.moe.go.th/backend/wp-content/uploads/2021/02/3.pdf>
- _____. **การศึกษาไทยในชีวิตวิถีใหม่**. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2564.
- _____. **คู่มือครูการปฏิบัติงานข้าราชการครู**. กรุงเทพฯ: ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.
- _____. **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.
- _____. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. เข้าถึงเมื่อ 1 มิถุนายน 2566. เข้าถึงได้จาก <https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2542/>
- เกียรติศักดิ์ สาสุทธิ. “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา.” **วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)** 16, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2565): 384.
- จรินทร์ทิพย์ ประทุมรัตน์. “ทักษะการเรียนรู้กับการศึกษาในยุค 4.0 ความปกติใหม่หลังวิกฤติโควิด 19.” **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร** 9, 35 (เมษายน-มิถุนายน 2564): 1-8.
- จรุณี แก้วเอี่ยม. **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์, 2557.

- _____ . เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษายุคใหม่และแนวทางการปฏิบัติ สำหรับ ผู้บริหารมืออาชีพ. ยะลา: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2557.
- จันทน์ เจริญศรี. 7 New Normal ที่อาจได้เห็นในสังคมไทยในวันที่ โควิด-19 หายไป. เข้าถึงเมื่อ 20 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <http://www.pptvhd36.com/news/ประเด็นร้อน/124543>
- จิตประสงค์ ทมะนันต์, พงษ์ธร สิงห์พันธ์ และ สุวิมล โพธิ์กลิ่น. “รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล.” วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ 9, 3 (พฤษภาคม 2564): 1214.
- จิตติมา วรณศรี. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์, 2557.
- ชโนทัย เจริญเนื่อง และคณะ. “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัย 14, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2563): 32.
- ชาติรี มูลสถาน. “การวิจัยอนาคตแบบชาติพันธุ์วรรณนา.” วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน 16, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2553).
- ณิชชา เบญจพรวัฒนา. “แนวโน้มการวิจัยเชิงอนาคตในประเทศไทย Future research trend in Thailand.” วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ 2, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2558): 61.
- ณิชชา พิทยาพงศกร. New Normal ของการศึกษาไทยคืออะไร เมื่อการเรียนทางไกลไม่ใช่คำตอบ. เข้าถึงเมื่อ 30 ธันวาคม 2566. เข้าถึงได้จาก <https://tdri.or.th/2020/05/desirable-new-normal-for-thailand-education/>
- เทือน ทองแก้ว. “การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19.” ครูสภาวิทยากร 1, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2563): 1-10.
- ธัญชนก สีฟ้า, ภารดี อนันต์นาวิ และ พงศ์เทพ จิระโร. “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการยุคประเทศไทย 4.0 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร.” วารสารศิลปการจัดการ 8, 1 (มกราคม-มีนาคม 2567): 563.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. กลยุทธ์การวางแผนและการจัดการ. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส (2989) จำกัด, 2560.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: ห.จ.ก.มีนเซอร์วิส ซัพพลาย, 2562.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริม, 2553.
- ปุ่นณัฐมา มาเชค. “การบริหารองค์กรทางการศึกษาในยุคดิจิทัล.” เอกสารประกอบการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบริหารการศึกษา, 2565.

พงศ์รัตน์ ธรรมชาติ และ ชวลิต เกิดทิพย์. “ทบทวนบทเรียน ONSITE สู่ ONLINE กับการพัฒนาครูที่
ไร้ทิศทางในยุควิกฤต COVID-19.” **วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์** 8, 12 (ธันวาคม 2564):
18-19.

พรศักดิ์ อรุณจิตชัยรัตน์. **New Normal**. กรุงเทพฯ: โอเคบี, 2563.

พัชราภรณ์ ดวงชื่น. “การบริหารจัดการศึกษารับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19.” **วารสารศิลปะ
การจัดการ** 4, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2563): 1788.

ภาวดี อนันต์นาวิ. **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5 ชลบุรี: มนตรี,
2557.

มาลี บุญศิริพันธ์. **วิถีชีวิตใหม่**. เข้าถึงเมื่อ 20 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก [https://news.thaipbs.
or.th/content/292126](https://news.thaipbs.or.th/content/292126).

ยีน ภู่วรรณ. **รูปแบบการเรียนรู้วิถีใหม่ ชีวิตวิถีใหม่และความฉลาดทางดิจิทัล**. เข้าถึงเมื่อ 29
ตุลาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://learningdq-dc.ku.ac.th/>

รสสุคนธ์ มั่นคง และคณะ. “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก: สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.”
วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี 11, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2565): 115-
126.

ราชบัณฑิตยสภา. **ความหมายของโรงเรียน**. เข้าถึงเมื่อ 1 กรกฎาคม 2564. เข้าถึงได้จาก
<https://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th-royal-institute/โรงเรียน>

ราชบัณฑิตยสถาน. **คลังความรู้**. เข้าถึงเมื่อ 20 มีนาคม 2564. เข้าถึงได้จาก
<https://royalsociety.go.th/ศัพท์บัญญัติของสำนักงาน/>

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: นำ
ศิลป์โฆษณา, 2552.

วชิรวิทย์ สุราสา. “ผู้บริหารที่นำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ บนวิถีแห่งความเปลี่ยนแปลง.” **วารสาร
มณีเชษฐาราม วัดจอมมณี** 5, 2 (กันยายน-ตุลาคม 2565): 188-200.

วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล. **New normal ทางการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2563.

วีรภัทร ภักดีพงษ์, อานนท์ เมธีวรฉัตร และวินัย ทองมัน. “แนวทางการบริหารงานวิชาการใน
สถานศึกษายุคดิจิทัล ตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร.” **วารสารวิจัยวิชาการ** 5, 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2565):
245-247.

- วีระพงศ์ สว่างลาภ. “การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา.” **วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก** 9, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2566): 431-443.
- วีระศักดิ์ สนสูงเนิน และ ชุกฤษฏ์ มุสิกานนท์. “การบริหารวิชาการของโรงเรียนในยุคฐานวิถีชีวิต ถัดไป สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1.” **Journal of Roi Kaensarn Academi** 8, 12 (ธันวาคม 2566): 663.
- ศรีพรรณ ลิทธิพงศ์. “การวิจัยด้วยเทคนิค อี.เอฟ.อาร์. (EFR).” **วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์** 3, 2 (2529): 103.
- สมชาย ภคภาสววัฒน์. **การบริหารเชิงกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์, 2553.
- สัมมา รณิธย์. **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพลส, 2560.
- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. **Digital Transformation จาก New Normal สู่ Next Normal**. เข้าถึงเมื่อ 25 มีนาคม 2565. เข้าถึงได้จาก <https://www.depa.or.th/th/article-view/digital-transformation-new-normal-next-normal>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คำนิยามโรงเรียน**. เข้าถึงเมื่อ 1 กรกฎาคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.bopp-obec.info/home/wp-content/uploads/2012/03/definition.pdf>
- _____. **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.
- _____. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560–2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือการบริหารโรงเรียนในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2556.
- _____. **รายชื่อโรงเรียนในสังกัด สพฐ.** เข้าถึงเมื่อ 17 มิถุนายน 2566. เข้าถึงได้จาก http://www.bopp.go.th/?page_id=878

สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2561.

สุกัญญา แซ่ม้อย. **การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563.

สุชาติ หุทธิพิย์, ทะนง ทองภูเบศร์ และ พิภพ วะซังเงิน. “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดเชิงนวัตกรรม.” **วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย** 7, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2566): 1150.

สุนิรันตร์ รุ่งเรืองรมชัย และ ภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล. “กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของจังหวัดกำแพงเพชร.” **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี** 14, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2563): 76-77.

สุปัญญา ชมจินดา. “ราชบัณฑิตสถาน.” **จดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน** 21, 245 (ตุลาคม 2554): 8.

สุเมธ งามกนก. “การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล.” **วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย** 3, 1 (มกราคม-เมษายน 2564): 59.

สุวิมล มธูรส. “การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19.” **วารสารรัชต์ภาคย์** 15, 40 (พฤษภาคม-มิถุนายน 2564): 35.

อรชร วรรณสอน และ ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์. “อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.” **วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร** 12, 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564): 73-82.

อังคณา ไชยวงศ์, หาญศึก เล็บครุฑ และ สมเกียรติ ตุ่นแก้ว. “กลยุทธ์การบริหารจัดการศึกษางานวิชาการตามวิธีการเรียนรู้ใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3.” **วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา** 8, 3 (กันยายน-ธันวาคม 2566): 1-21.

ภาษาต่างประเทศ

Andersson, Claes, et al. “Trust in academic management during the COVID-19 pandemic: longitudinal effects on mental health and academic self-efficacy.” **cogent education** 11, 1 (2024): 1-10.

- Armstrong, Michael. **Armstrong's handbook of strategic human resource management**. 5th ed. Philadelphia: USA, 2014.
- Austin, Gilbert, and David Reynolds. "Managing for Improved School Effectiveness: an international survey." **School Organization** 10, 2-3 (February 2007): 167-168.
- Certo, Samuel C., and J. Paul Peter. **Strategic Management: Concepts and Application**. 2nd ed. Singapore: McGraw-Hill, 1991.
- David, Fred R.. **Strategic Management: Concepts and Cases**. 10th ed. New Jersey: Prentice-Hall, 2005.
- Forest, James J.F., and Kevin Kinser. **Higher Education in the United States: An Encyclopedia**. Oxford: ABC-CLIO, 2002.
- Gallardo-Fernández, Isabel María, Laura Monsalve Lorente and Miriam Elizabeth Aguasanta-Regalado. "Primary Educational Strategies in Times of Digital Curriculum." **Digital Education Review**, No.40 (December 2021): 66-81.
- Habib, Laurence, and Monica Johannesen. "The role of academic management in implementing technology-enhanced learning in higher education." **Technology, Pedagogy and Education** 29, 2 (February 2020): 129-146.
- Hallinger, Phillip, and Joseph Murphy. "Assessing the Instructional Management Behavior of Principals." **The Elementary of School Journal** 86, 2 (November 1985): 218-245.
- Hoy, Wayne, and Cecil Miskel. **Educational Administration: Theory Research and Practice**. 6th ed. New York: McGraw-Hill, 2001.
- Liangcheepchop, Phunthawit, Sukanya Chaemchoy, and Pruet Siribanpitak. "Academic Management Strategies of Primary Schools Based on the Concept of Thais 4.0." **PSAKU International Journal of Interdisciplinary Research** 8, 2 (July-December 2019): 209-215.
- Mintzberg, Henry. **The rise and Fall of strategic Planning**. New York: The Free Press, 1994.
- Msila, Vuyisile. "School managers for Post Covid 19 school: Reimagining the art of managing school for the future." Research and Innovation 14th annual International Conference of Education, November 8-9, 2021.

- Obrad, Ciprian. "Constraints and Consequences of Online Teaching." **Sustainability** 12, 17 (2020): 1-23.
- Sánchez-Pérez, María Angélica, and others. "Educational Strategies During The Covid-19 Pandemic: Systematic Review." **Journal of Language and Linguistic Studies** 18, 4 (October 2022): 243-251.
- Sano, Hironobu, and Lilia Asuca Sumiya. "Variety of Strategies in Primary Education: The Responses of the Four UK Nations to the COVID-19 Crisis." **European Journal of Educational Management** 4, 2 (November 18, 2021): 127-139.
- Schwenger, Bettina. "Creating blended learning experiences requires more than digital skills." **Pacific Journal of Technology Enhanced Learning** 2, 1 (December 2019): 35.
- Sergiovanni, Thomas J., and others. **Educational Governance and Administration**. New Jersey: Prentice-Hall, 1980.
- Steve, Ketteridge, and Marshall Stephanie. **A Handbook for Teaching and Learning in Higher Education: Enhancing Academic Practice**. New York: Taylor & Francis, 2009.
- Textor, Robert B.. "The ethnographic futures research method: An application to Thailand." **Futures** 27, 4 (October): 461-471.
- _____. **A Handbook on Ethnographic Futures Research**. 3rd ed. Stanford University: School of Education and Dept. of Anthropology, 1980.
- World Economic Forum. **4 ways COVID-19 could change how we educate future generations 2020**. Accessed March 16, Available from <https://www.weforum.org/agenda/2020/03/4-ways-covid-19-education-future-generations/>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางอาลิตา กาญจนวราธร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2554 สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตรบัณฑิต(วท.บ.) สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
	พ.ศ.2559 สำเร็จการศึกษาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(ศษ.ม.) สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
	พ.ศ.2561 ศึกษาต่อระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	พ.ศ.2557 ครูโรงเรียนวัดชาวเหนือ ตำบลบ้านไร่ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2
	พ.ศ.2561 ครูชำนาญการ โรงเรียนวัดสระพังลาน ตำบลสระพังลาน อำเภอบำเหน็จ จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2
	พ.ศ.2565 ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดสระพังลาน
-ปัจจุบัน	ตำบลสระพังลาน อำเภอบำเหน็จ จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2